

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2018

Správa Národního parku Šumava

OBSAH:

1.	Základní údaje	7
1.1.	Postavení a působnost Správy Národního parku Šumava.....	7
1.2.	Poslání národního parku	8
2.	Poradní orgány	8
2.1.	Rada Národního parku Šumava.....	8
2.2.	Výkonný výbor Rady národního parku Šumava	8
3.	Oddělení Kancelář ředitele.....	9
3.1.	Útvar interního auditu.....	9
3.2.	Personální útvar	10
3.2.1.	Personální statistika	10
3.2.2.	Mzdová statistika.....	11
3.3.	Marketing a propagace	11
3.3.1.	Programy pro veřejnost (PPV).....	11
3.3.2.	Výstavy	18
3.3.3.	Firemní profil na sociální síti Facebook	20
3.3.4.	Péče o návštěvníky s handicapem	20
3.3.5.	Dostupná Šumava.....	21
4.	Oddělení informačních středisek a středisek environmentální výchovy	25
4.1.	Informační střediska – celoročně otevřená.....	25
4.1.1.	Informační středisko Kvilda	25
4.1.2.	Informační středisko Svinná Lada.....	28
4.1.3.	Informační středisko Stožec	30
4.1.4.	Informační středisko Alžbětín.....	34
4.2.	Návštěvnická centra	36
4.2.1.	Návštěvnické centrum Kvilda	36
4.2.2.	Návštěvnické centrum Srní.....	37
4.3.	Střediska environmentální výchovy	40
4.3.1.	Přehled aktivit SEV Vimperk	40
4.3.2.	Přehled aktivit IS a SEV Kašperské Hory	44
4.3.3.	Přehled aktivit SEV Stožec	51
5.	Odbor ochrany přírody	53
5.1.	Oddělení krajinné ekologie.....	54

5.1.1.	Činnosti vztahující se k lesům NPŠ a další činnosti.....	54
5.1.2.	Činnosti vztahující se k nelesní půdě na území NPŠ.....	54
5.2.	Oddělení vod a mokřadů	57
5.2.1.	Monitoring hydrometeorologických poměrů.....	57
5.2.2.	Monitoring šumavských rašelinišť.....	57
5.2.3.	Mezinárodní projekt LIFE - LIFE for Mires	59
5.2.4.	Perlorodka říční	61
5.3.	Oddělení monitoringu lesa	62
5.3.1.	Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava	63
5.3.2.	Obnova lesního hospodářského plánu (LHP)	64
5.3.3.	Přeshraniční mapování lesních ekosystémů – cesta ke společnému managementu NP Šumava a NP Bavorský les	65
5.3.4.	Silva Gabreta Monitoring – Realizace přeshraničního monitoringu biodiversity a vodního režimu.....	66
5.3.5.	Houby regionu bavorsko/česko/rakouského trojmezí.....	67
5.4.	Oddělení zoologie.....	68
5.4.1.	Monitoring vydry říční	68
5.4.2.	Monitoring bezobratlých.....	68
5.4.3.	Ornitologie.....	68
5.4.4.	Dlouhodobý fotomonitoring rysa ostrovida.....	70
5.4.5.	Projekt 3LYNX	71
5.4.6.	Zavedení přeshraničního socioekonomického monitorovacího systému v Národních parcích Šumava a Bavorský les	71
5.4.7.	Projekt Nové cesty k přeshraničnímu managementu jelení zvěře v době klimatické změny	72
5.5.	Rybí líheň Borová Lada	73
5.5.1.	Produkce rybích násad	73
5.5.2.	Zarybňování	73
5.5.3.	Lov na udici.....	74
5.5.4.	Vzdělávání a propagace.....	75
5.5.5.	Splouvání Vltavy	75
5.5.6.	Průvodci divočinou	75
5.6.	Ekologické centrum - Záchránná stanice pro handicapovaná zvířata	76
6.	Péče o lesní ekosystémy	77
6.1.	Seminář Srní a demonstrační objekty	77

6.2.	Vysoké nahodilé těžby na jihu Šumavy	78
6.3.	Přestavby těžbou jen na západě a v malých objemech.....	79
6.4.	Opatření v ochraně lesa	80
6.5.	Narušení jako cesta k přirozenosti	81
6.6.	Podpora jedle a listnatých dřevin neustává	82
6.7.	Plocha umělé obnovy poklesla	83
6.8.	Plán lovu zůstal vysoký	84
6.9.	Obnova lesa	85
6.10.	Prořezávky	87
6.11.	Lesní školkařství a semenářství	88
6.11.1.	Produkce sadebního materiálu v lesních školkách	88
6.11.2.	Hlavní výrobní ukazatele produkce školek	89
6.11.3.	Sběr osiva a sítě	89
6.12.	Ochrana lesa	89
6.12.1.	Ochrana před zvěří	89
6.12.2.	Ochrana před buřením	90
6.12.3.	Ochrana proti podkornímu hmyzu	90
	Těžební činnost.....	91
6.13.	Péče o zvěř.....	93
6.14.	Obnova LHP	95
6.14.1.	Inventarizační část obnovy LHP	96
6.14.2.	LHE.....	96
7.	Odbor Vnitřní správy	97
7.1.	Hospodaření Správy v roce 2018.....	97
7.2.	Základní údaje o majetku Správy NP Šumava	98
7.3.	Oddělení nemovitého majetku.....	104
7.4.	Oddělení veřejných zakázek	104
7.4.1.	Veřejné zakázky	104
	<i>Veřejné zakázky malého rozsahu</i>	<i>104</i>
7.4.2.	Projekty.....	106
8.	Odbor státní správy	111
8.1.	Státní správa	111
8.2.	Státní správa v ochraně přírody a krajiny.....	112
8.2.1.	Ochrana dřevin	112

8.2.2.	Výjimky ze zákazu ve zvláště chráněných územích	112
8.2.3.	Územní plánování.....	112
8.2.4.	Stavební činnost podle § 44 ZOPK.....	112
8.2.5.	Výjimky z podmínek ochrany zvláště chráněných druhů	113
8.2.6.	NATURA 2000	113
8.2.7.	Stanoviska k pronájmu a převodu pozemků	114
8.2.8.	Sankce.....	114
8.3.	Ostatní	114
8.3.1.	Schvalování lesních hospodářských plánů.....	114
8.3.2.	Stanoviska k žádostem o poskytnutí podpory.....	114
8.3.3.	Náhrada za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření podle § 58 ZOPK.....	115
8.3.4.	Výkon státního dozoru v ochraně přírody dle § 85 zákona	115
8.3.5.	Státní správa na úseku ochrany zemědělského půdního fondu.....	115
8.3.6.	Státní správa na úseku myslivosti.....	115
8.3.7.	Stanoviska OOP pro jiné orgány státní správy.....	115
8.3.8.	Státní správa na úseku rybářství.....	115
8.4.	Informační a strážní služba	115
8.4.1.	Realizované opravy.....	116
9.	Odbor státní správy Chráněné krajinné oblasti Šumava	117
9.1.	Program péče o krajinu (PPK):.....	117
9.2.	Plány péče (mimo PPK):.....	119
9.3.	Mimo PPK	119
9.4.	POPFK (Program - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny).....	119
9.4.1.	NPP Blanice.....	119
9.4.2.	NPP Prameniště Blanice	119
9.5.	Biomonitoring.....	120
9.6.	OPŽP (Operační program Životního prostředí).....	120
9.6.1.	Realizace projektu „Stabilizace památných stromů na území CHKO Šumava“	120
9.6.2.	Realizace projektu „Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - managementová opatření“	120
9.6.3.	Realizace projektu „Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – polopřirozený odchov perlorodek říčních“	120
9.7.	Program – Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ	120
9.8.	Státní správa	121
9.9.	Práce s veřejností:	121

1. Základní údaje

1.1. Postavení a působnost Správy Národního parku Šumava

Správa Národního parku Šumava (zkrácený název: Správa NP Šumava - dále jen „Správa“) je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR dne 1. července 1991.

Základním účelem je ochrana přírody na území Národního parku Šumava (dále jen „NP Šumava“) a Chráněné krajinné oblasti Šumava (dále jen „CHKO Šumava“) a na území ochranného pásma Národní přírodní památky Blanice mimo území Chráněné krajinné oblasti Šumava a vojenského újezdu Boletice.

Předměty činnosti jsou podrobně uvedeny ve Zřizovací listině.

Rozloha

NP Šumava	68 339 ha
CHKO Šumava	99 664 ha (tvoří ochranné pásmo NP)

Národní parku Šumava (největší národní park České republiky)

kultura	Celkový součet (v m ²)	Celkový součet (v ha)
orná půda	3 336 255	334
zahrada	76 369	8
TTP	55 689 397	5 569
lesy	544 366 676	54 437
vodní plocha	11 039 212	1 104
zastavěná plocha	701 373	70
ostatní plocha	68 183 077	6 818
Celkový součet	683 392 359	68 339

I. zóna dle LHP	8 743 ha
II. zóna	56 742 ha
III. zóna	2 854 ha

Vyhlášení NP: Nařízením Vlády České republiky č. 163/1991 Sb. ze dne: 20. března 1991, kterým se zřizuje Národní park Šumava a stanoví podmínky jeho ochrany.

Vyhlášení CHKO: Výnosem Ministerstva školství a kultury č. 53855/63 ze dne 27. 12. 1963, novelizováno výnosem Ministerstva kultury ČSR č. 5954 ze dne 17. 3. 1975.

1.2. Poslání národního parku

Poslání národního parku je uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samořídících funkcí přírodních systémů, přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů, jakož i využití území národního parku k turistice a rekreaci nezhoršující přírodní prostředí.

Hospodářské a jiné využití národního parku musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů.

2. Poradní orgány

Blanka Müllerová

2.1. Rada Národního parku Šumava

Předseda: Miloš Pícek

V roce 2018 proběhla dvě jednání Rady NPŠ:

- **25. 5. 2018 s programem**

1. Zahájení, schválení zápisu z minulého jednání a programu dnešního jednání
2. Příprava projektu „LIFE for Mires“
3. Informace o přípravě zonace NPŠ
4. Změna Jednacího a Organizačního řádu Rady NPŠ
5. Různé

- **30. 11. 2018**

1. Zahájení, schválení zápisu z minulého jednání a programu dnešního jednání
2. Informace o přípravě zonace NPŠ
3. Různé

Dne 25. 1. 2018 se konal seminář pro členy Rady NPŠ k zonaci Národního parku Šumava.

Cílem tohoto semináře bylo seznámit členy Rady s procesem přípravy zonace NPŠ.

K 31. 12. 2018 měla Rada NPŠ 25 členů delegovaných ze zákona a 21 členů jmenovaných.

2.2. Výkonný výbor Rady národního parku Šumava

Předseda: Miloš Pícek

Výkonný výbor se v roce 2018 sešel jednou.

Složení Výkonného výboru: 4 zástupci obcí (Ing. Antonín Schubert, Jiří Hůlka, Petr Málek, Ing. Jana Hrazánková), zástupci krajů (Ing. Jan Kroupar, PhDr. Jan Stráský), zástupce horské služby (Michal Jandůra), 2 zástupci z vědecké veřejnosti (RNDr. Jakub Hruška – jeho zástupce: Prof. Ing. Hana Šantrůčková, CSc., Doc. Ing. Petr Zahradník, CSc.) a 3 zástupci z ostatních členů Rady (Ing. Josef Juriga, Miloš Pícek, Ing. Pavel Vokál).

Projednávaná témata:

1. Příprava projektu „LIFE for Mires“
2. Informace o přípravě návrhu zonace
3. Informace o zelených autobusech 2018
4. Příprava Rady NP Šumava – termín, témata
5. Různé

3. Oddělení Kancelář ředitele

3.1.Útvar interního auditu

Karel Malík

Útvar interního auditu je přímo podřízen řediteli Správy Národního parku Šumava, čímž je zajištěna jeho nezávislost a organizační začlenění mimo řídicí struktury Správy.

Interní audit je nezávislá, objektivně ujišťovací a konzultační činnost zaměřená na přidávání hodnoty a zdokonalování procesů u Správy. Interní audit pomáhá organizaci dosahovat jejich cílů tím, že přináší systematický metodický přístup k hodnocení a zlepšování účinnosti systému řízení rizik, řídicích a kontrolních procesů a řízení a správy organizace.

V roce 2018 bylo útvarem interního auditu provedeno:

- 5 plánovaných auditů
- 1 mimořádný audit
- 1 analýza rizik
- 1 šetření

Plánované audity jsou prováděny podle sestaveného ročního plánu auditů, mimořádné audity podle požadavků ředitele organizace. Interní audit nezávisle a objektivně informuje ředitele Správy a poradu vedení o výsledcích a doporučeních z auditů. Nápravná opatření vzešlá z auditů jsou přílohou k zápisu z porad vedení.

Kontroly stavu a využití oplůtků v porostech.

3.2. Personální útvar

Richard Kolář

3.2.1. Personální statistika

Vzdělávání zaměstnanců

za rok 2018 Správa zaplatila vzdělávacím agenturám za vzdělávání potřebného pro udržení a prohloubení kvalifikace zaměstnanců celkem	467.170,- Kč
v roce 2018 studovalo na základě uzavřené kvalifikační dohody s podporou Správy vyšší nebo vysokou školu formou studia při zaměstnání celkem, z toho	0
• studium na vyšší odborné škole	0
• studium na vysoké škole	0
• odstoupil od uzavřené kvalifikační dohody a uhradil Správě dosud vynaložené náklady	0

Fyzické stavy zaměstnanců:

	TH	D	celkem
k 1. 1. 2018 bylo u Správy zaměstnáno celkem zaměstnanců	260	27	287
během roku nastoupilo ke Správě nových zaměstnanců	19	2	21
během roku odešlo od Správy celkem zaměstnanců	14	3	17
• z toho z důvodu odchodu do starobního a invalidního důchodu	0	0	0
• z toho z důvodu organizačních změn	14	3	17
k 31. 12. 2018 bylo u Správy zaměstnáno celkem zaměstnanců	258	29	287
• z toho zaměstnaných žen	100	4	104
• z toho zaměstnanců na mateřské a rodičovské dovolené	9	0	9
v roce 2018 bylo u Správy zaměstnáno celkem osob se zdravotním postižením	3	1	4
K 31. 12. 2018 je průměrný přepočtený stav zaměstnanců	241	26	267

3.2.2. Mzdová statistika

za rok 2018 bylo vyplaceno celkem prostředků na platy	103.554.213,- Kč
průměrný měsíční plat u Správy za rok 20178 byl	30.110Kč

3.3. Marketing a propagace

3.3.1. Programy pro veřejnost (PPV)

Petra Střelečková

Správa Národního parku Šumava pravidelně připravuje programy pro veřejnost, které jsou určeny pro širokou veřejnost. Základní téma programů pro veřejnost:

- Přednášky
- Odborné doprovody
- Seznámení se zařízením Správy (Pstruhová líheň)
- Kreativní programy
- Ukázky řemesel

Místo organizace PPV:

- IS
- NC
- Území NP Šumava
- Území CHKO Šumava

Programy byly zajišťovány lektory:

- Zaměstnanci Správy (IS a SEV, odbor 23)
- Externí lektori

V roce 2018 bylo celkem připraveno 260 programů, z toho bylo realizováno 235 programů (90 %) a celková návštěvnost těchto programů pro veřejnost byla 7 965 osob.

Správa Národního parku Šumava celkem pro období léta 2018 (květen – říjen 2018) připravila 153 programů, z toho bylo realizováno 147 programů (96 %). Nebylo realizováno jen 6 programů (4 %). U 4 programů důvodem zrušení bylo nepříznivé počasí, žádná či nízká účast (počet přihlášených účastníků do 5 osob, kdy akce se koná při minimální účasti 10 osob). Jeden program byl zrušen z důvodu probíhající jelení říje a jeden byl zrušen ze strany lektora, program byl realizován v novém náhradním termínu. Celková návštěvnost za období léto 2018 byla 6 332 osob (79 %).

V období zima (leden – duben, listopad – prosinec) bylo připraveno 107 programů pro veřejnost, uskutečněných bylo 91 programů (85 %). Návštěvnost na těchto programech byla 1 633 osob (21 %). Důvody pro nerealizování programů byly především nedostatečného resp. nízkého počtu přihlášených účastníků (do 5 osob), kdy akce se koná při min. účasti 10 osob, anebo z důvodu nepříznivého počasí. V zimním období se konalo 38 % programů pro veřejnost.

Přehled celkové návštěvnosti a nákladů programů pro veřejnost je dle jednotlivých informačních středisek a dle návštěvnických zařízení, zobrazen v tabulce.

Návštěvnost programů pro veřejnost za rok 2018

Název IS, NC	Celková návštěvnost na PPV	Přímé náklady	Celkové výnosy / poplatky za PPV
IS a SEV Kašperské Hory	2 151	24 800 Kč	32 620 Kč
IS Alžbětín	16	0 Kč	0 Kč
IS Kvilda	296	0 Kč	5 000 Kč
IS Stožec	572	610 Kč	5 580 Kč
IS Svinná Lada	124	0 Kč	1 200 Kč
Marketing	1 780	100 865 Kč	250 Kč
NC Kvilda	627	1 530 Kč	7 250 Kč
NC Srní	688	6 201 Kč	5 750 Kč
SEV Horská Kvilda	78	1 600 Kč	2 088 Kč
Pstruhová líheň	1 003	0 Kč	0 Kč
Pozorovací místo Beranky	557	0 Kč	8 920 Kč
JPO Slunečná	73	0 Kč	0 Kč
Celkový součet	7 965	135 606 Kč	68 658 Kč

Uklid'me svět – uklid'me Česko – uklid'me Šumavu

V roce 2018 Správa Národního parku ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody v rámci celorepublikové akce Uklid'me svět! – Uklid'me Česko! (Clean Up the World!) zorganizovala jarní akci s názvem „Uklid'me svět – Uklid'me Šumavu“.

Kampaň Uklidíme svět! v České republice probíhá od roku 1993, cílem této kampaně není jen uklidit přírodu od odpadků, pet lahví, pneumatik,...), ale smyslem této akce je zapojení jak jednotlivce, tak rodiny či celého kolektivu nebo zájmového oddílu k zájmu o životní prostředí.

JARO 2018

V jarní části bylo v měsících duben a květen zorganizováno sedm velkých úklidových akcí na celém území NP Šumava, uskutečnilo se jich 6 a 1 akce z organizačních důvodů byla zrušena. Do akce se zapojilo 343 účastníků a z toho 269 dětí. Sesbíralo se 854 kg odpadu, z toho bylo tříděného odpadu 237 Kg. Nadšené dobrovolníky neodradilo ani právě šumavské počasí, kdy sluníčko střídaly sněhové přeháňky. Společně jsme tak uklidili okolí tradičních šumavských cest a stezek.

Celkový přehled úklidové akce Uklidíme Česko - Uklidíme Šumavu, duben - květen 2018

Místo úklidu	Datum	CELKEM počet osob / z toho dětí	Celkem množství odpadu / z toho tříděný odpad
IS a SEV Kašperské Hory	20. duben 2018	130/110	300 kg / 50 kg
IS Svinná Lada	25. duben 2018	32 /25	50 Kg / 25 Kg
IS a SEV Kašperské Hory	30. duben 2018	160/130	200 kg / 30 kg
IS Kvilda	5. květen 2018	18 o/ 4	250 Kg / 80 Kg
IS Stožec	5. květen 2018	3/0	54 Kg / 52 Kg
IS Kvilda	6. květen 2018	0 / 0	0 Kg / 0 Kg
NC Srní	18. květen 2018	0 / 0	0 Kg / 0 Kg

Celkem osob:	343
z toho dětí:	269
Celkem odpadu:	854 kg
z toho tříděný:	237 kg

PODZIM 2018

Podzimní úklid byl ve znamení zapojení do celosvětové kampaně Clean up the World! A hlavní úklidový den byl určen na sobotu 15. září 2018. Na sobotu a neděli (16. září 2018) bylo zorganizováno pět úklidových akcí, kdy účastníci informačních středisek dostali mapku s trasou úklidu, úklidové pytle na sesbíraný odpad a rukavice. Na podzim se do akce zapojilo 31 účastníků a z toho 13 dětí. I přes velmi nízkou účast bylo sesbíráno 132 kg odpadu, z toho bylo tříděného odpadu 24 Kg.

Celkový přehled úklidové akce Uklidme Česko - Uklidme Šumavu, září 2018

Středisko	ROK	CELKEM počet osob / z toho dětí	Celkem množství odpadu / z toho tříděný odpad	Plastové láhve
IS a SEV Kašperské Hory	15. září 2018	16 / 7	90 kg / 15 kg	70 ks
IS Svinná Lada	4. září 2018	4 / 2	5 Kg / 5 Kg	0
IS Kvilda	15. září 2018	4 / 2	10 Kg / 0 Kg	0
IS Stožec	15. září 2018	2 / 0	5 Kg / 4 Kg	0
IS Kvilda	16. září 2018	5 / 2	22 Kg / 0 Kg	0

Celkem osob:	31
z toho dětí:	13
Celkem odpadu:	132 kg
z toho tříděný:	24 kg
Počet sesbíraných plastových lahví:	70 ks

SOUHRN ROK 2018

V roce 2018 bylo celkem zorganizováno 11 akcí pro veřejnost s cílem zapojení široké veřejnosti do úklidu šumavské přírody. Do akcí se zapojilo 374 účastníků a z toho převážná část bylo dětí a to 282. Sesbíráno účastníky akcí bylo 986 kg odpadu a z toho se podařilo dále vytrídít 261 kg odpadu.

Celkový přehled úklidových akcí Uklidme Česko - Uklidme Šumavu za období 2015 - 2018

ROK	CELKEM počet osob / z toho dětí	Celkem množství odpadu / z toho tříděný odpad	počet úklidových akcí
2015	458 / 237	1 508 Kg / 20 Kg	6
2016	166 / 163	1 065 Kg / 0 Kg	4
2017	245 / 213	1 030 Kg / 290 Kg	5
2018	374 / 282	986 kg / 261 kg	11
CELKEM:	1243 / 895	4 589 Kg / 571 Kg	26

Středeční večery na Šumavě

Informační středisko Kvilda

V roce 2018 pokračoval cyklus přednášek pro širokou veřejnost s názvem „Středeční večery na Šumavě“. V rámci cyklu programů pro veřejnost „Středeční večery na Šumavě“ byly v roce 2018 zvoleny přednášky na téma vztahující se k celoročnímu komunikačnímu tématu „Pralesy Šumavy“. Celkem pro rok 2018 bylo naplánováno 11 přednášek, z toho se uskutečnilo 11 přednášek v Informačním středisku na Kvildě. Začátek přednášek pro období leden – květen a září – říjen byl stanoven na 16.00 hodinu a pro období červen – srpen od 17.00 hodin. Čas přednášky byl stanoven s ohledem na cílovou skupinu.

V rámci projektu „Zefektivnění propagace Národního parku Šumava v informačních střediscích a návštěvnických centrech Národního parku Šumava – SFŽP 15/2017, akceptační číslo: 02751832“ byly realizovány dvě přednášky, které byly v rámci tohoto projektu financovány. Jednalo se o přednášku konanou dne 22. 8. 2018 s názvem „Houby Boubínského pralesa“, přednášejícím byl Mgr. Jan Holec, Dr. Druhá přednáška v rámci projektu se konala dne 26. 9. 2018 s názvem „Flóra Boubínského pralesa“ a lektorem byl Ing. Milan Štech, Ph.D.

Středeční večery - přehled přednášek za rok 2018

Měsíc / datum / čas	Název přednášky	Přednášející	Finanční náklady	Návštěvnost		
				Zaměstnanci	Externí	Celkem
LEDEN 24. 1. 2018, 16.00 hodin	PRALESY ŠUMAVY	Mgr. Pavel Hubený, Jan Dvořák	0	25	10	35
ÚNOR 19. 2. 2018, 16.00 hodin	ŠUMAVA POD SNĚHEM	Ing. Petr Hudičák, Mgr. Zdeňka Mrázková, MBA	2000	7	1	8
BŘEZEN 14. 3. 2018, 16.00 hodin	ŽOFÍNSKÝ & BOUBÍNSKÝ PRALES	Ing. Pavel Šamonil, Ph.D.	2000	31	14	45
DUBEN 11. 4. 2018, 16.00 hodin	PRALESY V KAMERENU	RNDr. Ondřej Sedláček, Ph.D.	2000	9	5	14

KVĚTEN 16. 5. 2018, 16.00 hodin	PRALESY & PALMA OLEJNÁ	Mgr. Stanislav Lhota, Ing. Michal Gálik	4000	11	1	12
KVĚTEN 23. 5. 2018, 16.00 hodin	JESENÍKY	Mgr. Jidřich Chlapek, Mgr. Miroslav Havira, Ph.D.	0	13	2	15
ČERVEN 20. 5. 2018, 18.00 hodin	MNOHONOŽKY A STONOŽKY ŠUMAVSKÝCH PRALESŮ – VÝZNAM MRTVÉHO DŘEVA NA ŠUMAVĚ	RNDr. Karel Tajovský, CSc.	2000	3	3	6
SRPEN 22. 8. 2018, 18.00 hodin	HOUBY BOUBÍNSKÉHO PRALESA	Mgr. Jan Holec, Ph.D.	2000	12	22	34
ZÁŘÍ 26. 9. 2018, 16.00 hodin	FLÓRA ŠUMAVSKÝCH PRALESŮ	Ing. Milan Štech, Ph.D.	2000	7	8	15
ŘÍJEN 10. 10. 2018, 17.00 hodin	PETROVA DIVOČINA	Ing. Petr Jan Juračka, Ph.D.	2000	19	26	45
ŘÍJEN 24. 10. 2018, 16.00 hodin	PRALESY V REGIONU VELKÉHO JAVAORU	Johanness Matt	0	12	8	20
CELKEM:			18 000 Kč	151	91	242

Souhrn návštěvnosti a nákladů přednášek „Středeční večery na Šumavě“

Celkem uskutečněných přednášek	11
Celkové náklady / lektorné	18 000 Kč
Celková návštěvnost	242
• z toho externí návštěvníci	91 (38 %)
• z toho zaměstnanci	151 (62 %)
Průměrná návštěvnost na přednášce	22
• z toho externí návštěvníci	8
• z toho zaměstnanci	14

Výstava o životním prostředí - Kolín

17. - 21. 4. 2018, Kolín

Správa Národního parku Šumava se zúčastnila ve dnech 17. – 21. dubna 2018 akce pořádané k oslavě Dne Země, nazvané „Výstava o životním prostředí“. Cílová skupina této akce byly děti zejména z mateřských a základních škol z celého území ORP Kolín, dále pak studenti středních škol i dospělí návštěvníci. Celková návštěvnost byla 6 000 osob.

Informační stánek Národního parku Šumava na výstavě v Kolíně

ITEP – veletrh cestovního ruchu Plzeňského kraje

20. - 22. 9. 2018, TJ Lokomotiva Plzeň

Správa Národního parku Šumava se stejně jako v přechozích letech 2016 a 2017 zúčastnila veletrhu cestovního ruchu s názvem ITEP se zaměřením na rodiny s dětmi. Správa Národního parku Šumava zde prezentovala jedinečnost území Národního parku Šumava a své interaktivní materiály (brožury, určovací klíče, ...) a knihy. Celková návštěvnost veletrhu byla cca 13 000 osob.

Informační stánek Národního parku Šumava na veletrhu ITEP v Plzni

3.3.2. Výstavy

Štěpán Rosenkranz

Správa disponuje mobilními výstavními expozicemi a dalšími velkoformátovými fotografiemi, které zapůjčuje obvykle městům, obcím či organizacím.

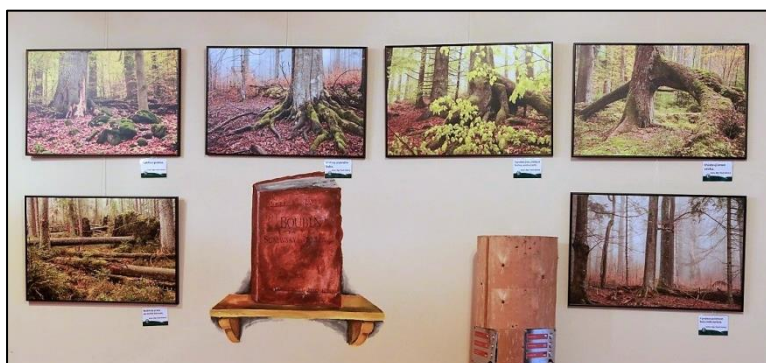
Seznam a zaměření expozic

- **Šumava** – význam a ochranné statuty Šumavy, lesy v NP Šumava, výsledky dálkového průzkumu Země (analýza družicových snímků)
- **Krajina a lidé Šumavy ve třech tisíciletích** – Krajinový integrovaný plán rozvoje regionu NP Šumava, spolupráce s regionem, krajina a lidé Šumavy v historickém a současném kontextu, přírodní hodnoty Šumavy
- **Zachráněné dědictví** – Prezentace projektu záchrany drobných sakrálních památek (křížků, božích muk apod.) v krajině Šumavy. Projekt probíhal v letech 2000 – 2004.
- **Divočina bez hranic** – prvky obsahují hlavně obrazovou informaci a poukazují na přírodní hodnoty Šumavy (ekosystémy, fauna, flóra).
- **V soukromí divočiny** - fotografie známých a méně známých zvířat, které byly zachyceny na fotopasti
- **Zblízka** - Netradiční "makro" pohled na šumavskou flóru a faunu zaměstnanců Správy Národního parku Šumava. Výstava obsahuje 12 fotografií s popisky v české a německé jazykové mutaci.
- **Pod hladinou** - Výstava ukazuje netradiční podhled pod vodu šumavských řek a jezer, kterou nám zprostředkuje fotograf Petr Hůla. Výstava obsahuje 12 fotografií s popisky v české a německé jazykové mutaci.

Nové výstavy

Během roku 2018 vznikly dvě nové výstavy. Rok 2018 byl v Národním parku Šumava rokem pralesů. Proto byla vytvořena kniha Pralesy Šumavy a na základě této knihy i výše zmiňovaná výstava. Na fotografiích je zachycen nejen prales Boubín či Žofín, ale i další známá místa, jako jsou Prameny Vltavy, Mokřůvka nebo Trojmezí. Další zajímavá místa, o kterých mnozí vůbec nevědí, že existují, jsou Jezerní skála nad řekou Blanici nebo Černý les ve vojenském prostoru Boletice. Autorem fotografií je Tomáš Čamra.

Druhá výstava byla vytvořena k výročí 160 let Boubína a ukazuje v ní jeho pestrost a různorodost. Na detailech můžeme vidět i zajímavé rostliny a houby, které v pralese rostou. Na výstavě se jako autoři podílel ředitel Pavel Hubený a kolegyně Pavla Čížková.

*Fotografická výstava Boubín
v informačním středisku Idina Pila*

Vlastní výstavy

Datum realizace	Název výstavy	Místo realizace
6. 6. 2018	Šumava	Záhvozdí – konference 3 Lynx
27. 11. 2018 - 31. 3. 2019	Šumava	Ekologické centrum Železná Ruda
2. 11. 2018 – 21. 1. 2019	V soukromí divočiny	Sluňákov - Dům přírody Litovelské Pomoraví
18. 6. 2018 – 4. 7. 2018	Zblízka	MKS Klatovy
18. 6. 2018 – 4. 7. 2018	Pod hladinou	MKS Klatovy
28. 6. 2018 – 31. 10. 2018	Boubín	IS Idina Pila
16. 7. 2018 – 25. 8. 2018	Pralesy Šumavy	NC Kvilda
3. 9. 2018 – 28. 9. 2018	Pralesy Šumavy	Rozhlas České Budějovice
1. 11. 2018 – 7. 1. 2019	Pralesy Šumavy	Happy Coffee Vimperk

Externí výstavy

Naše výstavní prostory dáváme k dispozici i externím subjektům, což jsou organizace a jednotlivci. Lze využívat výstavní prostory v těchto budovách:

- Informační středisko Kvilda
- Návštěvnické centrum Kvilda
- Návštěvnické centrum Srní

Termín	Jméno autora / organizátora	Jméno výstavy	Místo realizace
1. 2. 2018 - 30. 4. 2018	Václav Sklenář	Šumava očima Václava Sklenáře	NC Srní
1. 5. 2018 – 31. 5. 2018	Spolek Karla Klostermanna	Karel Klostermann	NC Srní
4. 5. 2018 – 31. 10. 2018	Přemysl Večeřa	Květena Šumavy	IS Kvilda
1. 6. 2018 – 30. 6. 2018	Pavel Kavale	Panorama Šumavy	NC Srní
1. 7. 2018 – 12. 10. 2018	Ladislav Hošek	Šumava	NC Srní
15. 10. 2018 – 31. 3. 2019	Kolektiv autorů	Výtvarná soutěž kreseb	NC Srní
21. 9. 2018 – 31. 3. 2019	Jan Tláškal	Fotopříběhy z tisíce a jednoho Boubína	NC Kvilda

Společné výstavy

Využili jsme nabídku Výstaviště Lysá nad Labem a vytvořili jsme společnou výstavní expozici všech národních parků ČR pro veletrh Natura VIVA. Dále jsme vystavovali společnou expozici s názvem Divočina bez hranic se Správou Národního parku Bavorský les v galerii Happy Coffee ve Vimperku.

Termín	Jméno autora / organizátora	Jméno výstavy	Místo realizace
23. 5. 2018 - 27. 5. 2018	Kolektiv autorů	Národní parky jako cesta k divočině	Výstaviště Lysá nad Labem – Natura VIVA
8. 11. 2018 – 11. 1. 2019	Kolektiv autorů	Divočina bez hranic	Happy Coffee Vimperk

3.3.3. Firemní profil na sociální síti Facebook

Lenka Dvořáková

Na statusech profilu se pravidelně objevují programy pro veřejnost, upozornění na změny otevírací doby informačních center nebo aktuální uzavírky turistických tras.

Propagujeme zde zboží z našeho e-shopu. Vystavujeme vybrané fotografie z území Národních parků Šumava a Bavorský les. Sdílíme zajímavé články na téma ochrany přírody z ostatních vhodných zdrojů.

Ke zvýšení sledovanosti a povědomí o přírodě a území úspěšně využíváme znalostní soutěže se šumavskou tematikou.

Za rok 2018 se navýšil počet sledujících o 2 tisíce followerů z 23,5 tis. na 25,5 tis., počet označení „to se mi líbí“ dosáhl 25 800.

3.3.4. Péče o návštěvníky s handicapem

Lenka Dvořáková

Rok 2018 byl v pořadí pátým ročníkem, kdy projekt Na skútru po Národním parku Šumava nabídl program návštěvníkům s pohybovým omezením (průkaz ZTP a senioři nad 65 let věku).

Za čtyřměsíční sezónu proběhlo 45 doprovodů s výkladem. Počasí vyjízdkám přálo a termíny byly ve velké míře zaplněny přes rezervační systém na oficiálních webových stránkách npsumava.cz.

3.3.5. Dostupná Šumava

Josef Štemberk

Tento program je určený pro přesně stanovený segment návštěvníků Národního parku Šumava – seniory a osoby se sníženou mobilitou (tj. držitele ZTP, ZTPP). Program umožňuje dostupnost míst v rámci autobusových zájezdů, na která se návštěvníci nemohou jinak dostat než pěšky nebo na kole. Nevede tam žádná veřejná cesta.

Nositelem programu a dopravu v rámci zájezdů zajišťuje: ČSAD autobusy Plzeň a.s., provoz Sušice. Partnerem projektu je Správa Národního parku Šumava, která se podílí na přípravě trasy, uděluje výjimku pro vjezd autobusů mimo veřejné komunikace v rámci programu a propaguje celý program po svých obvyklých mediálních linkách. Tato společná nabídka existuje od roku 1998!

Zájezdy se konají mimo hlavní turistickou sezónu, tj. od 15. 5. do 30. 6., a pak od 1. 9. do 31. 10. v termínech vždy úterý, středa a čtvrtek každého týdne v daném období a s alternujícími odjezdy autobusů ze Sušice a Vimperka. Celkem bylo naplánováno 47 zájezdů a 42 se realizovalo. (Odpadli 4 termíny se začátkem ve Vimperku pro nízkou obsazenost /požadavek minimální obsazenosti 25 z kapacity 33 míst/ a dne 30. 10. musel být zájezd zrušen z důvodu čerstvé sněhové pokrývky v nejvyšších nadmořských výškách na trase zájezdu /rozhledna Poledník – 1 315 m/. Celkový počet kilometrů představoval 6 495 km a celkový počet účastníků byl 1 286 osob.

Termíny zájezdů

Květen	
úterý	15., 22., 29. 5.
středa	16., 23., 30. 5.
čtvrtek	17., 24., 31. 5.
Červen	
úterý	5., 12., 19., 26. 6.
středa	6., 13., 20., 27. 6.
čtvrtek	7., 14., 21., 28. 6.
Září	
úterý	4., 11., 18., 25. 9.
středa	5., 12., 19., 26. 9.
čtvrtek	6., 13., 20., 27. 9.
Říjen	
úterý	2., 9., 16., 23., 30. 10.
středa	3., 10., 17., 24., 31. 10.
čtvrtek	4., 11., 18., 25. 10.

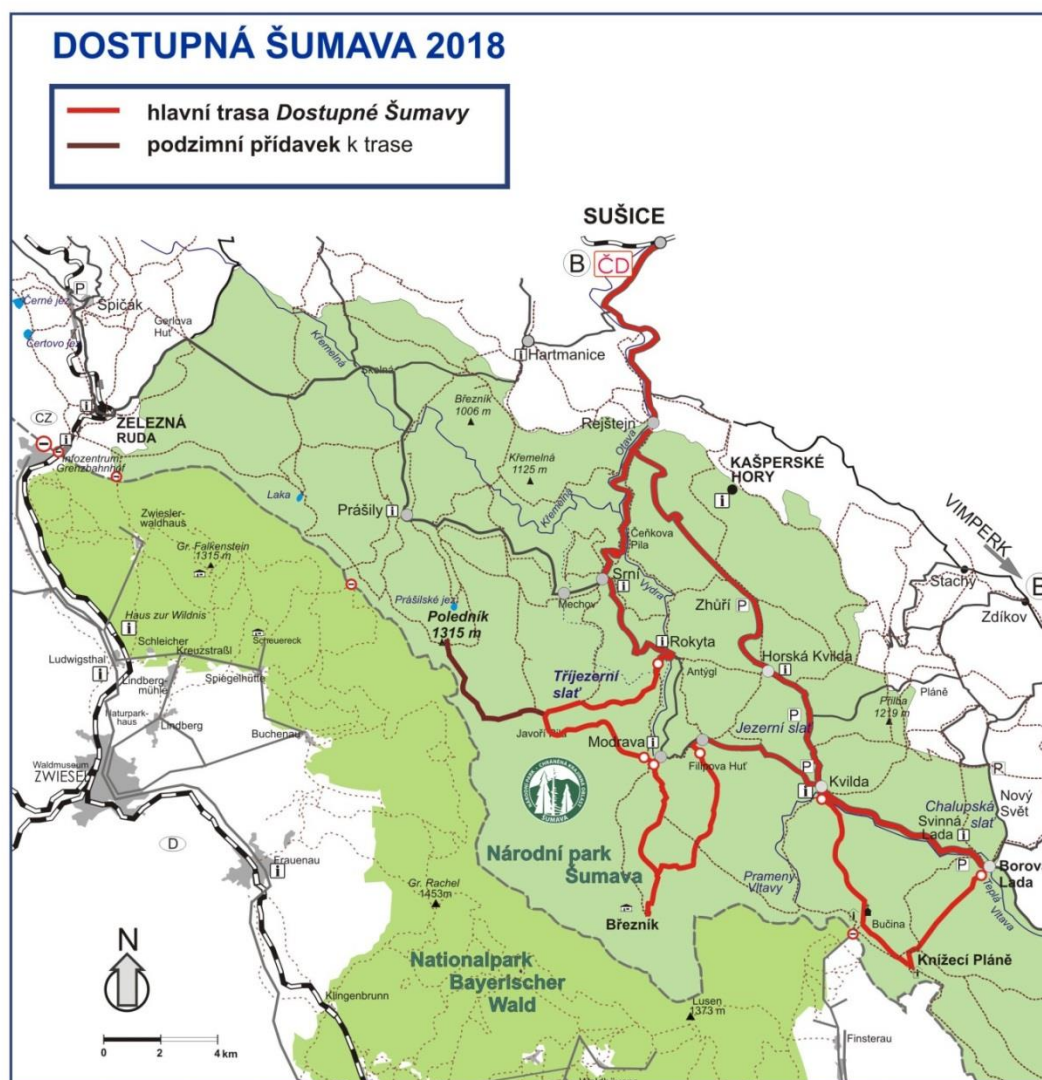

Trasa zájezdu

Sušice / Vimperk – odjezd v 8:00 hod.

- **Návštěvnícké centrum Srní** – expozice
- **Tříjezerní slat'** – vrchovištní rašeliniště
- **Poledník** – rozhledna, expozice ve věži (součást podzimní série zájezdů)
- **Modrava**
- **Březník** – Luzenské údolí, hájenka
- **Kvilda** – informační středisko Správy NP Šumava
- **Bučina** – infopavilon NP Šumava a NP Bavorský les
- **Knižecí Pláně** – zaniklá vesnice („Historické album“)
- **Borová Lada**
- **Chalupská slat'**, Svinná Lada – slat' s rašelinným jezírkem (součást pouze jarní série zájezdů)
- **Jezerní slat'** – povalový chodník, vyhlídka
- **Zhůří** – panoramatický výhled

Sušice / Vimperk – návrat cca 16:30 hod.

Mezinárodní spolupráce, propagace

- 6. - 7. 3. – doprovod filmařů z Francie – obůrka Beranky, NC Kvilda; pořadatel CzechTourism Francie; doprovodv angličtině: J. Štemberk.
- 18. 3. – Press trip pro novináře Lonely Planet Magazine (J.Cole, J.Stokes); téma: zimní divočina (Chalupská slat, NC Kvilda, Modrava. Horská Kvilda); pořadatel: CzechTourism a Jihočeská centrála cestovního ruchu (JČCCR); průvodce J. Štemberk.
- 26. - 28. 5. – Odborná exkurze z ruských chráněných území; téma: práce s veřejností, environmentální vzdělávání; lektoři: M. Kučerová, J. Štemberk, T. Doležal.
- 3. 6. – 4. 7. – IV. ročník odborné stáže francouzských studentů ze střední školy v Briacé v NP Šumava; spolupráce v odboru ochrany přírody: management bezlesí; 7 stážistů; koordinátor: J. Štemberk.
- 13. 6. – exkurze pro organizaci „Partner NP Bavorský les“ – Stožec (IS a SEV Stožec, Areál lesních her, Nové Údolí); 15 účastníků; průvodce J. Štemberk
- 20. – 22. 6. – Press trip českých a německých novinářů v rámci projektu „Zlaté stezky“; příroda na Zlatých stezkách (oblasti: České Žleby a okolí, Boubín a okolí, Kvilda a okolí); průvodce v němčině: J. Štemberk.
- 14. 7. – doprovody v rámci akce „Šumavské pralesy na Zlaté stezce“ na Idině Pile; pořadatel Správa NPŠ, JČCCR; 5 doprovodů pro české a německé účastníky.
- 24. - 25. 7. – Natáčení filmu produkce pro kanály Voyage a National Geographic; pořadatel CzechTourism Francie; doprovod: P. Míšek, Š. Rosenkranz.

- 26. 7. – doprovod k Plešnému jezeru pro potomky rodiny Hochholdingerů (posledních nájemců turistické chaty u Plešného jezera); 7 účastníků; průvodce v němčině: J. Štemberk.

- 8. – Press trip slovenských novinářů, 8 osob; téma: Národní park Šumava; oblast: NC Srní, Modrava, Hauswaldská kaple; průvodce: J. Štemberk.
- 19. 8. – doprovody v rámci akce „Jelenovršské slavnosti na Zlaté stezce“ na Jeleních Vrchách; pořadatel Obec Nová Pec, Lesy ČR, JČCCR; 3 doprovody pro české a německé účastníky.

- 29. 8. – Press trip novináře Christopa Thomy; téma: Zlaté stezky; pořadatel: Tourismusverband Ostbayern – Bayerischer Rundfunk, B2; doprovod v němčině: J. Štemberk.
- 21. 9. – Doprovod redaktorů a natáčení dronem (s udělenou výjimkou) pro portály: novinky.cz, turistika.cz; pořadatel: Jihočeská centrála cestovního ruchu (JČCCR); doprovod: J. Dvořák.
- 22. 9. Autobusový zájezd obyvatel ze sousedního okresu úřad Freyung-Grafenau v rámci bavorského projektu „Gute Nachbarschaft – Dobré sousedství“; počet účastníků: 56; pořadatel Okresní úřad Freyung (Karl Matschiner); program: Soumarské rašeliniště, Schwarzenberský plavební kanál, Vltavský luh, biofarma Slunečná; doprovod v němčině: J. Štemberk.
- 25. 9. – Press trip 2 novinářů z Belgie – téma: Železná opona a Národní park Šumava; pořadatel JČCCR.
- 10. Doprovod pro Bund Naturschutz do Boubínského pralesa; cca 20 účastníků; doprovod: O. Šmíd (CHKO Šumava), tlumočení do němčiny: J. Štemberk.
- 10. Press trip novinářů z Beneluxu, 8 osob; téma: divoká příroda NP Šumava; průvodce v angličtině: J. Štemberk.
- 23. 11. – Návštěva z Lucemburska – doprovod pro fotografa Raymonda Clementa a vedoucího přírodního parku Ours Christiana Kaysera; oblast: Modrava, Březník, Vydra, Rybárna; doprovod v němčině: J.Štemberk.

4. Oddělení informačních středisek a středisek environmentální výchovy

Martina Kučerová

4.1. Informační střediska – celoročně otevřená

4.1.1. Informační středisko Kvilda

Rok 2018 uplynul v informačním středisku Kvilda bez větších změn. Největší změna nastala opět v oblasti personální. Od ledna nastoupil Jakub Zavadil, který dosud pracoval na ÚP Modrava a vydržel s námi do července. Od října k nám pak přešla z IS Svinná Lada Magda Chrapanová.

Pokud jde o návštěvnost (83 555 návštěvníků), byla prakticky stejná jako v roce 2017 (83 298 návštěvníků), kdy jsme o správnosti souhrnného čísla pochybovali v souvislosti s často nefunkčním počítačem. V letošním roce fungovalo počítačové zařízení bez problémů, takže se spíše potvrdil pokles návštěvnosti oproti předchozím letům. Pokles jsme zaznamenali i v tržbách (přibližně o 50 000,- Kč), ten ale vycházel spíše z menší nabídky našich produktů. Zhruba od letní sezóny postupně docházely např. školní sešity, některé druhy určovacích klíčů, kvarteta, hrací karty atd. Naopak dobře se i letos prodával kalendář a také PR produkty.

V rámci Roku pralesů proběhla opět série přednášek na toto téma, návštěvnost přednášek ale oproti loňskému roku poklesla. Naše venkovní zimní i letní doprovody si udržují přibližně stejnou návštěvnost a my je stále považujeme za ten nejlepší způsob, jak s návštěvníky národního parku komunikovat.

Kromě běžných návštěvníků využívají možnosti našeho střediska i kolegové. Během roku zde probíhala školení státní správy, informační a strážní služby, hasičů, ale zázemí u nás našli i vědci (projekt Lynx nebo konference Zubr evropský).

Všem našim návštěvníkům snad udělaly radost i fotografické výstavy Přemysla Večeři „Orchideje Šumavy a Pošumaví“ a kolegy Jana Schafhausera „Přírodní krásy Šumavy“.

V rámci projektu „Zefektivnění propagace Národního parku Šumava v informačních střediscích a návštěvnických centrech“ jsme v roce 2018 dokázali zrealizovat nákup knih do knihovny, výměnu koberce v přízemí a nákup dvou expozičních vitrín.

Přehled akcí zajišťovaných na IS Kvilda

Datum	Název akce	Místo konání	Odpovědná osoba	Počet	Popis	Typ akce
23. 1.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Kaiferová, Veverka	10		PPV
24. 1.	Přednáška - Pralesy Šumavy	IS Kvilda		31	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV
30. 1.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Zývalová, Veverka	12		PPV

Datum	Název akce	Místo konání	Odpovědná osoba	Počet	Popis	Typ akce
6. 2.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Zývalová Veverka	18		PPV
13. 2.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Kaiferová, Veverka	12		PPV
19. 2.	Přednáška - Šumava pod sněhem	IS Kvilda		9	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV
20. 2.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Zývalová, Veverka	12		PPV
27. 2.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Zývalová , Veverka	14		PPV
6. 3.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Kaiferová, Veverka	17		PPV
8. 3.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Zývalová, Veverka	12		mimo PPV
13. 3.	Vycházka na sněžnicích	Kvildsko	Zývalová, Veverka	9		PPV
14. 3.	Přednáška - Žofínský prales	IS Kvilda		40	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV
11. 4.	Přednáška - pralesy Kamerunu	IS Kvilda		14	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV
16. 5.	Přednáška - Palma olejná	IS Kvilda		13	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV
23. 5.	Přednáška - Jeseníky	IS Kvilda		13	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV
20. 6.	Přednáška - Mnohonožky, stonožky	IS Kvilda		6	Přednáška z cyklu "Středeční večery -	PPV

					Rok pralesů"	
3. 7.	Jezerní slať	Kvildsko	Kaiferová	18	Vycházka - Jezerní slať - Tetřev - Kvilda	PPV
12. 7.	Kvildské tisícovky	Kvildsko	Zývalová	9	Vycházka - Stráž - Siebenstein kopf - Bučina	PPV
17. 7.	Putování po sklářských hutích	Kvildsko	Kaiferová	11	Vycházka - Kvilda - Františkov - Kvilda	PPV
19. 7.	Tajemný svět rostlin	Kvildsko	Zývalová	26	Vycházka - naučná stezka Nelesní krajina	PPV
26. 7.	Tajemný svět rostlin	Kvildsko	Zývalová	25	Vycházka - naučná stezka Nelesní krajina	PPV
2. 8.	Mýty a skutečnosti o mravencích	Kvildsko	Zývalová	26	Vycházka okolím Kvildy	PPV
9. 8.	Výprava za hořcem panonským	Kvildsko	Zývalová	6	Vycházka okolím Kvildy	PPV
16. 8.	Mýty a skutečnosti o mravencích	Kvildsko	Zývalová	20	Vycházka okolím Kvildy	PPV
21. 8.	Jezerní slať	Kvildsko	Kaiferová	23	Vycházka - Jezerní slať - Tetřev - Kvilda	PPV
22. 8.	Přednáška - Houby Boub. Pralesá	IS Kvilda		34	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV
28. 8.	Výstup na vrchol Antýgl	Horská Kvilda	Zývalová	15	Vycházka okolím Horské Kvildy	PPV
26. 9.	Přednáška - Flóra šum pralesů	IS Kvilda		15	Přednáška z cyklu "Středeční	PPV

					večery - Rok pralesů"	
10. 10.	Přednáška - Petrova divočina	IS Kvilda		38	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV
24. 10.	Přednáška - Pralesy Velkého Javoru	IS Kvilda		20	Přednáška z cyklu "Středeční večery - Rok pralesů"	PPV

4.1.2. Informační středisko Svinná Lada

Toto menší rodinné informační středisko je otevřeno po celý rok kromě měsíce dubna a listopadu. Budova informačního střediska se nachází v těsné blízkosti Chalupské slati na kraji cyklistické a běžecké trasy vedoucí z Borových Lad vzdálených 1km. V informačním středisku je stálá expozice věnovaná šumavským rašeliništím.

Informační středisko Svinná Lada je bezbariérové a jeho expozice je zaměřená i pro nevidomé a neslyšící návštěvníky. Bezbariérový je také dřevěný 300 m dlouhý chodníček vedoucí přímo od střediska do I. zóny Chalupské slati na břeh rašelinného jezírka. Toto středisko se tak stalo vyhledávanou destinací hendikepovaných návštěvníků a rodin s kočárky.

V roce 2018 informační centrum navštívilo 26618 návštěvníků. Jde o mírný pokles proti roku 2017. Tržby prodeje v roce 2018 byly 380462 Kč, klesly oproti loňskému roku o 105 tisíc.

Akce pro veřejnost se uskutečnilo 14 komentovaných programů. Vycházky pro návštěvníky probíhaly s dvojí tematikou: ornitologické a místopisné do okolí Chalupské slatě a na Knížecí Pláně. V zimním období probíhaly doprovody na sněžnicích a vycházky do okolí Svinných Lad.

Akce „Uklidíme svět“ proběhla dvakrát. Jednou ve spolupráci se ZŠ Borová Lada v měsíci dubnu. Druhá akce se konala v září pro zájemce z řad veřejnosti. Celkem se této akci účastnilo 36 osob.

Informační středisko Svinná Lada spolupracuje se ZŠ Borová Lada, pro kterou připravuje zimní i letní naučné akce u střediska.

Návštěvnost Informačního střediska Svinná Lada

2018	návštěvnost	PPV	tržby
leden	562	18	14250
únor	1025	17	14758
březen	830	0	8370
duben	84	42	1443
květen	3304	0	61798
červen	2616	2	45212
červenec	6668	11	96167
srpen	5934	34	82362
září	3282		35460
říjen	1779	0	15912
listopad	30	0	138
prosinec	504	0	4595
CELKEM	26618	124	380462

Programy pro veřejnost na Informačním středisku Svinná Lada

Název	Kategorie	Datum	Počet účastníků
Sousedská výpomoc	vzdělávací	16. 1.	0
Chalupská slať – sněžnice	komentovaná	18. 1.	12
Chalupská slať – sněžnice	Komentovaná	25. 1.	6
Chalupská slať – sněžnice	komentovaná	1. 2.	10
Sousedská výpomoc	vzdělávací	9. 2.	0
Chalupská slať - sněžnice	komentovaná	15. 2.	7
Vítání ptačího zpěvu	vzdělávací	1. 4.	16
Soví noc	vzdělávací	7. 4.	8
Vítání ptačího zpěvu	vzdělávací	22. 4.	18
Uklidme svět	terénní	25. 4.	32
Chalupská slať	komentovaná	14. 6.	2
Tajemní obyvatelé luk	vzdělávací	14.7.	5
Knížecí Pláně	komentovaná	18. 7.	6
Knížecí Pláně	komentovaná	1. 8.	12
Knížecí Pláně	komentovaná	15. 8.	11
Ptačí tah	vzdělávací	18. 8.	3
Knížecí Pláně	komentovaná	29. 8.	8
Ptačí tah	vzdělávací	2. 9.	0
Chalupská slať	komentovaná	13. 9.	0
Uklidme svět	terénní		4
Celkem IS			160

4.1.3. Informační středisko Stožec

Programy pro veřejnost IS Stožec

	Název	Kategorie	Den konání	Počet účastníků	hod.
1	Nenuďme se doma – domácí prac. prášek a aviváž	tvořivá dílna	10.1.	3	3
2	Nenuďme se doma – bylinková zahrádka	tvořivá dílna	2.2.	13	3
3	Nenuďme se doma – pro děti	tvořivá dílna	8.3.	8	3
4	Vítání ptačího zpěvu	doprovod	28.4.	15	6
5	Uklidme Česko, Uklidme Šumavu	úklid	5.5.	3	5
6	Poznejme náš park/výklad k expozici	přednáška	28.5.	25	1,5
7	Poznejme náš park/výklad k expozici	přednáška	12.6.	25	1,5
8	Poznejme náš park/výklad k expozici	přednáška	14.6.	25	1,5
9	Kam se poděl ovčí "kožíšek"?	tvořivá dílna	3.7.	11	4
10	Život v pralese	hry	4.7.	57	6
11	Tajemství Stožecké kaple	doprovod	10.7.	10	5
12	Staročeské hry	hry	12.7.	43	3
13	Život v pralese	hry	17.7.	52	6
14	Kam se poděl ovčí "kožíšek"?	tvořivá dílna	19.7.	14	3
15	Slavnosti chleba - Lenora	hry	29.7.	100	5
16	Život v pralese	hry	2.8.	92	6
17	Stará řemesla Šumavy	jarmark	3.8.	800	7
18	6. Novopecké slavnosti	hry	4.8.	200	8
19	Kam se poděl ovčí "kožíšek"?	tvořivá dílna	9.8.	7	3
20	Život v pralese	hry	14.8.	96	6
21	Staročeské hry	hry	16.8.	63	3
22	XVI. Stožecké mistrovství světa v tlučení špačků	hry	29.9.	75	4
23	Nenuďme se doma – podzimní dekorace	tvořivá dílna	26.10.	13	4
Celkem IS				1750	

spolupráce s jinými subjekty

V roce 2018 se v IS Stožec uskutečnilo 22 programů pro veřejnost, na 3 těchto programech se spolupracovalo IS s jinými subjekty. Organizovaných akcí se zúčastnilo celkem 1750 osob.

Tržby IS Stožec za rok 2018 rozepsané dle jednotlivých činností

2018	tržba prodej	PPV	skútry	CELKEM
leden	11 660 Kč	150 Kč		11 810 Kč
únor	18 978 Kč	650 Kč		19 628 Kč
březen	14 611 Kč	300 Kč		14 911 Kč
duben	12 564 Kč			12 564 Kč
květen	29 844 Kč		1 200 Kč	31 044 Kč
červen	43 415 Kč		1 600 Kč	45 015 Kč
červenec	97 427 Kč	4 020 Kč	1 600 Kč	103 047 Kč
srpen	106 674 Kč	1 960 Kč	4 400 Kč	113 034 Kč
září	48 384 Kč	500 Kč	3 800 Kč	52 184 Kč
říjen	29 253 Kč			29 753 Kč
listopad				0 Kč
prosinec	9 165 Kč			9165 Kč
CELKEM	421 975 Kč	7 580 Kč	12 600 Kč	442 155 Kč

Tržby celkem v IS Stožec od roku 2011 – 2018

měsíc	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
leden	3 063 Kč	3 377 Kč	3 169 Kč	8 895 Kč	13 346 Kč	14 704 Kč	14 303 Kč	11 810 Kč
únor	3 277 Kč	5 261 Kč	11 290 Kč	13 493 Kč	16 150 Kč	12 574 Kč	10 204 Kč	19 628 Kč
březen	7 251 Kč	13 553 Kč	6 381 Kč	20 441 Kč	15 862 Kč	12 568 Kč	20 296 Kč	14 911 Kč
duben, květen	31 698 Kč	25 037 Kč	36 689 Kč	35 321 Kč	48 292 Kč	34 013 Kč	28 987 Kč	43 608 Kč
červen	23 675 Kč	24 379 Kč	30 854 Kč	53 355 Kč	33 792 Kč	30 448 Kč	57 686 Kč	45 015 Kč
červenec	25 960 Kč	30 870 Kč	33 222 Kč	56 672 Kč	72 833 Kč	69 347 Kč	114 886 Kč	103 047 Kč
srpen	41 782 Kč	55 427 Kč	76 259 Kč	58 813 Kč	84 272 Kč	83 932 Kč	96 727 Kč	113 034 Kč
září	25 764 Kč	29 002 Kč	24 747 Kč	38 615 Kč	40 087 Kč	48 954 Kč	61 210 Kč	52 184 Kč
říjen	17 092 Kč	28 597 Kč	19 073 Kč	36 952 Kč	23 709 Kč	24 902 Kč	28 705 Kč	29 753 Kč
listopad, prosinec	6 117 Kč	9 893 Kč	3 936 Kč	8 691 Kč	16 792 Kč	10 138 Kč	15 057 Kč	9 165 Kč
CELKEM	185 679 Kč	225 396 Kč	245 620 Kč	331 248 Kč	365 135 Kč	341 580 Kč	433 758 Kč	442 155 Kč

Návštěvnost IS Stožec od roku 2004 - 2018

CELKEM	prosinec	listopad	říjen	září	srpen	červenec	červen	květen	duben	březen	únor	leden	měsíc
10 021	190		415	967	2 497	2 347	1 370	708	385	524	443	175	2004
8 621	144		529	1 070	2 079	1 712	933	499	469	361	532	293	2005
8 238	57		382	1 235	2 025	1 561	973	673	72	323	642	295	2006
6 562	44		247	729	1 495	1 283	866	993	15	248	474	168	2007
5 894	76		407	781	1 439	1 454	482	576		80	486	113	2008
11 151	268	55	559	1 276	3 164	2 412	1 264	972	288	269	425	199	2009
10 928	153	120	689	987	2 841	2 583	1 016	879	190	436	674	360	2010
10 794	166	25	688	1 253	2 882	2 252	1 543	767	224	293	497	204	2011
15 381	334	20	786	1 326	4 417	4 107	2 001	881	80	430	658	341	2012
14 632	131	132	794	1 364	4 184	3 482	1 440	1 395	391	417	569	333	2013
14 823	328	88	1 488	1 317	3 727	3 213	1 542	1 311	306	562	650	291	2014
21 856	535	127	1 378	2 058	6 376	5 342	2 097	1 829	333	571	803	407	2015
19 260	264	30	1477	2361	4731	4863	1855	794	256	1114	913	602	2016
25021	340	50	1420	2077	5354	7690	2889	1785	98	1260	113 7	921	2017
26671	367	81	1455	2202	7443	7791	2873	1847	200	869	104 9	494	2018

Zavřeno

4.1.4. Informační středisko Alžbětín

Nabídka informačního střediska

Informační středisko Alžbětín, které představuje česko- bavorskou spolupráci na poli ochrany přírody je umístěno v historické budově nádraží Železná Ruda Alžbětín – Bayerisch Eisenstein.

Reprezentují se zde čtyři chráněná území Šumavy:

- Národní park Šumava
- Národní park Bavorský les
- Chráněná krajinná oblast Šumava
- Přírodní park Bavorský les

Svět přírodního parku

Od roku 2015 slouží IS Alžbětín také jako vstup do Světa přírodního parku – komplexu výstav v německé části bývalé hraniční budovy. Tuto část budovy je možno navštívit za poplatek (180 Kč/dospělí, 130 Kč/děti, rodinné vstupné 490 Kč, skupinová cena 80 Kč). Zde se nachází ve sklepních prostorách Evropské centrum netopýrů, kde se návštěvníci dozvědí vše o životě těchto „malých nočních stínů“ a živé netopýry mohou pozorovat i ve voliére. V přízemí je možné si prohlédnout interaktivní výstavu k Velkému Javoru, který ukáže všechny své tváře od přírody přes kulturu až po cestovní ruch. V malém kinosále je možné dvojjazyčně shlédnout krátké filmy s přírodopisnou tematikou. V 1. patře očekává návštěvníky lyžařské muzeum s historií tohoto sportu až po dnešní lyžařské techniky. Lyžařský simulátor slibuje napínavou zábavu. Ve 2. patře je možné se podrobně seznámit se stavbou železnice z Prahy do Mnichova v letech 1872-1877 a se změnami, které éra železnice do oblasti přinesla. V podkroví je v současné době ve výstavbě modelová železnice v měřítku 1:87, která malým i velkým návštěvníkům přibližuje tento fascinující svět.

Programy pro veřejnost IS Alžbětín

Název	Kategorie	Den konání	Počet účast.	hod.
Poznej historii Šumavy a Bavorského lesa	vnitřní, přednáška	25. 1.	0	0
Poznej historii Šumavy a Bavorského lesa	vnitřní, přednáška	22. 2.	0	0
Návštěva Domu divočiny	venkovní, přednáška	27. 7.	8	4
Návštěva Domu divočiny	venkovní, přednáška	31. 8.	8	4
Celkem IS			16	

Návštěvnost IS Alžbětín od roku 2006 – 2018

měsíc	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
leden	1 808	1 857	2 343	1 084	1 748	1 225	1 233	1 294	1 286	2 349	1 939	1 683	2 429

CELKEM	prosinec	listopad	říjen	září	srpen	červenec	červen	květen	duben	březen	únor
30 144	1 826	1 502	3 120	3 189	4 159	3 485	3 292	2 465	1 555	1 664	2 079
36 328	3 016	1 102	2 772	4 547	4 455	3 889	3 548	2 841	2 151	1 728	2 415
33 623	1 155	865	2 819	4 005	5 309	3 885	3 762	3 773	1 103	2 052	2 552
22 670	1215	855	2458	2494	3 530	2 874	2 474	1 999	1 250	1 171	1 266
27 330	1259	963	2065	3561	5734	3848	2418	2034	1156	1065	1479
27 416	990	935	2812	3981	4964	3861	3007	1528	1391	1240	1482
24 506	1054	851	2558	3520	4095	3245	2635	2140	1313	665	1197
25 241	1380	1046	2748	2882	4157	3017	2497	2330	1114	1288	1488
35 528	1857	1767	3906	4524	7816	4324	2360	2079	1305	1325	979
35 485	1491	1327	3044	4715	6589	4464	2091	2877	2164	2107	2267
35 352	1454	1125	3903	4813	5810	4218	2453	3310	1963	2048	2316
40 862	1498	571	4933	5871	6263	6212	3642	2225	3369	2018	2577
37 791	1016	579	4247	5296	5964	5068	2764	3839	1727	2090	2772

I v roce 2018 převažuje díky poloze návštěvnického centra především zahraniční klientela. V roce 2018 navštívilo z celkového počtu 37 791 návštěvníků 22 418 zahraničních turistů, převážně německé národnosti.

4.2. Návštěvnická centra

4.2.1. Návštěvnické centrum Kvilda

Rok 2018 byl pro Návštěvnické centrum Kvilda rokem plným změn. Hned v prvních měsících bylo nutné uzavřít jelení výběh. Důvodem tohoto uzavření bylo problematické chování jednoho jelena, který pro ztrátu plachosti nemohl nadále zůstat ve volně přístupném jelením výběhu a byl proto převezen do Lánské obory. Od dubna do konce června byl přístup do jeleního výběhu omezen na vstup pouze s doprovodem, který zajišťovali všichni pracovníci Návštěvnického centra. Další uzavření výběhu se uskutečnilo od poloviny září do poloviny října. Toto uzavření bylo tentokrát z důvodu jelení říje.

V průběhu roku došlo i k mnoha organizačním a personálním změnám. Po rozpadu Zoologického programu byla budova s výběhy a parkovištěm zařazena pod ÚP Borová Lada (vedoucí Václav Hřebek) a personál Návštěvnického centra Kvilda byl přiřazen k IS Kvilda (vedoucí Dana Zývalová). Odborným garantem chovu zvířat v obou výbězích byl jmenován Oldřich Vojtěch. Z původních zaměstnanců zůstali pouze Simona Chrapanová a Ladislav Kašík. V červnu byly po výběrovém řízení přijaty nové referentky Markéta Svobodová a Kristýna Pojslová (pracovala zde do konce října), nově byla přijata na úklid i paní Jana Neubauerová.

Ačkoliv byl jelení výběh během roku několikrát veřejnosti uzavřen, Návštěvnické centrum Kvilda navštívilo v roce 2018 celkem 72009 návštěvníků. V roce 2018 bylo z plánovaných 17 programů realizováno 14 programů pro veřejnost. Uskutečnily se každoroční komentované doprovody do jeleního výběhu a k rysímu výběhu. Novinkou v programech byly odborné přednášky na téma rys ostrovid a jelen evropský, které byly realizované našimi interními odborníky. Další novinkou pro tento rok byla celodenní akce pro širokou veřejnost „Den rysa ostrovida a jelena evropského“. V rámci této akce byla připravena interaktivní stezka pro všechny cílové skupiny, odborné přednášky na téma rys ostrovid a jelen evropský a také nechybělo kreativní tvoření.

V tomto roce se pro návštěvníky v budově NC konaly 2 výstavy: „Pralesy Šumavy“ - fotografie věnované šumavským pralesům od fotografa Tomáše Čamry a „Fotopříběhy z tisíce a jednoho Boubína“ – zajímavé fotografické záběry často zaměřené na vzácné atmosférické jevy od Jana Tlaskala (tato výstava potrvá do konce března 2019).

Ve venkovní expozici – jelení výběh došlo v průběhu roku k zavedení několik bezpečnostních opatření. Na stezce, která prochází výběhem, byly vybudovány tři tzv. únikové buňky, kam je možné se schovat, pokud by se některé zvíře nebezpečně přiblížilo k návštěvníkovi. Dále se pomocí nízkých dřevěných ohradků vymezila stezka, po které se návštěvníci mají pohybovat při průchodu výběhem. Došlo také k instalování nových výstražných tabulí, které varují návštěvníky před nebezpečným chováním jelenů.

V současné době je v jelením výběhu 7 kusů jelení zvěře (1 jelen, 4 laně a 2 koloušci). V rysím výběhu je nadále jeden pár rysů, samec David a samice Kate.

Přehled akcí pořádaných na NC Kvilda

Datum	Název akce	Počet účastníků
26. 1. 2018	Za jeleny a rysy na Šumavě	6
23. 2. 2018	Za jeleny a rysy na Šumavě	27
23. 3. 2018	Za jeleny a rysy na Šumavě	0
27. 4. 2018	Za jeleny a rysy na Šumavě	0
7. 5. 2018	Za jeleny a rysy na Šumavě	23
22. 6. 2018	Nové přírůstky NC Kvilda	10
10. 7. 2018	Jelen evropský	21
25. 7. 2018	Rys ostrovid	12
8. 8. 2018	Chránění živočichové NP Šumava	12
14. 8. 2018	Rys ostrovid	20
22. 8. 2018	Den rysa ostrovida a jelena evropského	360
29. 8. 2018	Jelen evropský	13
8. 9. 2018	Jelen evropský	14
15. 9. 2018	Rys ostrovid	0
26. 10. 2018	Za jeleny a rysy na Šumavě	27
27. 10. 2018	Rys ostrovid	44
27. 10. 2018	Kreativní tvoření	38
celkem	17	627

4.2.2. Návštěvnické centrum Srní

Roman Žaloudek

Návštěvnické centrum Srní je zaměřeno na vlka obecného, má venkovní výběh s vlky a vnitřní expozici. Vnitřní expozice je věnována vlku obecnému a šumavským šelmám.

Návštěvnické centrum bylo otevřeno 31. 10. 2015.

Budova návštěvnického centra je energeticky pasivní dům s rekuperací vzduchu a technologiemi příznivými k životnímu prostředí. Energie je získávána z obnovitelných zdrojů.

Venkovní expozice

Hlavní výběh se 14 vlky o rozloze cca 3 ha a odstavný výběh 0,9 ha.

Chovný pár byl dovezen 11. 2. 2015, vlčice ze ZOO v Lohbergu a vlk z plzeňské ZOO. První čtyři vlčata se narodila 25. 5. 2015. Druhá vlčata se narodila 11. 5. 2016. Třetí vlčata se narodila 20. 4. 2017. Čtvrtá vlčata se narodila 15. 4. 2018. Do podzimu 2018 zde tedy vznikl domov pro 14ti člennou smečku, rodičovský pár a 12 vlčat z vlastního chovu.

Uprostřed výběhu vede 300 m dlouhá lávka vyvýšená 3 – 4 m nad terénem a s 3mi pozorovacími přístřešky.

Ve výběhu s vlky jsou umístěny kamery s on-line přenosem na velkoplošnou obrazovku v expozici návštěvnického centra i s možností nahrávat videosekvence. Záznamy z výběhu o životě vlků a výchově vlčat rodiči je promítán návštěvníkům s odborným výkladem. Návštěvníci s pohybovým omezením tak mohou v expozici NC prohlížet záznamy z kamer a sledovat vlky ve výběhu.

Mimo výběh vede naučný okruh, který návštěvníky seznámí se stopami šelem vyskytujících se na Šumavě a některými místními stromy a rostlinami. Na lávce ve výběhu jsou informace o komunikaci mezi vlky.

Osoby tělesně postižené mohou přejet na určené parkoviště a s asistencí se pak zvýhodněnou trasou přesunout až na vyvýšenou lávku.

U budovy NC je hojně využíváno dětské hřiště s možností venkovního krytého posezení pro rodiče, kteří si mohou zakoupit kávu nebo jiné nápoje a cukrovinky v automatu umístěném v NC.

Návštěvnost, prodej, parkomat a Programy pro veřejnost NC Srní

Měsíc	Počet osob	PPV + přednášky pro skupiny
Leden	3816	24
Únor	7649	129
Březen	7759	57
Duben	5201	0
Květen	8327	641
Červen	14854	0
Červenec	33000	2533
Srpen	25972	2013
Září	15900	687
Říjen	15890	222
Listopad	0	0
Prosinec	1421	0
Celkem	139789	6306

Měsíc	Prodej	Parkomat	PPV
Leden	45808	80145	0
Únor	65164	72435	1340
Březen	46253	0	680
Duben	18603	85935	480
Květen	110291	90420	0
Červen	100160	93210	0
Červenec	107127	329810	0
Srpen	354743	309715	0
Září	158466	159495	1140
Říjen	92309	89025	0
Listopad	0	0	0
Prosinec	3922	110410	0
Celkem	1102846	1420600	3640

V roce 2018 byli vlci v NC Srní ve velkém zájmu sdělovacích prostředků. Publikováno bylo mnoho článků v tisku. Několikrát natáčela televize pro různá regionální i celostátní zpravodajství.

NC Srní v roce 2018 pracovalo ve složení zaměstnanců v pracovním poměru:

Ing. Jiří Kec - vedoucí NC Srní, IS Rokyta, Březník a Poledník – leden 2018 až květen 2018

Josefína Kiklošová – referent NC Srní – leden až prosinec 2018

Ing. Roman Žaloudek – referent NC Srní - listopad a prosinec 2018

Josef Šebík - správce z ÚP Srní – leden až prosinec 2018

Sabina Malypetrová - referent NC Srní – červenec až prosinec 2018

Lucie Městková – DPČ výpomoc – červenec až září 2018

Michal Kuncl – student DPČ výpomoc – červenec a srpen 2018

4.3. Střediska environmentální výchovy

4.3.1. Přehled aktivit SEV Vimperk

Stanislav Čtvrtník

Výukové programy EVVO pro školy

Nabídka výukových programů:

- Pro předškolní děti (MŠ) jsme v roce 2018 nabízeli 21 druhů výukových programů.
- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2018 nabízeli celkem 31 druhů výukových programů vč. 4 programů v Bavorském lese.
- Pro druhý stupeň základních škol jsme v roce 2018 nabízeli celkem 39 druhů výukových programů vč. 5 programů v Bavorském lese.
- Pro střední školy jsme v roce 2018 nabízeli 38 druhů výukových programů, vč. 5 programů v Bavorském lese.

SEV Vimperk v roce 2018 nabízelo celkem 129 druhů výukových programů pro školy.

Počet uskutečněných výukových programů za rok 2018

Věková kategorie	Počet výukových programů za rok 2018	Počet osob
MŠ	53	970
1. stupeň ZŠ	95	1906
2. stupeň ZŠ	49	966
SŠ	1	13

Celkem 198 uskutečněných výukových programů 3 855 dětí

Příjmy za výukové programy: 97 880,- Kč.

SEV Vimperk v roce 2018 vedlo celkem 198 výukových programů pro školy. Celkem se jich zúčastnilo 3 855 dětí.

Akce pořádané pro kolektivy v SEV Vimperk

Datum	Akce	Počet osob
Přírodovědný kroužek Sedmikvítek Správy Národního parku Šumava		
Celoročně – pravidelné schůzky kroužku 1x týdně vždy v průběhu školního roku.	Přírodovědný kroužek Sedmikvítek / klub Trientalis	30 dětí
Pobytové akce pro přírodovědný kroužek, letní tábory		
1. – 3. 2. 2018	Zimní pobyt v SEV Stožec	16 dětí
17. – 24. 8. 2018	Letní tábor pro mladé přírodovědce v SEV Stožec	20 osob
Mezinárodní tábor přeshraničních NP (Organizátor v roce 2018 byl NP Bavorský les.)		
27. 7. – 5. 8. 2018	Mezinárodní tábor přeshraničních NP, NP Bavorský les, Wildniscamp	za NP Šumava 4 děti (celkem na táboře 30 dětí)
Celkem za všechny uvedené akce		70 osob

Den Země SEV Vimperk – akce pro školy

Akce	Téma	Počet osob
Datum: 24. 4. 2018 Místo: Areál Vodník (Vimperk) Zúčastněné školy: ZŠ Smetanova Vimperk (9 třídních kolektivů) ZŠ TGM Vimperk (8 třídních kolektivů) ZŠ Praktická Vimperk (2 třídní kolektivy) ZŠ Svatá Maří (2 třídní kolektivy) ZŠ Šumavské Hoštice (1 třídní kolektiv) ZŠ Vybíralova, Praha (2 třídní kolektivy)	„Národní park Šumava“	396 dětí

Tematické akce pro školy Den Země se zúčastnilo celkem 396 dětí ze 6 základních škol, počet třídních kolektivů byl 24.

Přírodovědná soutěž „Národní park Šumava ve školních lavicích“ 7. ročník soutěže

První (školní) kolo:

- vyhlášení soutěže: leden 2018
- průběh prvního kola ve školách: březen 2018
- účast 27 škol (okres Prachatice, Strakonice, Klatovy)
- 2752 soutěžících

Počty soutěžících v daných kategoriích

Kategorie:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Počet soutěžících:	459	448	407	374	334	263	235	232

V prvním kole se na 1. až 3. místě umístilo

Kategorie:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Počet soutěžících na 1. – 3. místě	6	5	3	3	4	4	3	3

Druhé (terénní) kolo

- průběh druhého kola: od 21. do 24. května 2018
- druhého kola postoupily všechny školy, žádná nevypadla
- do druhého kola dorazilo na soutěž 193 žáků z 201 postupujících

Počty soutěžících v daných kategoriích

Kategorie:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Počet soutěžících:	42	42	26	21	8	19	27	8

V druhém kole se na 1. až 3. místě umístilo

Kategorie:	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Počet soutěžících na 1. – 3. místě:	3	3	3	4	3	3	3	3

Spoluúčast SEV Vimperk na akcích pro veřejnost

Rok pralesů

- Idina Pila, Boubínský prales, 14. července 2018.
- Akce pro veřejnost.
- Činnost SEV: program pro děti na téma pralesy (stanoviště s aktivitami EV, stezka s úkoly, tvoření), k příležitosti roku pralesů a k výročí 55 let od vyhlášení CHKO Šumava.

Den vlka obecného

- Návštěvnícké centrum Srní (zařízení Správy Národního parku Šumava), 18. července 2018.
- Akce pro veřejnost.
- Činnost SEV: program pro děti na téma vlk obecný (stanoviště s aktivitami EV, stezka s úkoly, tvoření).

Den jelena evropského a rysa ostrovida

- Návštěvnícké centrum Kvilda (zařízení Správy Národního parku Šumava), 22. srpna 2018.
- Akce pro veřejnost.
- Činnost SEV: program pro děti na téma jelen a rys (stanoviště s aktivitami EV, stezka s úkoly, tvoření).

Vzdělávací semináře pro dospělé v oboru EVVO

Seminář k manuálu EV a lesní pedagogiky „Pojďme na to od lesa“

- Odborné semináře pro učitele všech stupňů škol, pedagogy volného času, lektory EV, lesní pedagogy, vedoucí zájmových kroužků pro děti apod.
- Školení, jak pracovat s manuálem „Pojďme na to od lesa“ (ukázky aktivit EV v praxi, práce s didaktickými pomůckami, výukové aktivity v terénu atd.).
- Seminář je od roku 2017 akreditovaný MŠMT.

- Pořadatel: Střediska environmentální výchovy Správy Národního parku Šumava, místo konání: SEV Horská Kvilda.
- Seminář probíhal v průběhu celého roku 2018.

Prezentace, příspěvky a účast SEV Vimperk na odborných konferencích a seminářích

Setkání pracovníků EVVO ze správ národních parků a pracovníků MŽP

- Benecko (Krkonoše), 26. – 28. března 2018.
- Odborné setkání, pořadatel MŽP a Správa KRNP.
- Setkání se zúčastnili pracovníci středisek environmentální výchovy ze správ českých národních parků a pracovníci Ministerstva životního prostředí ČR.

Seminář pro pedagogy mateřských škol – oblast EVVO

- České Budějovice (Krajský úřad), 4. dubna 2018.
- Vzdělávací seminář pro učitele MŠ, pořadatel Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor ŽP.
- SEV Vimperk – ukázky aktivit EV určené dětem MŠ.

Přeshraniční nadstavbové školení pro pedagogy a odborníky z oblasti myslivosti a ochrany přírody zaměřující se na další vzdělávání

- Mauth (Bavorský les), Vydří dům, 19. dubna 2018.
- Odborné setkání lesních a mysliveckých pedagogů a lektorů EV, pořadatel Jihočeská společnost pro ochranu přírody a myslivost o.p.s. a Bavorský myslivecký spolek.
- Setkání se zúčastnili zástupci českých a bavorských mysliveckých spolků, lesnických podniků, škol a Správy Národního parku Šumava – oddělení SEV.
- SEV Vimperk zde vedlo část dopoledního bloku zaměřenou na aktivity EV a nazvanou „Učení o lese v lese“.

Celková návštěvnost činností organizovaných v SEV Vimperk Správy NP Šumava

	Výukové programy	Akce pro školy mimo výukové programy	Ostatní akce pro kolektivy
Počty osob v roce 2010	1 314 dětí/studentů	550 osob	–
Počty osob v roce 2011	3 385 dětí/studentů	1730 osob	238 osob
Počty osob v roce 2012	3 215 dětí/studentů	185 osob	338 osob
Počty osob v roce 2013	3 267 dětí/studentů	242 osob	224 osob
Počty osob v roce 2014	3 133 dětí/studentů	351 osob	230 osob
Počty osob v roce 2015	3 116 dětí/studentů	326 osob	212 osob
Počty osob v roce 2016	3 313 dětí/studentů	270 osob	103 osob
Počty osob v roce 2017	3 820 dětí/studentů	–	119 osob
Počty osob v roce 2018	3 855 dětí/studentů	396 osob	70 osob

4.3.2. Přehled aktivit IS a SEV Kašperské Hory

Milada Janošíková

Nabídka výukových programů:

- Pro předškolní děti (MŠ) jsme v roce 2018 nabízeli 15 druhů výukových programů.
- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2018 nabízeli celkem 24 druhů výukových programů.
- Pro druhý stupeň základních škol jsme v roce 2018 nabízeli celkem 24 druhů výukových programů.
- Pro střední školy jsme v roce 2018 nabízeli 12 druhů výukových programů.

SEV Kašperské Hory v roce 2018 nabízelo celkem 75 druhů VP pro školy.

Nejoblíbenější EVP

- Národní park Šumava 29 x
- Šelmy a šelmičky 17 x
- Hlasy šumavské přírody 16 x
- Houby 6 x
- Tajemní noční letci Šumavy – netopýři 6 x
- Šumavská zima 6 x

Počet uskutečněných výukových programů za rok 2018

Věková kategorie	Počet výukových programů za rok 2018	Počet osob
MŠ	37	714
1. stupeň ZŠ	60	1128
2. stupeň ZŠ	38	768
ZŠ Speciální	2	26
Celkem 137 uskutečněných výukových programů		2 636 dětí

Příjmy za výukové programy: 57 340,- Kč.

SEV Kašperské Hory v roce 2018 vedlo celkem 137 výukových programů pro školy. Celkem se jich zúčastnilo 2 636 dětí.

Akce pořádané pro kolektivy v SEV Kašperské Hory

Akce:	Datum:	Škola:	Počet dětí/poplatek
Akce ke Dni Země:			
Téma: „Rok pralesů v Národním parku Šumava“	17.4.	ZŠ Nalžovské Hory 1. - 9.	150 osob/ 2 860,-Kč
	17.4.	ZŠ Zavlekov I.st.	40 osob/ 340,- Kč
	19.4.	ZŠ Lerchova Sušice II. st.	160 osob/ 3 080,- Kč
	20.4.	ZŠ TGM-Komenského Sušice I. st.	110 osob/ 1 560,-Kč partnerská ZŠ
	20.4.	ZŠ Žichovice I.st.	40 osob/ 340,-Kč
	23.4.	ZŠ Bolešiny I.st.	50 osob/ 1 000,-Kč partnerská ZŠ
	24.4.	ZŠ Hartmanice 1.-9.tř.	40 osob/ 800,-Kč partnerská ZŠ
	30.4.	ZŠ,MŠ a Spec.Kašperské Hory 1.-9.tř.	190 osob/ 2 160,-Kč partnerská ZŠ
(akce DZ vždy ve spolupráci s ISS - spolupráce na stanovištích)	celkem 8 VP		780 osob/12 140,- Kč

Tematických akcí ke Dni Země se zúčastnilo celkem 780 žáků (8 akcí = 8 VP).

Tržba za akce DZ celkem 12 140,- Kč.

Programy pro veřejnost – spolupráce SEV

- 14. 7. 2018 Rok pralesů v NP Šumava - Idina pila, Boubínský prales
- 18. 7. 2018 Den vlka obecného na NC Srní (tržba 3 350,- Kč) 100 osob (pouze tvořivá dílna)
- 22. 8. 2018 Den s rysem ostrovidem na NC Kvilda (tržba 5 350,-Kč) 360 osob

Akreditované semináře „Pojďme na to od lesa“ na SEV Horská Kvilda

Projekt „Partnerské školy Národního parku Šumava“

Partnerské školy SEV :

- ZŠ, MŠ a ZUŠ Kašperské Hory
- ZŠ Srní,
- ZŠ Hartmanice
- ZŠ Bolešiny,
- ZŠ Komenského Sušice

7. ročník přírodovědné soutěže pro školy – „Národní park Šumava ve školních lavicích“

Programy pro veřejnost organizované IS a SEV NP Šumava Kašperské Hory v roce 2018

Datum	Akce pro veřejnost	Počet osob	Počet hodin
7.2.	Pohledy do krajiny – Srí Lanka – M. Martan	46	3
6.2., 13.2., 27.2.	Kolem Pranýře za výhledy	0	0
8.2.	Tvořivá dílna z ovčína	16	3
14.2.	Pohledy do krajiny –Rumunsko –J.Dvorská	37	3
20.2.	Kolem Pranýře za výhledy	10	3
21.2.	Historie sklářství na Šumavě – J. Wudy	15	2
21.2.	TD Ruční výroba skleněných korálků na skl. kahanu	11	3
21.2.	Pohledy do krajiny – Zmizelá Šumava-E.Kintzl	78	3
22.2.	TD – Tvoříme z Fimo hmoty	14	2
23.2.	Hurá na sněžnice	12	4
28.2.	Pohledy do krajiny – Sikkim,Himálaj,Nepál – H.Macenauerová	25	3
7.3.	Pohledy do krajiny – Portugalsko – P. Dürr	39	3
8.3.	TD – Antistresové malování a Pergamano(15.2. 0 osob)	16	3
13.3.	Kolem Pranýře za výhledy	10	3
14.3.	Pohledy do krajiny – Maroko- P. Krásenský	31	3
15.3.	TD – Antistresové malování a Pergamano	10	3
16.3.	Hurá na sněžnice	0	0
20.3.	Kolem Pranýře za výhledy	10	3
21.3.	Pohledy do krajiny – Šumava čarovná – V. Hošek	29	3
22.3.	TD – Výtvarné recyklování	0	0
28.3.	Pohledy do krajiny – Příroda a NP USA –M.a J.Michnovi	49	3
29.3.	Vítání svátků jara	15	3
24.5.	Evropský den chráněných území,EDP	23	5

Datum	Akce pro veřejnost	Počet osob	Počet hodin
9.6.	TD – Tvoříme z Fimo hmoty	15	3
11.6.	Den s rysem ostrovidem	68	5
16.6.	TD Antistresové malování	18	4
23.6.	Tvořivá dílna z ovčína	14	3
30.6.	TD – Výtvarné recyklování	18	3
3.7.	Kolem Pranýře za výhledy	12	4
4.7.	Rostliny zahradní a rostliny plané – H. Kohoutová	14	4
6.7.	Historie sklářství na Šumavě – J. Wudy	26	2
6.7.	TD-Výroba skl. korálků na sklářském kahanu - J. Wudy	21	6
7.7.	Vázání vorů a plavba po VCHT kanále – K. Ešner	150	7
9.7.	I plevele mají krásné květy - botanická vycházka - H. Kohoutová	19	4
10.7.	Kolem Pranýře za výhledy	12	4
11.7.	Pohledy do krajiny- Od Sahary po Himálaj – H. Macenauerová	39	3
12.7.	Den s tajemnými nočními letci Šumavy-netopýry	46	4
16.7.	TD – Antistresové malování a Pergamano	16	3
17.7.	Po stopách zlatokopů	21	5
18.7.	Pohledy do krajiny- Sev.Vietnam – H. Macenauerová	36	4
19.7.	Pohledy do krajiny-24 hodin strážcem nosorožců- J.Svatoš	21	2
20.7.	Letní vycházka za přírodou a historií	12	4
23.7.	Tvořivá dílna z ovčína	24	3
24.7.	Kolem Pranýře za výhledy	11	4
26.7.	Šumavská NEJ	22	5
27.7.	Byliny v mýtech, magii a léčitelství – K. Ešner	27	4
28.7.	Po stopách šumavských zálesáků – K. Ešner	26	4
29.7.	Za historií rýžování zlata na Šumavě – K. Ešner	52	4
31.7.	Po stopách zlatokopů	18	5
1.8.	TD – Výtvarné recyklování	12	4
2.8.	Den s rysem ostrovidem	37	4
4.8.	Vázání vorů a plavba po VCHT kanále – K. Ešner	130	7
7.8.	Kolem Pranýře za výhledy	10	4
8.8.	Jedovaté rostliny v přírodě – Hana Kohoutová	10	4
9.8.	TD – Antistresové malování a pergamo	13	3
10.8.	Putování na hrad Kašperk	10	5
11.8.	Za historií rýžování zlata na Šumavě – K. Ešner	46	5
13.8.	Tvořivá dílna „Z ovčína“	15	4
15.8.	Hledání šumavských skřítků	107	6
15.8.	Pohledy do krajiny – Sikkim, Himálaj - H. Macenauerová	39	3

Datum	Akce pro veřejnost	Počet osob	Počet hodin
16.8.	Po stopách zlatokopů	10	5
17.8.	Historie sklářství na Šumavě - J. Wudy	27	3
17.8.	TD-Výroba skl. korálků na sklářském kahanu-J.Wudy	36	6
18.8.	Rostliny našich babiček – Hana Kohoutová	10	4
20.8.	TD – Antistresové malování a pergamo	18	3
21.8.	Kolem Pranýře za výhledy	10	4
22.8.	Letní vycházka za přírodou a historií	10	4
22.8.	Pohledy do krajiny- Jak fotografovat krajinu – P. Bokr	23	3
24.8.	Putování na hrad Kašperk	10	5
25.8.	Vázání vorů a plavba po VCHT kanále – K. Ešner	120	7
28.8.	Kolem Pranýře za výhledy	10	4
29.8.	Tvořivá dílna „Z ovčína“	17	4
30.8.	Den s tajemnými nočními letci Šumavy-netopýry	37	4
15.9.	Šumavský FotoMaraton 8. ročník	120	8
22.9.	Kvetoucí poklady podzimu - botanická vycházka – H. Kohoutová	10	4
27.9.	Tvořivá dílna "Fimo"	0	0
Celkem:	79 akcí	2 151	278

IS a SEV Kašperské Hory připravilo celkem 79 akcí pro veřejnost, kterých se zúčastnilo celkem 2 151 návštěvníků.

Tržba za programy pro veřejnost: 32 620,- Kč

Tržba za prodaný materiál: 308 061,- Kč.

Spolupráce s organizacemi v regionu

- Spolupráce se zájmovým kroužkem "Králováci" při ZŠ Kašperské Hory.
- Spolupráce s mysliveckým kroužkem Kašperské Hory.
- Spolupráce s MĚKIS Kašperské Hory a hradem Kašperk.
- Dům s pečovatelskou službou Kašperské Hory.
- Denní stacionář Klíček Sušice.
- Domov pro seniory Sušice.

Prezentace činnosti na akcích pořádaných obcemi a jinými subjekty v regionu i mimo region: celkem 425 osob.

- 28. 5. Víkend plný buchet - hrad Kašperk 80 osob (Stezka šumavských skřítků)
- 8. 6. Dopoledne pro seniory a ZTP ze Sušice – Dům s pečovatelskou službou 45 osob
- 12. 9. Dopoledne pro seniory v DPS Kašperské Hory 20 osob
- 30. 9. Historie všemi smysly – hrad Kašperk 80 osob (Stezka šumavských skřítků)
- 2. 10. Třeboňské slavnosti – 200 osob

Uklid'me svět – Uklid'me Česko – Uklid'me Šumavu

Celkem 306 osob.

- 20. 4. 2018 ZŠ TGM, Komenského Sušice – 130 osob (z toho 110 dětí), 300 kg odpadu
- 30. 4. 2018 ZŠ Kašperské Hory - 160 osob (z toho 130 dětí), 200 kg odpadu
- 15. 9. 2018 IS a SEV KH – 16 osob (z toho 9 dětí), 90 kg odpadu

Celková návštěvnost činností organizovaných v SEV Kašperské Hory Správy NP Šumava

	Výukové programy	Tematické akce pro školy DZ	Prezentace činnosti NPŠ na jiných akcích	Akce pro veřejnost
počty osob v roce 2010	2 166 dětí	1 271 dětí	725 osob	1 694 osob
počty osob v roce 2011	2 163 dětí	1 410 dětí	1 500 osob	2 825 osob
počty osob v roce 2012	2 872 dětí	2 540 dětí	2 460 osob	2 186 osob
počty osob v roce 2013	3 056 dětí	930 + soutěž 160	60 osob	2 431 osob
počty osob v roce 2014	2 933 dětí	858 + soutěž 250	466 osob	1 823 osob
počty osob v roce 2015	3 703 dětí	1127 + soutěž 130	660 osob	2 396 osob
počty osob v roce 2016	3 599 dětí	1 165 + soutěž 80	150 osob	3 002 osob
počty osob v roce 2017	3 651 dětí	1 015 dětí	695 osob	2 264 osob
počty osob v roce 2018	2 636 dětí	780 dětí	425 osob	2 151 osob
Návštěvnost na akcích celkem za rok 2018			5 992 osob	

Návštěvnost IS a SEV NP Šumava Kašperské Hory v letech 1998 – 2018

Celkem	Prosine	Listopa	Říjen	Září	Srpen	Červene	Červen	Květen	Duben	Březen	Únor	Leden	měsíc
3375	139	299	372	826	1194	545							1998
9834	400	829	864	850	1368	1163	1395	1097	457	664	547	200	1999
11048	313	550	914	1128	1292	1517	1575	1201	719	979	526	334	2000
9038	107	306	912	533	1417	1484	1314	1085	656	498	420	306	2001
8767	202	227	460	553	977	1188	1108	1174	1070	675	908	225	2002
9393	306	39	1057	732	1550	1709	1379	1374	453	240	429	125	2003
11344	160	274	865	855	1813	1639	1743	1881	1057	324	534	199	2004
12233	270	74	757	1026	2375	2514	1350	1717	732	514	578	326	2005
11404	208	91	875	1068	2625	1747	1733	1361	720	449	376	111	2006
14682	334	170	931	966	3524	2434	1542	1752	921	940	619	549	2007
17110	825	197	1427	1287	2853	2765	2083	2710	850	917	671	525	2008
16440	580	320	423	1267	2764	2572	1782	2331	923	939	1319	1220	2009
15905	420	480	669	1086	3128	2875	2016	1864	1032	827	1012	496	2010
25631	750	381	1747	2778	5085	5780	3084	3146	517	979	901	483	2011
22030	569	554	1080	2058	4441	4048	2384	2221	1153	1478	1379	665	2012
23288	1042	970	1072	1879	4491	3532	2772	2041	1451	1459	1372	1207	2013
23359	831	424	1537	1607	4573	3958	3097	1918	1236	1309	1645	1224	2014
26530	959	532	1398	1908	7571	5722	2657	1532	554	1242	1732	723	2015
30770	1192	468	1494	2153	6928	7984	2936	2278	573	1618	2091	1055	2016
35313	1203	785	2475	3738	9120	8320	3206	2196	523	1356	1408	983	2017
28647	585	645	1890	2120	8120	7340	2213	1723	576	1218	1396	821	2018

4.3.3. Přehled aktivit SEV Stožec

Výukové programy EVVO pro školy

Nabídka výukových programů:

- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2018 nabízeli celkem 32 druhů výukových programů.
- Pro druhý stupeň základních škol jsme v roce 2018 nabízeli celkem 29 druhů výukových programů.
- Pro střední školy jsme v roce 2018 nabízeli 29 druhů výukových programů.

SEV Stožec v roce 2018 nabízelo celkem 90 druhů výukových programů pro školy.

Počet uskutečněných výukových programů za rok 2018

Věková kategorie	Počet výukových programů za rok 2017	Počet osob
1. stupeň ZŠ	88	1898
2. stupeň ZŠ	80	1607
SŠ	18	336
Celkem 186 uskutečněných výukových programů		3 841 dětí

Příjmy za výukové programy: 96 230,- Kč.

SEV Stožec v roce 2018 vedlo celkem 186 výukových programů pro školy. Celkem se jich zúčastnilo 3 841 dětí.

Spoluúčast SEV Stožec na akcích pro veřejnost

Den Země

- Areál IS Stožec, 20. duben 2018
- Akce pro základní školy
- Činnost SEV: zajištění stanovišť s aktivitami EV zejména na téma pralesy (hry, určování, překážkové dráhy, tvoření)

Den Národního parku Šumava

- IS Idina Pila, 14. července 2018
- Akce pro veřejnost, Správa NPŠ zajišťovala svoji propagaci
- Činnost SEV: zajištění stanovišť s aktivitami EV pro děti a dospělé (hry, tvoření, soutěže, didaktické pomůcky, exponáty, mikroskopování).

Den vlka obecného

- NC Srní, 18. července 2018

Den rysa ostrovida a jelena evropského

- NC Kvilda, 22. srpna 2018

Celková návštěvnost činností organizovaných v SEV Stožec Správy NP Šumava

	Výukové programy	Akce pro školy mimo výukové programy	Akce pro veřejnost
Počty osob v roce 2010	1691 dětí/studentů	356 osob	2130 osob
Počty osob v roce 2011	1293 dětí/studentů	623 osob	1700 osob
Počty osob v roce 2012	860 dětí/studentů	351 osob	2247 osob
Počty osob v roce 2013	946 dětí/studentů	52 osob	1864 osob
Počty osob v roce 2014	3321 dětí/studentů	109 osob	1419 osob
Počty osob v roce 2015	3 213 dětí/studentů	232 osob	75 osob
Počty osob v roce 2016	2875 dětí/studentů	173 osob	500 osob
Počty osob v roce 2017	3219 dětí/studentů	-	350 osob
Počty osob v roce 2018	3841 dětí/studentů	91 osob	

5. Odbor ochrany přírody

Martin Starý

Odbor ochrany přírody v roce 2018 prošel organizační změnou. Skládá se ze čtyř oddělení; Oddělení monitoringu lesa, Oddělení krajinné ekologie, Oddělení zoologie a Oddělení vod a mokřadů.

V rámci Oddělení monitoringu lesa dominuje výzkumná a monitorační činnost. Oddělení krajinné ekologie se zabývá spíše odbornou činností spojenou s praktickou ochranou přírody. Počínaje rokem 2018 se součástí oddělení krajinné ekologie stalo také územní pracoviště ochrany přírody, takže v rámci oddělení je kombinována odborná činnost s činností provozní. Oddělení vod a mokřadů v rámci specifika vodních a mokřadních společenstev pak kombinuje jednorázový managementový zásah upravující především abiotické podmínky pro rozvoj biotické složky ekosystémů spolu s následným monitoringem změn následujících po této činnosti. V roce 2018 po informování o přidělení dotace úspěšně započat velký projekt revitalizací šumavských rašelinišť v rámci evropského dotačního programu LIFE+. Pracovníci Odboru ochrany přírody též připravují odborné podklady pro výkon státní správy.

V roce 2018 pracovníci Odboru ochrany přírody prováděli praktická opatření ochrany přírody a to zejména formou četných odborných stanovisek pro výkon státní správy ochrany přírody, opatření v lese i pro jiné provozní činnosti Správy NP Šumava. Pokračovala činnost obnov lesních hospodářských plánů.

Rok 2018 se stejně jako v předešlých letech nesl ve znamení intenzivní mezinárodní spolupráce. Jednalo se o následek intenzivní práce v této oblasti v letech bezprostředně předcházejících. Nejvíce mezinárodních projektů bylo realizováno ve spolupráci s Národním parkem Bavorský les. Přibyl ale velký projekt revitalizací šumavských rašelinišť – LIFE for Mires, projekt péče o suché bezlesé plochy pod názvem Péče o nelesní typy přírodních stanovišť na území NP Šumava financovaný z prostředků SFŽP. V průběhu roku 2018 bylo též informováno o přidělení dotace na mezinárodní projekt zaměřený na studium šumavské flóry pod názvem Květena Šumavy, který bude realizovaný z dotačního zdroje Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020 (InterReg).

Běžící mezinárodní projekty přeshraniční spolupráce v roce 2018 již v plné míře realizovali své plánované aktivity. Od přípravné fáze přeskočili k realizaci. Některé z projektů se dokonce přešly do druhé poloviny až k závěru své činnosti. V rámci toho proběhla například mezinárodní konference Aktuality šumavského výzkumu v Srní. V rámci ní byly prezentovány výsledky projektu Silva Gabreta Monitoring – Realizace přeshraničního monitoringu biodiversity a vodního režimu.

Kromě intenzivní projektové činnosti, která i v roce 2018 dominovala, se pracovníci Odboru ochrany přírody intenzivně zabývali problematikou výskytu volně žijících jedinců vlka obecného zejména ve vztahu k místním chovatelům hospodářských zvířat. V rámci této činnosti proběhly odborné semenáře na šumavské Kvildě a ve Volarech.

Velmi důležitou činností v roce 2018 byla též práce na přípravě odborných podkladů pro novou zonaci a klidových území.

5.1. Oddělení krajinné ekologie

Miroslav Černý

Oddělení zaměřuje svou činnost zejména na stanovení koncepcí, managementů, metodik a vnitřních předpisů nezbytných pro výkon péče o ekosystémy NP odbornými útvary.

Kromě toho pracovníci oddělení posuzují nebo se vyjadřují k činnostem plánovaným jinými odbory, případně se vyjadřují (připomínají) k externím návrhům dokumentů, vztahujících se k řešené problematice. V roce 2018 probíhala spolupráce v rámci odboru 23 a dalších útvarů Správy s MŽP ohledně návrhu nové zonace národního parku (tvorba podkladů i vlastního návrhu). Spolupráce probíhala také na dokončení metodického pokynu k vymezování, navrhování a schvalování klidových území a následně byly zahájeny vlastní práce na návrhu klidových území pro území Národního parku Šumava.

Průběžně je všemi pracovníky plněna nálezová databáze AOPK ČR.

5.1.1. Činnosti vztahující se k lesům NPŠ a další činnosti

S vytvořením nového územního pracoviště souvisela řada činností jako douprava hranic územních pracovišť, převody investičního majetku mezi územními pracovišti, plán oprav investičního majetku, podklady pro uznání nové honitby a další provozní činnosti v průběhu celého roku.

Oddělení se účastnilo na přípravě výjimky na zásahy v jádrovém území výskytu populace tetřeva hlušce. Spolupracovalo na změnách metodiky vymezování typů porostů v rámci tvorby LHP. Byly vyvíjeny aktivity ohledně možností drážkování dřevní hmoty jako formy její asanace. Probíhala jednání ohledně základní cestní sítě.

Byla zpracovávána vyjádření pro potřeby Odboru vnitřní správy nebo Odboru státní správy NP Šumava – zejména posudky k pozemkům, popis přírodních hodnot na konkrétních pozemcích pro účely výkupů nebo směn.

Byl zpracován seznam pozemků určených k vyjádření v pochybnostech (v souvislosti se změnami druhů pozemků v rámci obnovy LHP Srní).

Ve spolupráci s Odborem státní správy NP Šumava a Odborem státní správy CHKO Šumava byla řešena problematika LHP Kašperské Hory. Bylo zpracováno vyjádření k LHP Strážný včetně návrhu na změny LHP.

Pracovníky našeho odboru spolu s pracovníky Odboru státní správy NP Šumava byly zpracovávány protokoly podle Příkazu ředitele 143 – celkem 37 protokolů v dílčí ploše „C“.

Ve spolupráci s Odborem řízení projektů, Odborem vnitřní správy a ředitelem národního parku byla řešena problematika oprav a rekonstrukcí Schwarzenberského plavebního kanálu.

Probíhala jednání v rámci pozemkových úprav - řada jednání s obcemi a SPÚ ohledně komplexních pozemkových úprav na Kvildě a Stožci.

5.1.2. Činnosti vztahující se k nelesní půdě na území NPŠ

Zahrnuje řadu činností spojených s péčí o nelesní pozemky a krajinu. Péče o bezlesí je zaměřena především na zajištění vhodného managementu bezlesí z hlediska ochrany přírody a na přípravu

koncepčních materiálů a dalších podkladů potřebných pro činnost Správy. Byla řešena problematika využití biomasy získávané při realizaci speciálních managementů na bezlesí. Spolu s dalšími pracovníky Správy byla řešena otázka návratu vlka obecného a to i ve vztahu k zemědělsky hospodařícím subjektům. Stejně tak byla s dalšími pracovníky Správy řešena možnost reintrodukce zubra evropského na Šumavu.

Součástí běžné agendy dále byla různá posouzení, stanoviska a vyjádření k plánovaným zásahům na bezlesí a účast na jednáních týkajících se bezlesí (ať už jednání se zemědělsky hospodařícími subjekty, tak se zástupci ministerstev životního prostředí a zemědělství).

Byl realizován pilotní projekt „Zjištění stavu diverzity koprofágního hmyzu na vybraných lokalitách na Stožecku a Novopečku v sezóně 2018“. Cílem bylo zjištění stavu společenstev koprofilních brouků na vybraných lokalitách Šumavy, zjištění odpovědí koprofilních brouků na odčervovací režim na konkrétních pastvinách a sestavení doporučení kodčervování stád na chráněných územích NP Šumava. V roce 2019 se počítá s rozšířením tohoto monitoringu na celé území národního parku.

Realizace nadstavbových a speciálních managementů na bezlesí

V rámci nadstavbových managementů byla v roce 2018 zajišťována řada činností – seč vytipovaných lokalit (jak ruční seč, tak seč speciální mechanizací), extenzivní pastva ovce, vyřezávka náletových dřevin. Dále byly prováděny opakované zásahy na plochách s výskytem invazních rostlinných druhů - lupiny mnoholisté a netýkavky žlaznaté. Činnosti zahrnovaly mimo jiné i přípravu odborných podkladů pro realizaci veřejných zakázek pro výběr realizačních firem a rozsáhlou administrativní činnost spojenou s touto problematikou. Pro některá speciální managementová opatření pracovníci oddělení zajišťovali vlastní realizaci s vybranými firmami. Z významných speciálních managementů byl zajištěn management na lokalitě s výskytem rozchodníku huňatého.

V rámci realizace nadstavbových a speciálních managementů bylo Správou Národního parku Šumava v roce 2018 celkem ošetřeno extenzivní pastvou 24,4 ha, sečí 36,2 ha, výhrab mechorostů a vertikutace byla provedena na 1,1 ha, mozaikovitá vyřezávka dřevin na plochách o celkové rozloze 15,5 ha. Zásah proti lupině a ostatním invazním rostlinám byl proveden na cca 68,5 ha. Tato nezbytná managementová opatření byla prováděna pro zachování a podporu biodiverzity stanovišť (jedná se zejména o biotopy „smilkové trávníky“, „vřesoviště“, „slatinné louky“), dále pro podporu zvláště chráněných druhů (např. hořec panonský „Gentiana panonnica“, běloprstka bledavá „Pseudorchis albida“, chřástal polní „Crex crex“ apod.) a v neposlední řadě s cílem omezit šíření a redukovat výskyt invazních druhů rostlin.

Pro sledování efektivnosti realizovaných managementových opatření byly založeny další srovnávací plochy. Na již dříve založených plochách bylo vyhotoveno opakované snímkování vegetace.

Uvedené činnosti byly financovány jednak z programu POPFK MŽP (Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny), částečně z finančních zdrojů Správy. Na části ploch, kde byl v roce 2018 aplikován nadstavbový management, byly práce provedeny v rámci udržitelnosti projektu „Péče o bezlesí na území Národního parku Šumava“ - celkově na 4,3 ha. Celková udržitelnost uvedeného projektu byla v roce 2018 realizována na 113,9 ha (hodnota zahrnuje i plochy, které jsou ošetřeny vybranými zemědělskými subjekty v rámci jejich hospodaření).

Vertikutace na horečkových lokalitách a seč s pastvou na dalších lokalitách byly realizovány z projektu „Péče o nelesní typy přírodních stanovišť na území NP Šumava“. V rámci tohoto projektu probíhá také entomologické sledování lokalit a dále jsou zakládány monitorovací plochy na sledování vlivu managementu.

Projekt „Péče o nelesní typy přírodních stanovišť v NP Šumava

Romana Roučková

Na počátku ledna v roce 2018 byl zahájen projekt „Péče o nelesní typy přírodních stanovišť v NP Šumava“. Projekt bude trvat do konce roku 2023, tzn. celkem 6 let. Je financován z Operačního programu Životní prostředí z průběžné výzvy MŽP_78. výzva, PO 4, SC 4.1. Projekt je zaměřen na zlepšení stavu biotopů soustavy Natura 2000 a jejich složek. Přináší řešení problematiky péče o nelesní typy přírodních stanovišť smilkových a mezických luk v NP Šumava a opatření pro podporu hořečku mnohotvarého českého, který je klasifikován jako druh kriticky ohrožený a je předmětem ochrany dle nařízení vlády o stanovení národního seznamu EVL pro EVL Šumava. Nelesní stanoviště představují z pohledu druhového bohatství šumavské krajiny stěžejní část. Navržená opatření vyplývají z Rámcových směrnic SDO pro EVL. Na projektu pracuje jeden odborný pracovník na plný úvazek a jeden odborný garant na 0,2 úvazku. Celkové náklady projektu jsou 34.962.542,- Kč vč. DPH, očekávaná dotace: 100%.

V roce 2018 bylo realizováno výběrové řízení „Vertikutace na území NP a CHKO Šumava“ na dodavatele prací „Narušení drnu/vertikutace“. S vybraným dodavatelem byla uzavřena smlouva na celou dobu trvání projektu. Tato činnost byla v roce 2018 realizována celkem na 1,1 ha.

Další veřejnou zakázkou byla „Rámcová dohoda – Péče o nelesní typy přírodních stanovišť na území NP a CHKO Šumava“. Po vyhodnocení této zakázky byla uzavřena rámcová dohoda s dodavatelem prací „seč ruční i mechanizovaná“ a „pastva“ na dobu trvání projektu. Následně byly vypisovány minitendry na jednotlivé lokality s předem specifikovaným managementem, do kterých se mohli hlásit pouze dodavatelé, kteří měli uzavřenou rámcovou dohodu. Celkem byla realizována seč na 11,1 ha a pastva na 23,68 ha. V roce 2019 očekáváme realizaci managementů na větší ploše.

Na všech lokalitách je naplánováno založit trvalé monitorační plochy, na kterých bude před zahájením prací provedeno fytocenologické snímkování. Další snímkování bude provedeno po zásahu v dalších letech tak, aby bylo možné vyhodnotit efektivitu zásahu. Vzhledem k délce trvání projektu je možné, že na některých plochách nebude možné efektivitu vyhodnotit v průběhu projektu, protože se projeví až v době po ukončení projektu. V roce 2018 bylo celkem založeno 26 ploch (vždy po dvou čtvercích). V této aktivitě budeme pokračovat i v dalších letech. Zároveň je na lokalitách sledován vliv managementu na vybrané skupiny hmyzu.

5.2. Oddělení vod a mokřadů

Eva Zelenková

Oddělení vod a mokřadů bylo v roce 2018 obnoveno v návaznosti na schválení mezinárodního projektu LIFE: TRANS-BOUNDARY RESTORATION OF MIRES FOR BIODIVERSITY AND LANDSCAPE HYDROLOGY IN SUMAVA AND BAVARIAN FOREST, který sebou přinesl obrovské množství úkolů cílených na ochranu mokřadů a vodního režimu. Projekt byl schválen na konci července 2018 a od 1. srpna začala jeho realizace, na kterou bylo postupně přijato 7 nových pracovníků. Činnost oddělení je tedy většinou naplněna aktivitami tohoto projektu.

Kromě toho se plně rozběhly projekty související s perlorodkou říční ve Vltavě – „Posilování a ochrana perlorodky v NP Šumava“ a „Rekonstrukce hydrobiologické stanice Dobrá“.

Pokračoval monitoring rašelinišť, který je od roku 2017 realizován v rámci projektu česko-bavorské spolupráce INTERREG „SILVA GABRETA MONITORING“ ve spolupráci s NP Bavorský les.

V rámci meteorologie a hydrologie Správa opět v roce 2018 provozovala 16 malých sezónních mezoklimatických a hydrologických stanic.

Zamýšlená realizace revitalizace Starého potoka nebyla realizována z důvodu odstoupení stavební firmy od smlouvy.

5.2.1. Monitoring hydrometeorologických poměrů

Eva Zelenková

V roce 2018 pokračoval provoz systému bezobslužných malých sezónních mezoklimatických a hydrologických stanic. V provozu je 6 meteorologických stanic s GSM přenosem, osazených měření srážek, teploty vzduchu a půdy, rychlosti a směru větru. Dále je v provozu 10 hydrologických stanic s GPRS přenosem, které zajišťují měření průtoků, teplot, pH a vodivosti vody na vodotečích většinou bez stabilizovaného měrného profilu. Získaná data jsou zálohována v datovém archivu a dle potřeb využívána pro další analýzy.

5.2.2. Monitoring šumavských rašelinišť

Iva Bufková

I v roce 2018 pokračoval komplexní monitoring rašelinišť, který je zaměřen hlavně na zachycení degradačních změn na odvodněných rašeliništích a vyhodnocení úspěšnosti prováděných revitalizačních opatření pomocí sledovaných parametrů (kvalita vody, hladina podzemní vody, mikroklima, vzácné druhy a společenstva). Monitoring je úzce provázán s realizací „Programu revitalizace odvodněných rašelinišť“ na území NP Šumava. V roce 2017 byl monitoring financován z projektu česko-bavorské spolupráce INTERREG „SILVA GABRETA MONITORING“. Vzhledem k dlouhodobému sledování (od roku 2005) kontrolních nenarušených lokalit přináší monitoring mnoho cenných údajů o stavu rašelinišť a dalších mokřadů na české i bavorské části Šumavy. Tato data umožňují zachytit a sledovat mimo jiné i reakci rašeliništních ekosystémů na probíhající klimatické změny.

Monitoring rašelinišť je prováděn přeshraničně, na obou stranách hranice je dohromady sledováno 37 rašelinišť (22 na české a 15 na německé straně). Metodika monitoringu rašelinišť v roce 2018 byla

stejná jako v předchozích letech. Byla sledována hladina podzemní vody a její chemismus (Obr. 1), kvalita vody na odtoku z revitalizovaných území a také u kontrolních toků z neovlivněných povodí (ve vzorcích vody bylo měřeno pH, konduktivita, DOC, SO₄, NO₃, NH₄, PO₄, Ca, Mg, Al a celkové Fe, z celkem 8 profilů). Mikroklimatické poměry byly charakterizovány pomocí dat o teplotě a vlhkosti vzduchu a půdy v rozdílných úrovních nad a pod povrchem půdy. Dále byly sledovány a analyzovány srážkoodtokové poměry a vegetace a trvalých plochách. V případě 3 lokalit se zjednodušeným monitoringem (Kamerální slat, Novohuťské močály a Nad Roklanským potokem – monitoring od roku 1995) byla sledována jen hladina podzemní vody a vegetace.

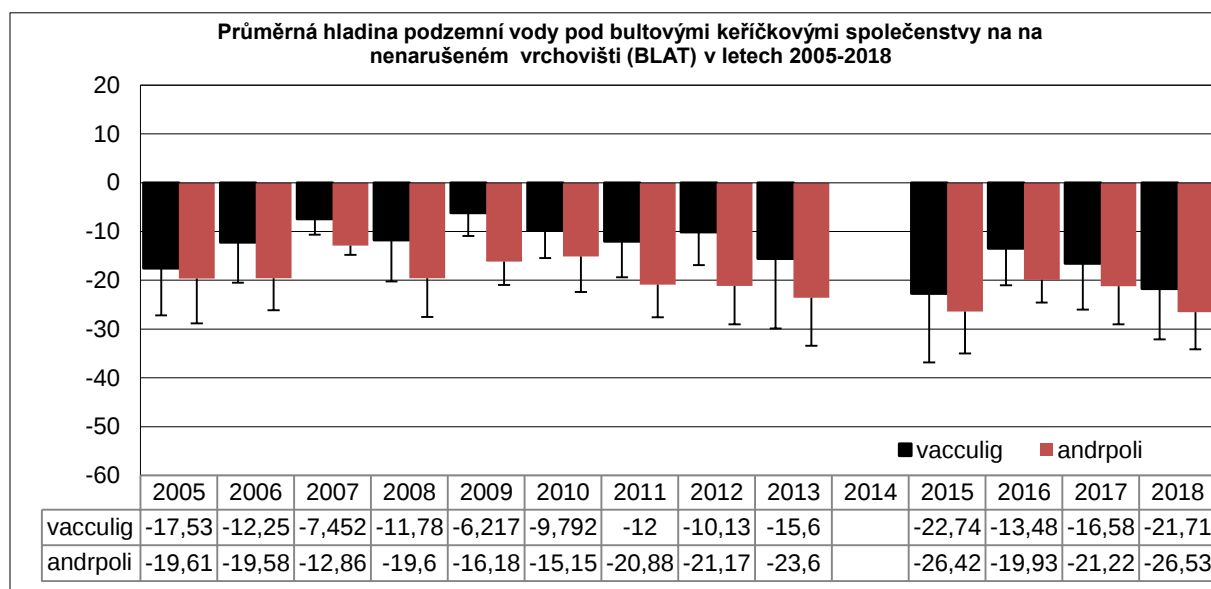
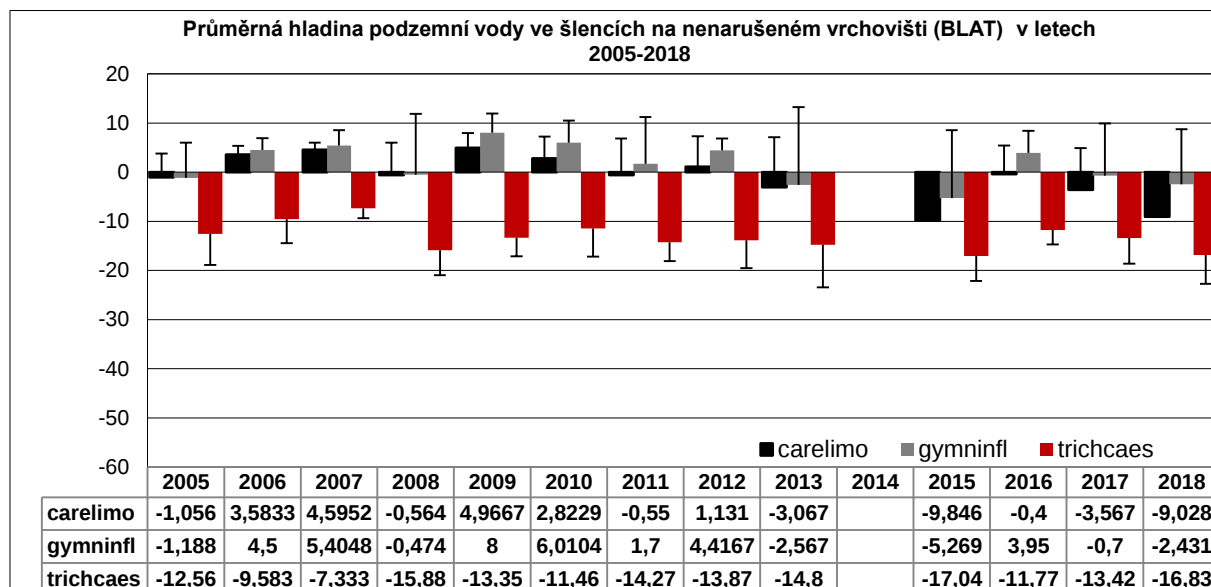
Odběr vzorků podzemní vody na rašeliništi pro chemické analýzy.

Díličí data a výstupy byly prezentovány formou přednášky na:

- semináři Úloha lesa v koloběhu vody na Zemi dne 26. 5. 2018 na Modravě (Šumava). Název přednášky: „I. Bufková **Úloha mokřadních lesů a mokřadů pro zadržení vody v šumavské krajině**“.
- konferenci EUROPARC ve dnech 18. 9. - 21. 9. 2018 v národním parku Cairngorms, Skotsko. Název přednášky: Ivana Bufkova: „**Water lost and returned – experience with mire restoration in the Sumava National Park, Czech Republic**“.
- konferenci Aktuality šumavského výzkumu ve dnech 6 - 7. 11. 2018 v Srní na Šumavě. Název přednášky: „I. Bufková, F. Stíbal: **Results of one decade monitoring of water table, hydrochemistry and vegetation in mires** (Sumava National Park, Czech Republic)“.

Díličí data a výstupy jsou aktuálně zpracovávány pro připravované publikace. Pro edici byl připraven článek Ivana Bufková & František Stíbal: Restoration of drained mires in the site „Na Zhůřském

potoce“ jako kapitola do knihy Ecological restoration in the Czech Republic (Jongepierová, Pešout, Prach, eds.).

Průměrné hladiny podzemní vody ve šlencích a pod bulty s keříčkovou vegetací (s vlohyní bahenní) na kontrolním vrchovišti Blatenská slat' za období sledování v letech 2015-2018.

5.2.3. Mezinárodní projekt LIFE - LIFE for Mires

Sabina Flahou Navrátilová

V roce 2018 započal mezinárodní LIFE projekt „TRANS-BOUNDARY RESTORATION OF MIRES FOR BIODIVERSITY AND LANDSCAPE HYDROLOGY IN SUMAVA AND BAVARIAN FOREST“. Hlavním garantem projektu a příjemcem podpory je Správa NP Šumava, partnery jsou NP Bavorský les, Jihočeská univerzita České Budějovice a Bund Naturschutz Bayern e.V. Délka trvání projektu je 6,5 roku (do roku 2024) a jeho hlavním cílem je revitalizace vodního režimu, podpora zadržování vody v krajině a zlepšení přírodního stavu rašelinišť a mokřadů. Během řešení projektu v letech 2018-2024

bude revitalizováno 2059 ha ploch s poškozeným vodním režimem, z nichž celkem 1672 ha tvoří mokřady a rašeliniště. Ve výsledku to znamená zablokování téměř 80 km odvodňovacích kanálů a obnovu 13 km drobných potůčků. Díky obnově přirozeného biotopu dojde rovněž k podpoře naturového druhu *Tetrao tetrix*. Velká část projektu je věnována veřejnosti a šíření znalostí o vodě, vodním režimu, úloze mokřadů v krajině a důležitosti jejich obnovy. Vznikne např. komplexní výukový program pro žáky základních a středních škol včetně učebních materiálů. Budou vedeny populárně-naučné exkurze pro veřejnost, v plánu jsou přednášky i otevřené diskuze v regionu a spolupráce s místními obyvateli a samosprávou. Součástí projektu jsou dobrovolnické Dny pro rašeliniště, kdy se veřejnost může do záchrany rašelinišť přímo zapojit. Kromě revitalizačních opatření v terénu je velká část projektu věnována také monitoringu a vyhodnocení úspěšnosti prováděných revitalizací.

Do konce roku 2018 došlo ke zmapování prakticky všech projektových lokalit a vyznačení aktuálního stavu hydrologické sítě (Obr. 3) včetně míry odvodnění. Na základě terénních dat byly zhotoveny revitalizační plány pro všech 43 plánovaných lokalit a byla vypsána výběrová řízení pro tvorbu detailních technických projektových dokumentací. Připravily se žádosti o potřebná povolení. Současně byla ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou zpracována metodika sledování revitalizovaných lokalit.

Jednu z řešených lokalit v rámci projektu LIFE for MIREs je kdysi průmyslově těžené rašeliniště Vlčí Jámy.

V oblasti komunikace s veřejností se realizovala řada aktivit, např. slavnostní zahájení projektu za účasti německých partnerů, představitelů MŽP, lokálních institucí a novinářů. V říjnu 2018 byl uspořádán první dobrovolnický den s názvem „Lidé pro rašeliniště“, který se shledal s velkým zájmem. V závěru roku odstartovaly přípravné práce na samostatném webu projektu, informačních panelech, učebnici o mokřadech a tištěných letácích pro návštěvníky regionu i místní obyvatele.

„Lidé pro rašeliniště“ – první dobrovolnický den na Soumarském mostě (20. října 2018)

5.2.4. Perlorodka říční

Eva Zelenková

Od listopadu 2017 se začal externí řešitelský tým (Beleco z.s., FŽP ČZU Praha, VÚV TGM Praha, Bohumil Dort) realizovat naplánované aktivity projektu „Posílení a ochrana perlorodky v NP Šumava“. V roce 2018 se podařilo získat plánované množství perlorodek stáří 0+ (celkový počet 103100 ks – jarní a podzimní odchov) a bylo pokračováno v péči o „starší“ perlorodky v odchovných klíčkách z předchozích let. Byla provedena experimentální invadace 100ks ryb odlovených v povodí Blanice a Teplé Vltavy, které v současné době zimují na líhni Borová Lada. Proběhl kontrolní monitoring několika známých lokalit s výskytem perlorodky, přičemž byla objevena dosud neznámá kolonie velmi mladých perlorodek. Pokračoval fyzikálně chemický monitoring kvality vody, vodních makrofyt i splaveninového režimu, byly provedeny odběry bentosu na několika lokalitách z různých habitatů kvůli biologickému hodnocení kvality vody, pokračovalo bioindikační hodnocení kvality prostředí. Připraveny byly návrhy virtuální naučné stezky pro vodáky a návrh budoucí expozice do hydrobiologické stanice na Dobré.

1. 6. 2018 byla zahájena rekonstrukce hydrobiologické stanice Dobrá, která bude dokončena koncem února 2019. V rámci této rekonstrukce bylo provedeno zateplení budovy, byl zajištěn náhradní zdroj pitné vody vrtem, čištění odpadních vod septikem se zemním filtrem, změnila se dispozice přízemí budovy, aby lépe vyhovovala plánovanému provozu stanice (sušárna, prostory pro odchovná akvária, expozici...). Opravila se také hospodářská budova pro uložení dřeva na topení a jako skladovací prostory.

Oba projekty jsou financovány z Operačního programu životního prostředí.

5.3. Oddělení monitoringu lesa

Jaroslav Červenka

Oddělení monitoringu lesa se primárně zabývá dlouhodobým sledováním vývoje lesních ekosystémů. Při výzkumu a monitoringu se spolupracuje s kolegy z německého NP Bavorský les, s resortními institucemi, univerzitami, vědeckými pracovišti či občanskými sdruženími. Vývoj lesních porostů v území ponechaném samovolnému vývoji sleduje projekt Biomonitoring lesních ekosystémů. Součástí oddělení je taxační skupina, která se zabývá tvorbou lesních hospodářských plánů na podkladě provozní inventarizace lesa. Společně s bavorskými kolegy spolupracujeme na třech projektech týkající se společného monitoringu a výzkumu. Jmenovitě to jsou projekty: Přeshraniční mapování lesních ekosystémů – cesta ke společnému managementu NP Šumava a NP Bavorský les; Silva Gabreta Monitoring – Realizace přeshraničního monitoringu biodiversity a vodního režimu;

Houby regionu bavorsko/česko/rakouského trojmezí spolupráce. Všechny tři výše jmenované projekty jsou spolufinancovány z Programu přeshraniční spolupráce ČR – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS. Oddělení monitoringu lesa je zároveň nositelem odborného periodika Silva Gabreta. V roce 2018 došlo k zařazení tohoto periodika do databáze Scopus, což je velkým úspěchem a příslibem zajímavých publikací. Ke konci roku s důvodu pracovního vytížení skončil na pozici šéfredaktora prof. RNDr. Jaroslav Vrba CSc., chtěl bych mu tímto poděkovat za 20 let úžasné práce v redakci Silva Gabrety.

5.3.1. Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava

Jitka Zenáhlíková, Pavla Čížková, Jaroslav Červenka

Charakteristika a časový rámec projektu

Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava je dlouhodobý projekt monitoringu lesa v NP Šumava v území ponechaném samovolnému vývoji. Pilotní verze projektu byla zahájena v roce 2008, kdy bylo změřeno 130 ploch v habitatu 9410 Acidofilní smrčiny (soustava Natura 2000). V roce 2009 bylo zahájeno měření s použitím finální verze metodiky sběru dat, podle které se měří dodnes. V roce 2018 bylo změřeno 79 ploch, čímž byl ukončen celý I. cyklus měření. Celkově se za desetileté období změřilo 1079 ploch. V současnosti bude probíhat zpracování a vyhodnocení dat, výsledky budou shrnuty v závěrečné zprávě a budou publikovány další odborné i laické články.

Přehled změřených ploch v jednotlivých letech:

rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	celkem
počet ploch	130	151	155	139	119	97	89	103	96	51	79	1079

Biomonitoring lesních ekosystémů (foto: Jitka Zenáhlíková)

Metodika sběru dat

Pro sběr dat byla použita znáhodněná síť bodů s krokem 353,55 m, která vychází ze sítě použité při Velkoplošné inventarizaci lesů (VIL) NP Šumava. Na průsečících této sítě jsou zakládány trvalé monitorační plochy s výměrou 500 m² a poloměrem 12,62 m. Středů monitoračních ploch jsou fixovány geodetickými mezníky. Na každé ploše jsou zaznamenány pozice a vlastnosti živých stromů, souší, pahýlů souší, pařezů a ležícího mrtvého dřeva. Dále je hodnocena obnova dřevin a pořízen fytoocenologický snímek.

Výsledky

V současnosti máme data z celého I. cyklu biomonitoringu ze 1079 ploch, které byly změřeny v průběhu let 2008-2018. V průměru se na plochách vyskytovalo 92 m³/ha ležícího tlejícího dřeva. Na 94 % ploch byla hustota obnovy vyšší než 100 ks.ha⁻¹, na 86 % inventarizačních ploch byla vyšší než 500 ks.ha⁻¹. Průměrný počet obnovy ze všech ploch činil 6323 ks.ha⁻¹. Disturbance neměly vliv na změnu druhové skladby lesa – smrk zůstává dominantní dřevinou. V současnosti bude probíhat další zpracování výsledků. Závěrečná zpráva by měla být k dispozici na jaře 2019.

5.3.2. Obnova lesního hospodářského plánu (LHP)

Jiří Zelenka

Na jaře roku 2018 byly zahájeny terénní práce na tvorbě LHP Srní. Počátkem roku 2018 vešel v platnost příkaz ředitele č. 145., kterým bylo zrušeno Územní pracoviště Modrava a zřízeno Územní pracoviště Ochrany přírody (ÚP OP). Pod ÚP OP byla zařazena až na výjimky veškerá bezzásahová území napříč celým NPS. Tím bylo LHC Srní rozděleno na dvě části. Z rozpuštěného ÚP Modrava byly k ÚP Srní přiřazeny ještě 2 lesní úseky, které však mají dostatečně nový LHP a proto nebudou k obnově přiřazeny.

Obnova LHP bude nadále pokračovat dle starého rozdělení. Změna bude v rozdělení bývalého LHC Srní na dvě části. Část provozní, kterou bude spravovat ÚP Srní a část bezzásahovou (až na drobné výjimky), kterou bude spravovat ÚP OP. Tyto dvě LHC jsou zpracovávány metodou tvorby LHP na podkladě provozní statistické inventarizace lesů pro nepravidelně až bohatě strukturované lesy a budou dokončeny v roce 2019. Tyto LHP budou vyhotoveny ve smyslu § 24 a s využitím § 36 zákona č. 289/1995 Sb. o lesích a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o lesích), vyhlášky MZe č. 84/1996 Sb., a v souladu s Metodikou tvorby LHP na podkladě provozní inventarizace, kterou vydalo MŽP v roce 2004. Platnost LHP bude od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2031 a bude v souladu s harmonogramem obnov LHP v NP Šumava.

10. 9. 2018 vešla v platnost Metodika tvorby LHP. Tato metodika upravila dosavadní způsob popisu. Změny nastaly především ve vylišování typů porostů. Hlavním kritériem se stala porostní struktura s druhovou skladbou. Jako doplňkové kritérium bylo zařazeno hodnocení přítomnosti ponechané hmoty k zetlení. Též byla změněna procenta druhové skladby potřebná k zařazování do typů porostů. Velkou změnou bylo také rozhodnutí, že všechny porosty v bezzásahovém režimu a lesy ochranné se automaticky popisují jako lesy cílové. Toto rozhodnutí vyšlo z myšlenky, že pokud zde nemůžeme udělat nic pro zlepšení stavu lesního porostu (a to v bezzásahovém managementu nemůžeme) jedná se tedy o cílový stav lesa (z pohledu hospodaření). Z pohledu druhové a prostorové skladby byla uvedena také výjimka. Pokud se jedná o 100% bučinu, hovoří se o cílovém porostu (bez ohledu na

doporučené zastoupení jiných příměsí a strukturu). Díky této metodice se očekává nárůst lesů v cílovém stavu.

K 30. 6. 2018 skončil u taxační skupiny taxátor Ing. Ladislav Valenta. Od 1. 7. 2018 ho nahradil Tomáš Kodad, DiS. Jelikož je pan Kodad již zkušený taxátor, bylo zaučování značně zjednodušené a neznamenal příliš velké zpoždění prací oproti plánu. K 30. 4. 2019 odchází do zaslouženého důchodu dlouholetý člen taxační skupiny Ing. Miloslav Pešek. Tento pán stál u počátku taxace v Národním parku Šumava a je spoluvůrcem všech LHP v NPS. Jeho odchodem přijde Správa o velmi cenného pracovníka a to nejen po profesní stránce, ale i osobní. Již v průběhu roku 2018 probíhalo zaškolování jeho nástupce, zatím stále studujícího Bc. Filipa Chrapana. Oficiální nástup bude mít pan Chrapan 24. 3. 2019. Souběžný měsíc bude velmi intenzivně doškolen panem Peškem. Díky tomuto postupu se předpokládá minimální zdržení při výměně taxátorů.

Na projektu obnova LHP na LHC Srní se podílejí pracovníci Odboru Péče o lesní ekosystémy NP - pracovníci Oddělení lesního provozu, pracovníci ÚP Srní, pracovníci Oddělení informatiky a GIS a rovněž pracovníci Odboru ochrany přírody (Taxační skupina NPŠ) a pracovníci, kteří poskytl odborné podklady pro žádost rozhodnutí v pochybnosti o zařazení ostatních pozemků (mimo lesní pozemky) do PUPFLu. Jedná se o rozsáhlé plochy v různém stadiu sukcese, které nejsou dlouhodobě zemědělsky využívány.

Na projektu spolupracují rovněž externí dodavatelé: Lesprojekt východní Čechy, s.r.o., který zajišťuje sběr dat na inventarizačních plochách a jejich statistické zpracování a firma Topol Pro, poskytující SW pro zpracování podrobných popisných dat – TAX, LED. Uvedené činnosti jsou řešeny formou subdodávky na základě smlouvy o dílo.

5.3.3. Přeshraniční mapování lesních ekosystémů – cesta ke společnému managementu NP Šumava a NP Bavorský les

Projekt č. 99 Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020. Cíle projektu byly popsány v ročence za rok 2017, abstrakt projektu můžete najít na našich webových stránkách (<http://www.npsumava.cz/cz/5638/10056/clanek/>).

Jaroslav Červenka

V roce 2018 proběhlo prvotní zpracování dat z laserového skenování pro obě území. Výsledky byly předány na konci září, do konce roku probíhala jejich kontrola a drobné úpravy. Tato data přinesla strukturní informace o každém stromu v obou NP. V roce 2019 budou data využita pro vytvoření strukturní mapy zájmového území, k vytvoření habitatových modelů pro tetřevovité druhy ptáků a zpracování dalších výsledků daných projektem. Zpracováním pro obě strany hranice se zabývá nový zaměstnanec Mgr. Jiří Roubínek.

V rámci projektu byl v červenci zorganizován workshop na Horské Kvildě na téma: „Struktura lesa a zpracování dat z LIDARU“. Zúčastnili se ho zástupci projektových partnerů, celkově pak 28 především zahraničních odborníků na tuto problematiku, na workshopu byl prezentován náš projekt a následně diskutovány nejlepší možnosti zpracování dat, tak aby bylo co nejlépe dosaženo požadovaných výstupů projektu.

Dále byla založena přeshraniční plocha v místech bývalé železné opony, o velikosti 20 ha. Tato plocha bude sloužit pro dlouhodobé sledování struktury a dynamiky lesa a také jako symbol dobře fungující

spolupráce obou národních parků. Bude vytvořen model vývoje přirozené obnovy horského lesa po disturbancích.

V průběhu zimní sezony 2018 intenzivně probíhal sběr pobytových známek jeřábka lesního a tetřívka obecného na území NP Šumava. Do sběru dat se zapojilo 68 zaměstnanců a celkově bylo pro území obou NP sebráno 1324 záznamů tetřeva hlušce, 880 záznamů jeřábka lesního a 342 tetřívka obecného. V průběhu letní sezony byla data (jeřábek, tetřívka) vytříděna, spojena s daty z NP Bavorský les a poslána na genetické analýzy. Výsledky budou k dispozici do konce roku 2019.

5.3.4. Silva Gabreta Monitoring – Realizace přeshraničního monitoringu biodiversity a vodního režimu

Projekt č. 26 Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020, (<http://www.npsumava.cz/cz/5638/10055/clanek/>)

Zdenka Křenová

Rok 2018 byl třetím rokem pro přeshraniční projekt česko-bavorské spolupráce: SILVA GABRETA - přeshraniční monitoring biodiversity a vodního režimu a byl zaměřen především na zpracování a finalizaci dat, sebraných v předchozím roce. Největší časový podíl pracovníků Správy NP Šumava byl věnován následujícím aktivitám:

Monitoring biodiversity lesů, byl dokončen sběr dat v terénu v souladu s dříve připravenými metodikami a následné třídění a determinace materiálu. Zároveň bylo zahájeno statistické zpracování již finalizovaných dat). **Monitoring rašelinišť**, který probíhal podle nastaveného designu monitoringu s využitím zakoupeného vybavení a bez závažnějších problémů. Data se statisticky zpracovávají a budou k dispozici ke konci března 2019. **Monitoring vodních ekosystémů**, kde byly zpracovány výstupů z monitoringu revitalizovaných toků a monitoringu vodních ekosystémů (acidifikace jezer). Proběhl odběr vzorků, jejich laboratorní zpracování a zpracování bilanční studie. Výsledky byly publikovány v časopisu Silva Gabreta. Další aktivitou byl **Monitoring vlivu solení**, aktivita byla dokončena a zpracována závěrečná zpráva. V rámci **Modelování** byla provedena analýza a vytvořen model dynamiky Modravského potoka a Klimatická studie. Mezi další plánované aktivity patřila konference **Aktuality šumavského výzkumu**. Ta se konala 6. a 7. listopadu v Šumavské obci Srní. Letošní ročník byl zaměřen na prezentaci prvotních výsledků přeshraničního projektu. Konference se zúčastnilo 130 účastníků z řad studentů, vědců, pracovníků Správ NP Šumava a NP Bavorský les, ale i laické veřejnosti. Všichni přítomní měli možnost vyslechnout si celkem 14 přednášek a závěrečnou panelovou diskusi na téma „Budoucnost výzkumu v přeshraničním prostoru Šumavy“. Zároveň bylo v rámci projektu připraveno speciální číslo časopisu Silva Gabreta.

5.3.5. Houby regionu bavorsko/česko/rakouského trojmezí

Projekt č. 120 Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020, (<http://www.npsumava.cz/cz/5638/10054/clanek/>)

Václav Pouska

Cílem projektu je výzkum rozmanitosti hub v širší oblasti Šumavy. Území projektu na německé straně pokrývá Bavorský les a část Horní Falce, na české straně široký pás od Českého lesa po Novohradské hory a na rakouské straně přiléhající části oblastí Mühlviertel a Waldviertel. Tento přeshraniční projekt umožní shromáždění a vyhodnocení údajů o rozšíření, ekologii a molekulární genetice hub.

Budou vytvořeny trojjazyčné (česko-německo-anglické) internetové stránky „Houby bez hranic“, kde budou popisy jednotlivých druhů s fotografiemi a mapy jejich rozšíření. K dosažení tohoto cíle budou spojeny údaje od všech účastníků, tedy údaje o rozšíření v celém zájmovém území ze současnosti i z minulosti.

Ke zlepšení znalostí o houbách u široké veřejnosti projekt zahrnuje práci s veřejností a aktivity v oblasti občanské vědy (Citizen Science), včetně podpory amatérských mykologů a jejich zapojení do sběru dat. Pro zájemce jsou pořádány akce jako exkurze a výstavy hub, které jim také poskytnou lepší vhled do skrytého světa hub a do jejich funkcí v ekosystémech.

Jednotlivé aktivity

Aktivita A1.1: Mapování výskytu hub, včetně záznamu ekologických dat a sběru dokladových exemplářů; Vyhodnocení a souhrn dat z literatury a databází; Každoroční setkání mapovatelů

Mapování výskytu hub probíhalo celý rok. Do konce roku bylo do databáze vloženo 8500 záznamů, které převážně pocházely z mapování v letech 2017 - 2018 a z literatury. Mnoho dalších nálezů čekalo na zpracování. Projektem byl podpořený vznik článku: Zíbarová L. 2018. Kropilka vejčítovýtrusá - *Dacrymyces ovisporus* - znovu nalezena v ČR po 93 letech. Mykologické listy 139: 36-41.

Proběhla tři setkání mapovatelů (jedno v každé ze tří zemí), Správa NP Šumava organizovala setkání v Jiříčném (1. - 3. 6.).

Aktivita A1.2: Sestavení popisných textů (vč. obrazového materiálu) k nejméně 3000 druhů hub v češtině a němčině

Probíhala příprava české verze tabulky, která bude sloužit jako podkladová databáze systému, který specialisté používají k tvorbě popisů jednotlivých druhů hub. S použitím tohoto systému odpadá překládání jednotlivých popisů, protože popis stačí vytvořit jen v jednom jazyce a do ostatních jazyků se převede automaticky.

Aktivita A1.5: Opatření k podpoře Citizen Science (zapojení občanů do vědeckých projektů)

Kromě zapojení místních mykologů do mapování výskytu hub a jejich účasti na setkání v Jiříčném bylo uspořádáno pět akcí pro veřejnost: exkurze u Kdyně (15. 4.), výstava hub na Dni pralesů na Idině Pile (14. 7.), výstava hub ve Staších (11. 8.), exkurze a výstava hub v Tachově (28. - 29. 9.) a exkurze v

Caparticích a výstava hub v Klenčí pod Čerchovem (13. - 14. 10.). Nálezy hub z těchto akcí byly zařazeny do databáze.

5.4. Oddělení zoologie

Jan Mokrý

Od začátku roku 2018 došlo k přeměně oddělení monitoringu na oddělení zoologie, kam byla přesunuta také Rybí líheň na Borových Ladech a Záchránná stanice v Klášterci.

5.4.1. Monitoring vydry říční

Vydra říční je v České republice zařazena mezi druhy silně ohrožené a je předmětem ochrany Evropsky významné lokality Šumava. Pro sledování stavu a vývoje populace vydry, v letech 1989-1992, 1997-2000, 2006, 2011 a 2016 bylo organizováno mapování na národní úrovni (koordinace Agentura ochrany přírody a krajiny ČR). Porovnání výsledků těchto akcí poukázalo na negativní trend populace vydry v oblasti EVL Šumava. Aby se klesající trend potvrdil (popř. aby se odhalily jeho důvody), bylo potřeba získat data v podrobnějším časo-prostorovém měřítku. Proto od roku 2015 provádíme podrobnější monitoring populace vydry říční v oblasti Šumavy. Pro tento účel byla založena síť monitorovacích bodů s kontrolou 2 x ročně (jaro - podzim), která pokrývá celou oblast NP a CHKO Šumava. Z důvodu velkého množství řešených úkolů na úseku ochrany přírody, proběhl v roce 2018 monitoring pouze v podzimním termínu, podobně jako předchozí roky v úzké spolupráci s kolegy z CHKO, strážci a lesnickým personálem, který sbírá doplňková data v průběhu roku.

5.4.2. Monitoring bezobratlých

Za účelem zjišťování vlivu managementu nelesních pozemků na populace bezobratlých živočichů, bylo v roce 2018 započato s jejich monitoringem na vybraných lokalitách.

Monitoring netopýrů

V roce 2018 pokračoval dlouhodobý monitoring netopýrů na zimovištích pomocí klasických metod přímého vizuálního sledování a sčítání. Během pravidelných sčítání je zároveň prováděna evidence stavu zimovišť. Monitoring a výzkum netopýrů je také prováděn koordinovaně s aktivitami České společnosti na ochranu netopýrů a AOPK. Dlouhodobé řady systematicky sbíraných dat umožňují odhady populačních trendů jednotlivých druhů.

5.4.3. Ornitologie

Aleš Vondrka

Projekt genetika tetřevovitých

Jednalo se především o sběr trusu, event. peří či tkáně tetřívka obecného a jeřábka lesního na území NP a CHKO Šumava. Vzorky tetřeva hlušce se nesbíraly, jeho výskyt byl však evidován. Genetické analýzy tetřeva hlušce již proběhly a máme první výsledky. Jeřábek je také kompletně sesbíráán, v roce 2019 zbývá posbírat ještě 50 vzorků trusu tetřívka obecného pro možnost vyhodnocení velikosti populace – opakovaný sběr.

Celkem bude zanalyzováno 200 vzorků trusu tetřívka obecného a 300 vzorků jeřábka lesního (100 vzorků německá strana, 200 vzorků česká strana pohoří). Výsledky by měli být k dispozici v říjnu 2019. Součástí výstupů projektu budou také habitatové modely pro jednotlivé druhy.

Mapování

Při monitoringu tetřívka obecného bylo zaznamenáno 50 tokajících samců, včetně Boletic (pouze část CHKO). Počet tokajících párů a četnost výskytů se zvyšuje u jeřába popelavého – v letošním roce zaznamenán tok minimálně 5 párů. Šumava leží na jihozápadním okraji hnízdního areálu druhu.

Při mapování chřástala polního byl zaznamenán výskyt jednoho tokajícího, stacionárního samce chřástala kropenatého v oblasti Vltavského luhu, kde jsem dále zaznamenal tato raritní pozorování: orel křiklavý, vodouš kropenatý v hnízdní době (hnízdění prokázáno spolupracovníkem nálezem hnízda s mláďaty) a prokázané hnízdění čírky obecné. Vltavský luh od Soumarského mostu po Novou Pec se tak řadí mezi poslední hnízdiště čírky obecné v rámci celé ČR.

V průběhu sezóny probíhalo mapování druhů a společenstev sekundárního bezlesí na jednotlivých lokalitách s cílem podchytit stav především bekasiny otavní a bramborníčka hnědého, jejichž populační trend je v posledních letech silně negativní a nebyla jim zatím, v rámci Šumavy, věnována dostatečná pozornost. Zvýšené úsilí bylo věnováno také chřástalu polnímu, ťuhýku obecnému a hýlu rudému. Při monitoringu bylo zaznamenáno 111 párů bekasiny otavní a 232 párů bramborníčka hnědého. Jižní část území je zpracována kvalitně, západní části bude pozornost věnována v následující sezóně. Důraz bude také kladen na zjišťování hnízdní úspěšnosti na jednotlivých plochách.

V období přepeřování tetřeva hlušce byla činnost zaměřena na jeho mapování na základě vyhledávání pobytočných známek, tj. vypadaného peří. Tato metoda se ukázala jako efektivní. Značné úsilí bylo věnováno při vyhledávání reprodukčních biotopů tetřeva hlušce, o nichž zatím nemáme zcela ucelené poznatky.

V rámci terénní práce bylo do Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP) vloženo 3997 záznamů 360 druhů, z toho 135 záznamů se týkalo 12 kriticky ohrožených druhů, 525 záznamů se týkalo 51 silně ohrožených druhů a 633 záznamů se týkalo 52 ohrožených druhů.

Monitoring a stabilizace hnízdišť sokola stěhovavého

projekt v rámci dotačního titulu POPFK

V rámci záměru došlo ke sledování jednotlivých známých hnízdních lokalit sokola stěhovavého od období obsazování teritorií do okamžiku vyvedení mláďat a kontrola potenciálních vhodných za účelem vyloučení obsazení. Cílem bylo, pokud možno co nejdetailněji popsat průběh hnízdění na jednotlivých lokalitách a specifikovat potenciální ohrožující faktory a popsat možné způsoby, jak na ně reagovat. Sledování probíhalo z velké vzdálenosti, za pomoci stativového dalekohledu, tedy ze vzdálenosti, jež neovlivňuje chování. Obsazeno bylo 8 hnízdišť a na všech došlo k úspěšnému vyhnízdění. V roce 2018 bylo vyvedeno minimálně 17 mláďat.

Výroba, instalace nových a oprava a kontrola stávajících budek pro puštíka bělavého

projekt v rámci dotačního titulu POPFK

Náplní tohoto záměru je kontrola stavu a obsazenosti současného systému 40 umělých hnízdních příležitostí především na Stožecku a západní Šumavě. Vzhledem ke skutečnosti, že doposud nebylo zaznamenáno obsazení, event. zahnízdění v budkách vyvěšených doposud, rozhodli jsme se současný systém doplnit speciálním bavorským typem, s kterým jsou dobré zkušenosti na německé straně Šumavy. Bylo zkontrolováno všech 40 stávajících a vyrobeno a instalováno 10 nových hnízdních budek.

Monitoring ptačích společenstev v lesním komplexu Smrčina – Hraničník

V rámci záměru proběhlo tradiční sčítání bodovou metodou v oblasti Smrčiny po 3 letech, výměra sčítané plochy je 550 ha, počet sčítacích bodů je několik set. Důvodem sčítání je sledování vlivu disturbancí a následných vegetačních/porostních změn na populace a společenstva ptáků.

Monitoring ptačích společenstev sekundárního bezlesí, s obzvláštním zřetelem na bekasinu otavní

V rámci tohoto záměru bylo mapováno cca 600 ha bezlesí v jižní části NP a CHKO, cílem byla aktualizace dat o rozšíření, výskytu a ohrožení především bekasiny otavní a bramborníčka hnědého. Doplnkově byly sledovány vhodné lokality i mimo studované plochy.

Stabilizace hnízd čápa černého v PO Šumava

Jednalo se o stabilizaci známého hnízda na Gerlově pasece na západní Šumavě. Po pádu původního hnízda před cca 20 lety, byla na stromě vytvořena umělá hnízdní podložka, jež byla čápi akceptována a je do dnešní doby pravidelně využívána. Zásah spočíval ve výměně nosných popruhů, držících podložku na stromě. Popruhy již nebyli v patřičné kvalitě a reálně hrozilo zhroucení hnízda.

V rámci této akce došlo ještě k doplnění hnízdního materiálu na umělou hnízdní podložku poblíž obce Zbytiny. Doplněním hnízdního materiálu se podstatně zvyšuje naděje na akceptování podložky ptáky a následného zahnízdění.

Bylo ještě žádáno o podporu **výroby a instalace nových budek pro sýce rousného**, se záměrem částečně obnovit systém umělých hnízdních nabídek pro tento druh, jež byl v některých částech Šumavy v období cca před 30 lety založen a je již zcela nefunkční. Tento záměr však nebyl podpořen.

Mapování AOPK

V rámci tohoto projektu provádějí externí spolupracovníci, jež jsou zesmluvněni AOPK, mapování dle jednotlivých metodik pro daný rok.

V rámci mapovacího projektu AOPK bylo v letošním roce mapováno dle metodik pro zájmové druhy Břehouš a Chocholouš. Jednalo se o metodické skupiny, jež pokrývali celou škálu jiných druhů. Zaměření v rámci metodiky ZD Břehouš jsme provedli především na bekasinu otavní, v rámci metodiky zájmový druh Chocholouš na společenstva antropogenně narušovaných stanovišť. Mapováno bylo na západě: 3 kvadranty síťového mapování, na jihu 5 kvadrantů síťového mapování.

V loňském roce proběhl taktéž akustický monitoring zaměřený na sluku lesní.

V roce 2019 by se mělo rozběhnout mapování druhů přílohy I. v Ptačí oblasti Šumava, do VŘ se však nikdo nepřihlásil – situace pro celou ČR.

5.4.4. Dlouhodobý fotomonitoring rysa ostrovida

Elisa Belotti

Začátek kalendářního roku 2018 byl součástí sezony 2017-18 dlouhodobého rysího fotomonitoringu, který provádí Správa NP Šumava ve spolupráci se Správou NP Bavorsky Les. V této sezóně bylo monitorováno 45 lokalit, 5 z nich bylo umístěno v CHKO Šumava, zbytek v severnější 2/3 Národního Parku Šumava. Předběžné výsledky z tohoto monitoringu byly prezentovány na příslušných územních pracovištích Správy Národního parku Šumava a v Boleticích pro pracovníky VLS-divize Horní Planá. Prezentace výsledků byly také příležitostí pro konstruktivní diskuze a výměny zkušeností a informací z

terénu. Následně, rysí data byla připravena a předána kolegům z NP Bavorský Les pro společné statistické vyhodnocení. Tato data, společně s výsledky z předchozích let, také byla použita jako podklad pro prezentace pro širší veřejnost a studenty škol různého stupně.

Fotopasti na fotomonitoring rysa zůstaly instalovány celoročně na 28 z těchto 45 lokalit a byly pravidelně kontrolovány. Od září 2018, byla zahájena sezóna 2018-19 dlouhodobého rysího fotomonitoringu. Celkem v průběhu sezóny 2018-19 na české straně Šumavy rysí fotomonitoring probíhá v 55 lokalitách, převážně umístěných v nejsevernějších 2/3 NP Šumava stejně jako v předchozích sezónách. K pokrytí zbývajících částí NP Šumava a CHKO Šumava došlo od začátku roku 2018, díky probíhajícímu projektu 3Lynx (viz následná podkapitola).

5.4.5. Projekt 3LYNX

Projekt programu Interreg Central Europe (<http://www.npsumava.cz/cz/5638/10157/clanek/>)

Od 1. července 2017 byl zahájen projekt 3Lynx, který poběží 3 roky a je financován programem Interreg Central Europe. Přímo se jej účastní 11 partnerů z 5 zemí (ČR, Německo, Rakousko, Itálie, Slovinsko). Participují na něm jak státní orgány (MŽP, Národní park Šumava, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Bavorská agentura ochrany životního prostředí, vláda Horního Rakouska, Slovenia Forest Service), tak vědecké instituce (Veterinární univerzita ve Vídni). Okrajově se díky dlouhodobé spolupráci se Slovinci zapojí i Univerzita v Záhřebu (Chorvatsko). Důležitými partnery jsou i nevládní organizace jako Alka Wildlife, WWF Germany, Italian Lynx Project, Green Heart of Europe.

Hlavním cílem projektu je nasbírat informace o aktuálním stavu a zlepšit ochranu 3 reintrodukovaných, izolovaných přeshraničních rysích populací ve střední Evropě: (1) tzv. BBA (Bohemian-Bavarian-Austrian) rysí populace, která má svoje těžiště na české straně Šumavy, ale je rozšířena i na bavorské a rakouské straně hranice; (2) dinárská rysí populace; (3) jihovýchodní alpská rysí populace.

Začátkem roku 2018 byla dokončena instalace 190 fotopastí na 98 lokalitách ve spolupráci s místními lesníky. Zintenzivnil se sběr genetických vzorků v terénu. Na území CHKO Šumava již byla předána první várka výsledků z fotopastí na příslušné Lesní Správy. Začátkem léta proběhla návštěva kolegů ze Slovinska (přírodovědci, lesníci, myslivci). Vyhlásil se mezinárodní den rysa na 11. června a v tento den proběhl program pro školy v Kašperských Horách.

Na základě všech těchto aktivit započala příprava mezinárodní strategie pro ochranu česko-bavorsko-rakouské populace, která také bude podkladem pro obdobnou strategii pro dinárskou a jihovýchodní alpskou rysí populaci.

5.4.6. Zavedení přeshraničního socioekonomického monitorovacího systému v Národních parcích Šumava a Bavorský les

Projekt č. 37 Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020, (<http://www.npsumava.cz/cz/5638/10053/clanek/>)

Barbora Matt Kučeravá

Projekt probíhá od 1. 1. 2017 po dobu 36 měsíců, tj. do 31. 12. 2019 a financován je z Programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020. Vedoucím

projektu je Národní park Bavorský les a Národním park Šumava je jeho partnerem. Metodiku a odbornost zajišťuje Univerzita Bodenkultur z Vídně, která vyhrála výběrové řízení. Na české straně pracují na projektu dva koordinátoři, jeden na plný úvazek a druhý 0,7, zároveň na úvazek 0,1 vypomáhají všichni tři vedoucí strážních okrsků. Celkové náklady na české straně činí 282 025 €, tj. cca 7 300 000 Kč, očekávaná dotace: 85 %.

V roce 2018 bylo navázáno na aktivity probíhající předešlý rok. Byl dokončen sběr dat o počtech návštěvníků pomocí personálního i automatického sčítání a ukončeno dotazování k tomuto sběru, které trvalo dle plánu jeden rok. Po té byla zapůjčená sčítací zařízení opět vykopána a připravena k navrácení Univerzitě Bodenkultur. V terénu zůstalo 14 sčítačů, která jsou vlastnictvím NP a budou nadále používána pro zjišťování trendů pohybu návštěvníků na území národního parku. Sebraná data byla odeslána Univerzitě Bodenkultur, která data průběžně zpracovává a v na přelomu března a dubna 2019 vydá průběžnou zprávu s prvními výsledky. Kompletní výsledky budou k dispozici v prosinci 2019.

Dále bylo dokončeno dotazování tematického balíčku Informační nabídky Národního parku Šumava. A byly připraveny dotazníky k dalším třem dotazníkovým šetřením s tématy Analýza rekreačního využití se zaměřením na přeshraniční turismus, Zážitky z přírody a Dotazník pro podchycení regionálních ekonomických přínosů. První dotazník týkající se přeshraničního turismu probíhá čistě na hranicích NP Šumava s NP Bavorský les, kde jsou dotazováni návštěvníci, kteří navštěvují sousední národní park. Dotazování potrvá ve vybrané dny po celý rok. Dotazování probíhá společně se spolupracovníky z bavorské strany.

Další dva zmiňované dotazníky jsou již také realizovány. Dotazník pro podchycení regionálních ekonomických přínosů je také dotazován po celý rok ve vybrané dny. Zároveň je připravován dotazník k poslednímu tématu: Akceptace Národního parku Šumava a Bavorský les. Veškeré výsledky budou k dispozici v prosinci 2019, a to všem aktérům v regionu, kteří se zajímají o rozvoj a turismus v regionu Šumava.

5.4.7. Projekt Nové cesty k přeshraničnímu managementu jelení zvěře v době klimatické změny

Projekt č. 184 Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020, (<http://www.npsumava.cz/cz/5638/10184/clanek/>)

Tomáš Peterka

Tento tříletý projekt začal v říjnu 2017. Hlavním cílem projektu je získat data o početnosti, věkové a pohlavní struktuře přeshraniční populace jelení zvěře, na jejichž základě bude možné stanovit přesněji managementová opatření za proměnlivých klimatických podmínek. Stejnou měrou jako NP Šumava je do projektu také zahrnutý NP Bavorský les, dále také jako partneři lesní správy Boubín a Neuraichenau, z druhé strany hranice. Vedoucím partnerem projektu je Bavorský státní ústav pro les a lesní hospodářství (LWF). V roce 2018 probíhalo hned několik činností. Bylo zahájeno uspávání laní a nasazování obojků za účelem telemetrie. Započala instalace fotopastí, realizoval se sběr trusu, snímání ploch z letadla pomocí termokamery. Od začátku doby lovu bylo prováděno měření ulovených kusů a odběry čelistí a vzorků tkáně.

5.5. Rybí líheň Borová Lada

Zbyněk Jančí

Rozhodnutím MŽP ze dne 20. 2. 1995 bylo převedeno 6 rybářských revírů na Správu NP Šumava (Křemelná, Vydra, Vchynicko - Tetovský kanál, Teplá Vltava, Řasnice) od ČRS. V užívání ČRS zůstaly 2 revíry na Otavě a Teplé Vltavě.

Tímto krokem bylo Správě NP a CHKO Šumava umožněno obhospodařovat rybí společenstva v převedených revírech způsobem odpovídajícím statutu Národního parku. Tradiční rybářské vnímání toků jako místa produkce ryb pro sportovní využití ustoupilo do pozadí.

5.5.1. Produkce rybích násad

Jedním z dílčích úkolů rybářského hospodaření Správy NP a CHKO Šumava je plnit úkoly v zarybňování, které jsou dány zarybňovacím plánem MŽP pro každý rybářský revír NPŠ. K tomuto účelu slouží rybí líheň, která byla vybudována v Borových Ladech v roce 1998. K odchovu rybích násad a generačních hejn ryb slouží celkem 11 odchovných rybníků + původní náhon.

Těžiště produkce rybí líhně je v chovu původních rybích druhů. Od roku 2009 je Správa NP a CHKO Šumava zařazena do Národního programu jako vlastník genetického zdroje zvířat – chov původní „šumavské“ populace pstruha obecného (*Salmo trutta*) – forma potoční (fario) v Rybí líhni Borová Lada. V roce 2018 jsme obdrželi z tohoto programu dotaci ve výši 136 tisíc Kč.

Množství odchovaných a vysazených ryb v roce 2018 je uvedeno v následujícím přehledu:

Druh ryby	revíry NP	Prodej (ČRS, soukromí zájemci)
pstruh obecný potoční, plůdek	60 000	40 000
lipan podhorní, jikra		245 000
lipan podhorní, plůdek		60 000
lipan podhorní, roček	2 800	
mník jednovousý, plůdek		1 830 000
mník jednovousý, rychlený plůdek	1 500	
mník jednovousý, roček	1 000	
střevle potoční	900	300
pstruh duhový, roček		1 300
siven americký, jikra		15 000
siven americký, plůdek		40 000
siven americký, roček		1 800
tržní ryba (Pd+Si)		116

Rybí násady nepůvodních druhů ryb se do revírů Správy NP a CHKO Šumava nevysazují. V roce 2018 byl podle nové koncepce rybářství v NP odchov nepůvodních druhů ukončen.

5.5.2. Zarybňování

Výkon rybářského práva je možný na 3 revírech (Křemelná, Teplá Vltava a Studená Vltava) v celkové délce 28 km. Chráněné rybí oblasti jsou vyhlášené na zbývající délce revírů tj. 56 km.

Mezi hlavní druhy ryb vyskytující se ve vodních tocích na území NPŠ patří pstruh obecný, lipan podhorní, mník jednovousý, střevle potoční, vranka obecná a mihule potoční. Účelem zarybňování v NPŠ je posílení populací původních, v ekosystému žádoucích druhů ryb. Od roku 2009 je schválen

nový plán zarybňování s ohledem na dobré výsledky monitoringu v našich revírech, který byl proveden v roce 2008. V roce 2018 byl proveden monitoring na stejných lokalitách jako v roce 2008. Výsledky budou vydány v samostatné zprávě. Celkově se snižuje zarybňování pstruhem obecným, a naopak se navyšuje lipan podhorní, střevle potoční. Naším cílem je dosahovat přirozené rovnováhy rybích společenstev – druhově i věkově.

Množství ryb podle jednotlivých druhů vysazených v roce 2018 je uvedeno v následující tabulce:

Rybářský revír	Pstruh plůdek	Lipan roček	Mník roček	Mník rychlený plůdek	Střevle 3r+
Křemelná	15 000	1 000		1 500	300
Vch. kanál	5 000				
Vltava Teplá	20 000	800	500		300
Vltava Studená	20 000	1 000	500		300
CELKEM	60 000	2 800	1 000	1 500	900

5.5.3. Lov na udici

Lov na udici je v NPŠ nasměrován k redukci nepůvodních druhů ryb, u nichž je i snížena nejmenší lovná míra (pstruh duhový, siven americký). Všechny původní ušlechtilé druhy ryb jsou vráceny zpět do vody, protože od roku 2007 se uplatňuje ve všech revírech obhospodařovaných NPŠ metoda lovu „Chytí a pusť“ na háčky bez protihrotů.

Počet povolenek vydaných pro jednotlivé rybářské revíry

(počet povolenek je udáván v přepočtu na roční povolenky)

Rybářský revír	Plán povolenek	Počet povolenek
Křemelná	18	17,97
Vltava Teplá	15	2,50
Vltava Studená	10	9,88
CELKEM	43	30,35

Vysazování ročka Lipana podhorního se začíná projevovat v evidenci ulovených ryb na všech revírech NP Šumava. Hlavně na Křemelné, kde se do roku 2009 vůbec nevysazoval, přitom hlavní doba lovu lipanů je od září, kdy se již v revírech NP nechytá. Pstruha potočního je na všech revírech dostatečné množství, nepůvodních ryb (siven, pstruh duhový) je v revírech minimum (viz úlovky).

Soupis úlovků za rok 2018 je uveden v následující tabulce:

	Křemelná	VI. Teplá	VI. Studená	CELKEM	Poznámka
pstruh potoční	1057	131	423	1 611	vrácen zpět
lipan podhorní	46	7	10	63	vrácen zpět
pstruh duhový			1	1	
jelec proudník.			22	22	
ouklej			5	5	
štika			1	1	
okoun			40	40	

5.5.4. Vzdělávání a propagace

Management rybářství Správy NP a CHKO Šumava není směřován pouze na péči o společenstva vodních organismů a plnění zarybňovacích povinností. Zahrnuje program vzdělávání a propagace rybářské problematiky NPŠ pro odbornou i širší veřejnost. V rámci tohoto programu bylo v roce 2018 na rybí líhni realizováno 9 odborných exkurzí, které navštívilo 160 osob. Pro veřejnost bylo provedeno 24 prohlídek s výkladem o celkovém počtu 1347 osob.

5.5.5. Splouvání Vltavy

V roce 2018 splulo úsek s povinnou registrací mezi Soumarským Mostem a Pěknou 2858 lodí. Zákaz splouvání z důvodu nedostatku vody byl vyhlášen ve 25 dnech, 6 dnů v srpnu a 19 dnů v říjnu.

měsíc	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	CELKEM
počet lodí	358	632	1035	674	154	5	2858

5.5.6. Průvodci divočinou

Vycházek s „Průvodci divočinou“ se zúčastnilo celkem 875 osob. V roce 2018 bylo možné se vydat na 126 výprav na 32 trasách, z toho 4 trasy byly dvoudenní.

5.6. Ekologické centrum - Záchranná stanice pro handicapovaná zvířata

Kristýna Falková

Ekologické centrum - Záchranná stanice pro handicapovaná zvířata je provozována Správou Národního parku Šumava a je otevřena pro veřejnost od dubna do října. Prohlídky probíhají každou středu v 11:00 a v 13:00 hodin.

Záchranná stanice přijímá živočichy pocházející ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností v oblasti Vimperska, Prachaticka a na částech Národního parku Šumava na území obcí Sušice a Klatovy.

Stanice je zařazena v národní síti záchranných stanic ČSOP. Úzce spolupracuje se ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou, ZOO Plzeň a ostatními subjekty ČSOP. Nově jsme také navázali kontakt se stanicí Ruda na Moravě – odkud byla dovezena trvale handicapovaná samice jestřába lesního.

Za rok 2018 bylo přijato do záchranné stanice 66 zraněných zvířat, většinou ptáků, z nichž převážnou část tvořili dravci. V letošním roce bylo také přijato poměrně velké množství mláďat ježků. Přibližně jedna třetina zvířat byla navracena zpět do volné přírody. Mezi nejzajímavější pacienty přijaté v tomto roce můžeme uvést například jezevce lesního (odchyceného ve sklepě soukromého domu ve Volarech), pouze několikadenní srnče nebo samici motáka pochopa, kterou se podařilo po několika dnech vrátit zpět do volné přírody.

Naši záchranou stanicí v roce 2018 navštívilo 395 osob. Návštěvníci měli možnost zhlédnout výukové edukační filmy v multifunkčním sále a dále se dozvěděli o rizicích, která na zvířata číhají v lidských sídlech nebo jejich blízkosti, případně nebezpečí vyplývající z dalších činností člověka v krajině a jak se mají správně zachovat v případě, že naleznou zraněné zvíře.

6. Péče o lesní ekosystémy

Jan Kozel

Po polomech, které postihly jižní část Šumavy v srpnu a říjnu 2017, bylo již počátkem roku 2018 zřejmé, že péče o lesní ekosystémy v NPŠ bude výrazně ovlivněna řešením následků tohoto narušení lesních porostů. Úmyslné zásahy se omezily jen na nezbytně nutné objemy a většina těžeb byla vynucená (98 %). Intenzitu narušení dokumentuje objem zpracovaných polomů (203 990 m³), který byl třetí nejvyšší za dobu existence NPŠ po orkánu Kyrill v roce 2007 (744 440 m³) a roce 2003 (211 839 m³). Přestavby lesních porostů tak pokračovaly především v mladých porostech bez hroubů, kde se díky prořezávkám na 651 ha podařilo nerovnoměrnými zásahy podpořit cenotické postavení mladých jedlí, buků a pionýrských dřevin. Přesto, že se úmyslně těžilo velmi málo, představili jsme výsledky aktivního obnovního managementu lesů na celostátním semináři „Přestavby mladých jehličnatých porostů“ v Srní. Celý rok 2018 byl pak ve znamení řešení krajně naléhavých okolností spojených s kritickou situací lesů v ČR. Kůrovcová gradace v ČR pokračovala s větší intenzitou a Správu NPŠ ovlivnila ochromeným trhem dřívím.

6.1. Seminář Srní a demonstrační objekty

Ve dnech 17. – 18. 5. 2018 uspořádala Správa NPŠ společně s PRO SILVA BOHEMICA (dále PSB), pobočným spolkem České lesnické společnosti seminář „Přestavby mladých jehličnatých porostů“. Do Srní sjeli zájemci z celé ČR, aby zhodnotili přístupy a výsledky péče o mladé lesní porosty v NPŠ. V rámci semináře, na kterém vystoupili mj. odborníci z VÚLHM, IFER a Bavorských státních lesů, podepsal ředitel Správy NPŠ s předsedou PSB memorandum o spolupráci týkající se demonstračních objektů, které Správa společně s PSB založila v roce 2017. V jednom s demonstračních objektů (DO Borová Lada) se konala také celodenní terénní exkurze, kde se 70 zájemců seznámilo s praktickými ukázkami aktivního obnovního managementu lesů v NPŠ. Diskuse probíhala na 3 stanovištích, kde byly k vidění mj. účelové výběry s proměnlivou intenzitou (prvek tzv. Ekological Forestry), tvorba stabilizačního pásu a porostních mezer. Komplexní informace o jednotlivých porostech a zásazích v nich uskutečněných obsahuje průvodce exkurzí a dokumentace k DO Borová Lada. Demonstrační objekty slouží ke komplexní prezentaci aktivní péče o lesní ekosystémy v NPŠ a dlouhodobému sledování a hodnocení vlivu zásahů na strukturu a funkci lesních ekosystémů.

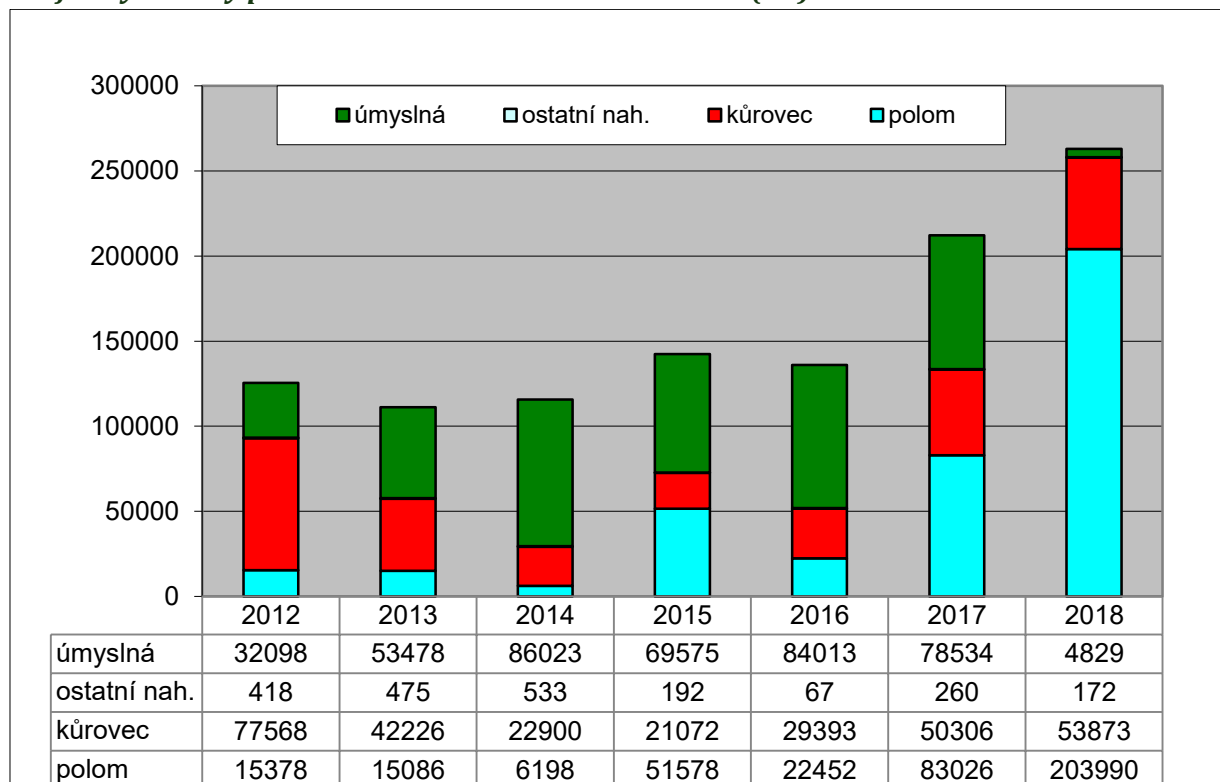

Foto 1: Přestavby mladých lesních porostů (M. Košulič ml.)

6.2. Vysoké nahodilé těžby na jihu Šumavy

Rok 2018 potvrdil konec relativně dlouhé etapy péče o les v NPŠ bez většího vlivu vynucených těžeb. Klidný časový interval mezi lety 2012-2016, kdy celková výše těžeb oscilovala okolo 140 tis. m³, a převládaly úmyslné zásahy (viz graf 1), vystřídal složitější období, které začalo již v 2. polovině roku 2017. Celkový objem těžeb 262 864 m³ v roce 2018 byl 6. nejvyšší od roku 1991 a největší podíl na této hodnotě měly polomy (203 990 m³). Nahodilé těžby ve výši 258 035 m³ se tak na celkovém objemu vytěženého dříví podílely 98 % (podobně jako v letech 2007-2011). Nejpostiženější oblastí bylo Stožecsko, kde se realizovalo okolo 50 % celkové těžby - viz tabulka 1.

Graf 1: Výše těžby podle druhu v NPŠ v letech 2012-2018 (m³)

Tabulka 1: Objem celkové těžby dříví a těžby kůrovce včetně podílu na celkových hodnotách podle LHC v NPŠ roce 2018

LHC	Prášíly	Srní	Modrava	Borová Lada	České Žleby	Stožec	Celkem
celková těžba (m³)	23 911	15 636	15 892	20 147	54 848	132 430	262 864
podíl na těžbě celkové (%)	9,1	5,9	6,0	7,7	20,9	50,4	100,0
těžba kůrovce (m³)	10 691	9 765	4 712	5 344	13 080	10 282	53 873
podíl na těžbě kůrovce (%)	19,8	18,1	8,7	9,9	24,3	19,1	100,0

Nad ostatní LHC výrazně vyčníval i LHC České Žleby, který se na celkových těžbách podílel 21 %, a současně zaznamenal nejvyšší objem kůrovcových těžeb ze všech LHC 13 080 m³ (24 %)- viz tabulka 1. Kůrovcové těžby ve všech lesích ve správě Správy NPŠ dosáhly 53 873 m³, což je mírně vyšší hodnota než roce 2017 (50 306 m³), ale také druhá nejvyšší hodnota od roku 2012, kdy skončila kůrovcová gradace po orkánu Kyrill -viz graf 1. Meziroční zvýšení o 7 % je oproti 71 % nárůstu mezi lety 2016 a 2017 jen opravdu mírné, ale vzhledem k množství polomového dříví je směrem k roku 2019 důvodem k obezřetnosti.

6.3. Přestavby těžbou jen na západě a v malých objemech

Objem úmyslných zásahů byl kvůli nahodilým těžbám velmi omezen a vzhledem k nerovnoměrnému narušení lesních ekosystémů polomy s těžišťem na jihu, se prvky aktivního obnovního managementu spojené s těžbou dřeva odehrávaly na západních LHC. Z celkové hodnoty úmyslných těžeb 4 829 m³ se 65 % vytěžilo v mladých porostech a porostech středního věku na LHC Prášily a 32 % na LHC Srní (viz tabulka 2).

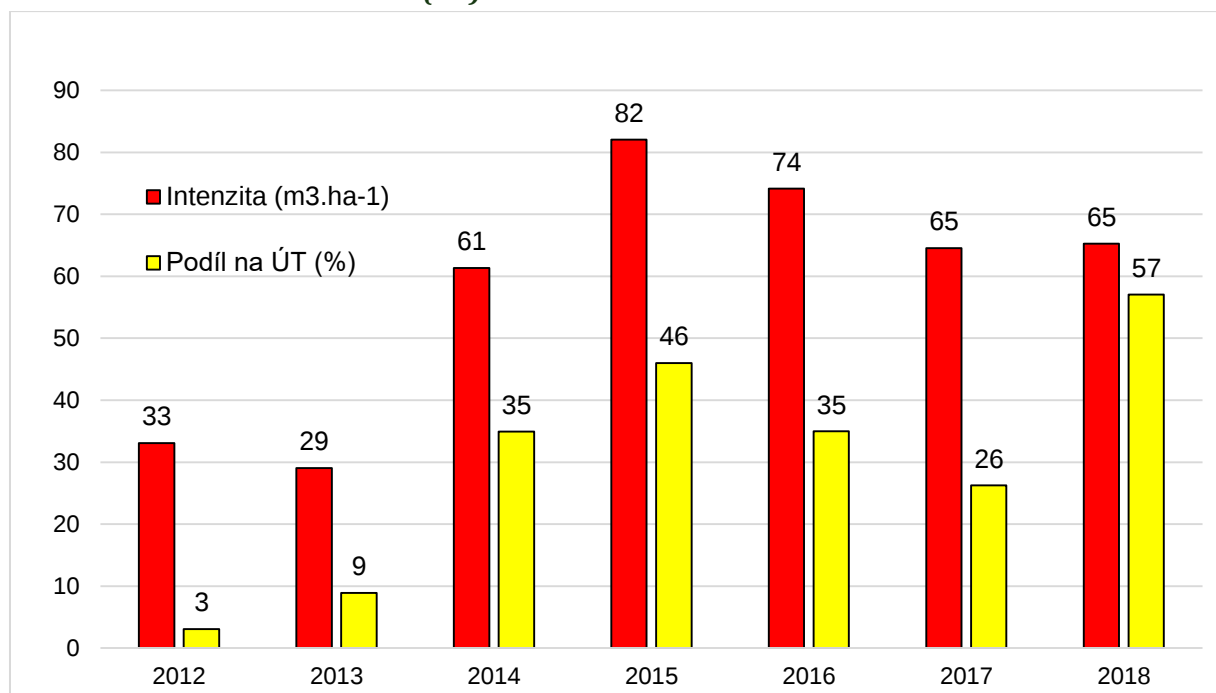
Tabulka 2 - Objem úmyslné těžby včetně podíl na celkové úmyslné těžbě podle LHC v roce 2018

LHC	Prášily	Srní	Modrava	Borová Lada	České Žleby	Stožec	Celkem
úmyslná těžba (m ³)	3 157	1 509	79	57	28	0	4 829
podíl na těžbě celkové (%)	65,4	31,2	1,6	1,2	0,6	0,0	100,0

Pozitivním faktem je, že se podařilo umístit 2 745 m³ (57 %) do mladých porostů s hroubím, tedy do porostů mladších 40 let - viz graf 2. To je výrazně více než orientační hodnota používaná pro plánování a realizaci těchto opatření v posledních 5 letech (40 % objemu úmyslných zásahů do 40 let). Kromě toho se zásahy v souladu s konceptem přestaveb lesních porostů v NPŠ uskutečnily nerovnoměrně s proměnlivou intenzitou, která dosáhla průměrné hodnoty 65 m³/ha - viz graf 2. Tento údaj koresponduje s požadovaným zvýšením intenzity a nerovnoměrnosti účelových výběrů s proměnlivou intenzitou. Naplňuje se tak poslání přestaveb mladých lesních porostů v NPŠ zařazených do typu porostu vzdálený.

Graf 2 - Intenzita zásahů ($m^3 \cdot ha^{-1}$) a podíl zásahů v mladých lesních porostech na úmyslné těžbě v NPŠ v letech 2012-2018 (m^3)

6.4. Opatření v ochraně lesa

Rok 2018 byl velmi složitý především z pohledu ochrany lesa. Na Správě NPŠ proto pracovala skupina operativně řešící problémy spojené s mimořádnými objemy polomového dříví a očekávanou aktivitou podkorního hmyzu v průběhu vegetační sezóny. Stále se stupňující kůrovcová gradace v ČR a rozsáhlá nerušení lesních porostů větrem v jižní části Šumavy i mimo území NPŠ (VLS Horní Planá, LZ Neureichenau, Lesy Kláštera Schlägl), enormně nasatily trh dřívím v ČR i ve střední Evropě. Společně s novou povinností, která vyplynula z novely vyhlášky na ochranu lesa, to znamenalo nutnost nákladných alternativních řešení. Správa NPŠ čelila odbytovým problémům zejména zřízením náhradních expedičních skladů, kam navázela dříví neprodejné v souladu s požadavky ochrany lesa. Celkově se v roce 2018 navezlo na náhradní expediční sklady 31 099 m^3 dříví, nejvíce z na Stožecku a Českožlebsku -viz tabulka 3.

Tabulka 3: Návoz na náhradní ES podle LHC a jeho podíl na nahodilé těžbě v roce 2018

LHC	Prášily	Srní	Modrava	Borová Lada	České Žleby	Stožec	Celkem
nahodilá těžba (m^3)	20 754	14 128	15 813	20 090	54 820	132 430	258 035
návoz na ES (m^3)	0	1 728	0	0	6 611	22 760	31 099
podíl (%)	0,0	12,2	0,0	0,0	12,1	17,2	12,1

Dalším opatřením bylo odkorňování dříví. Správa NPŠ se rozhodla odkorňovat dříví především v centrální a západní části NPŠ, které nebyly tolik zasaženy polomy a s tím spojeným vysokým objemem těžeb. Odvoz dříví byl soustředěn na jih, kde se rychle zaplňovala kapacita skládek dříví a odvoz odběratelům nebo na náhradní sklad byl při nedostatku pracovních sil na odkorňování a vytíženosti lesního personálu nejefektivnějším řešením. Na západě, kde se netěžila tak velká množství a odkorňování neomezovalo těžbu, Správa NPŠ nařídila odkorňování a odvozní prostředky

přesměrovala na jižní LHC - viz tabulka 3 a 4. Z tabulky 4, která dokumentuje výsledek tohoto organizačního opatření, je patrný výrazně vyšší podíl odkorňování dříví na západě NPŠ. Na LHC Srní a Modrava bylo odkorňováno 50 % objemu nahodilé těžby zatímco na polomy nejpostiženějších LHC Stožec a České Žleby to bylo jen 5 %. Z důvodu přetrvávajících problémů na trhu dřívím, tak Správa NPŠ musela v roce 2018 volit náhradní řešení v ochraně lesa u 64 558 m³ dříví, což odpovídá 25% podílu na nahodilých těžbách roku 2018 - viz tabulka 5.

Tabulka 4: Objem odkorňování dříví podle LHC a jeho podíl na nahodilé těžbě v NPŠ v roce 2018

LHC	Prášíly	Srní	Modrava	Borová Lada	České Žleby	Stožec	Celkem
nahodilá těžba (m ³)	20 754	14 128	15 813	20 090	54 820	132 430	258 035
odkornění (m ³)	5 771	7 122	7 940	2 900	2 807	6 919	33 459
podíl (%)	27,8	50,4	50,2	14,4	5,1	5,2	13,0

Tabulka 5: Objem odkorňování dříví a návozu na náhradní ES včetně podílu na nahodilé těžbě v NPŠ v roce 2018

LHC	Prášíly	Srní	Modrava	Borová Lada	České Žleby	Stožec	Celkem
nahodilá těžba (m ³)	20 754	14 128	15 813	20 090	54 820	132 430	258 035
odkornění + návoz na ES (m ³)	5 771	8 850	7 940	2 900	9 418	29 680	64 559
podíl (%)	27,8	62,6	50,2	14,4	17,2	22,4	25,0

6.5. Narušení jako cesta k přirozenosti

Vítr a s ním spojená narušení lesních porostů jsou v lesích národního parku příležitostí k zachování kontinuity biologického dědictví lesa. Vývrátové struktury, změna mikroklimatických podmínek a přítomnost mrtvého dřeva jsou jeho součástí a zároveň prvky pomáhající utvářet novou podobu lesních ekosystémů, která není z hospodářských lesů příliš známá. Při zpracování nahodilých těžeb v roce 2018 se bral ve zvýšené míře ohled na to, aby podstatná část atributů narušení zůstala zachována - viz foto 2. Nevracely se proto vývrátové koláče, ponechávaly se oddenkové pahýly a zlomy, zůstávaly stát sterilní souše a vyklízelo se jenom čerstvé smrkové dříví. Jedle, buky a pionýrské dřeviny zůstaly v porostech k zetlení. Tento přístup mj. pomáhá zvyšovat biodiverzitu lesních porostů, narušuje jejich homogenitu, zvyšuje komplexitu lesních půd a zachovává tak přirozené prvky ekosystémové dynamiky lesa (narušení, sukcese). V konečném důsledku pak postupně obnovuje přirozené ekosystémy a zlepšuje jejich stav, což je dlouhodobým cílem NP.

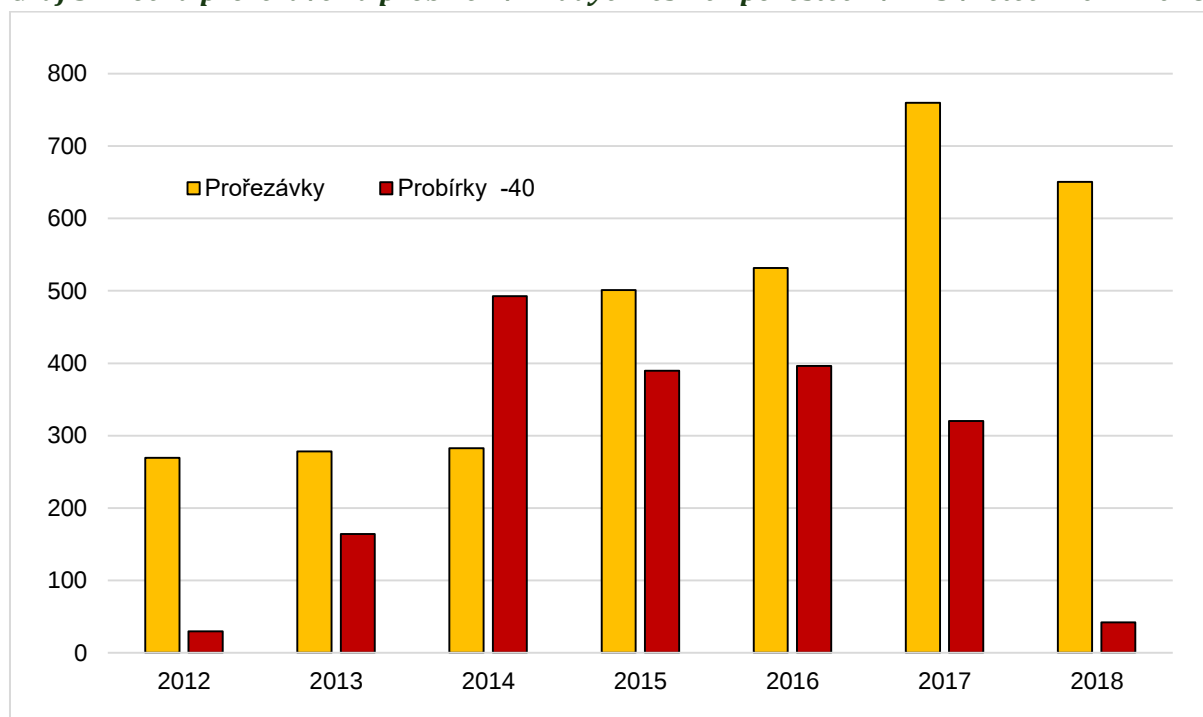

Foto 2: Při zpracování polomového dříví se postupovalo tak, aby se zachovaly přirozené prvky ekosystémové dynamiky lesa.

6.6. Podpora jedle a listnatých dřevin neustává

V rámci projektu přestaveb mladých lesních porostů se, na rozdíl od úmyslných zásahů spojených s těžbou dřeva, podařilo udržet trend nastolený v roce 2015 - viz graf 3 a tabulka 6. I přes meziroční pokles (760 ha 2017) se docílilo druhého nejvyššího plošného rozsahu prořezávek za dobu existence NPŠ. 651 ha mladých lesních porostů bez hroubů, kde se uskutečnily nerovnoměrné zásahy zaměřené na stabilitu, diverzifikaci a podporu méně zastoupených dřevin původní druhové skladby včetně dřevin pionýrských, je významným příspěvkem naplnění cílů ochrany NPŠ. Intenzivní pozitivní druhový výběr s proměnlivou intenzitou je součástí tzv. ekologického lesnictví (Ecological Forestry), které je vhodným nástrojem aktivního obnovního managementu lesních ekosystémů v národních parcích. Prořezávky v tomto duchu rovněž výrazně podporují cenotické postavení jedinců přirozené druhové skladby, kteří by se na plochách po nahodilých těžbách s výrazně změněnými mikroklimatickými podmínkami proti konkurenčně dominantnímu smrku velmi těžce prosazovali. Razantně zvýšená plocha prořezávek reaguje na velké rozlohy v nedávné minulosti obnovených lesních porostů především jedlí a listnatými dřevinami. Intenzivní prořezávky jsou oprávněnou součástí péče o lesy v národních parcích, přispívají k zachování přirozené ekologické funkce lesů a podporují jejich biologickou rozmanitost.

Graf 3: Plocha prořezávek a probírek v mladých lesních porostech v NPŠ v letech 2012-2018

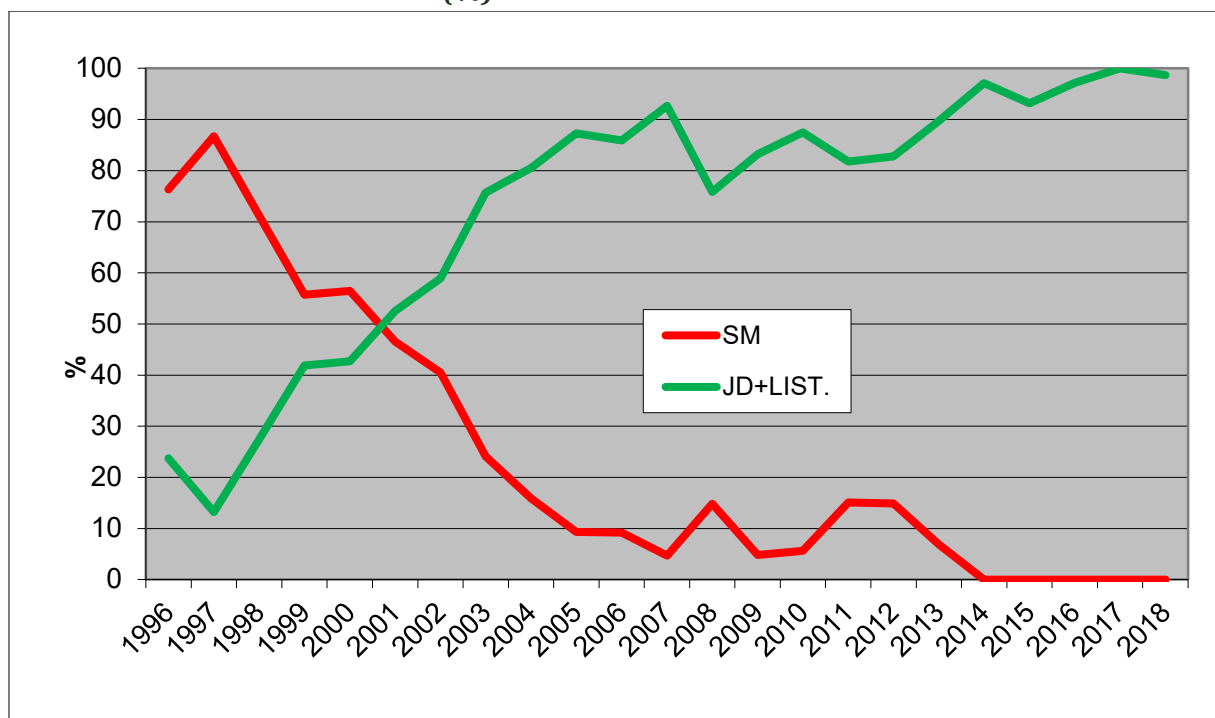
6.7. Plocha umělé obnovy poklesla

Obnova lesa zaznamenala v kontextu posledních let poměrně strmý pokles - viz tabulka 6. Uměle se obnovilo 36 ha lesa. Dominantní dřevinou umělé obnovy byla s 68 % opět jedle bělokorá, následoval buk lesní (26 %) a javor klen s 4 %. Nic se nezměnilo na tom, že se již 5. rokem uměle neobnovoval smrk ztepilý - viz graf 4. Tento přístup zohledňuje aktuální poznatky o spontánní obnově lesních porostů, kde smrk výrazně převládá a i v oblastech ponechaných samovolnému vývoji je jen málo lokalit bez jeho náletů a nárostů. Umělá obnova tak představuje pouze doplněk obnovy přirozené, která je klíčovým momentem postupného zlepšování stavu lesních ekosystémů v národních parcích.

Tabulka 6: Vývoj obnovy lesa, prořezávek, účelových výběrů do 40 let a lovu jelení zvěře v NPŠ v letech 2012-2018

rok	umělá obnova (ha)	přirozená obnova (ha)	prořezávky (ha)	účelové výběry do 40 let (ha)	lov jelení zvěře (ks)
2012	152	109	269	30	666
2013	136	116	278	164	731
2014	113	124	282	493	813
2015	141	225	501	390	858
2016	123	53	532	396	995
2017	179	20	760	320	1156
2018	36	65	651	43	698

Graf 4: Vývoj podílu umělé obnovy jedle a listnáčů v porovnání s vývojem umělé obnovy smrku v NPŠ v letech 1996 -2018 (%).

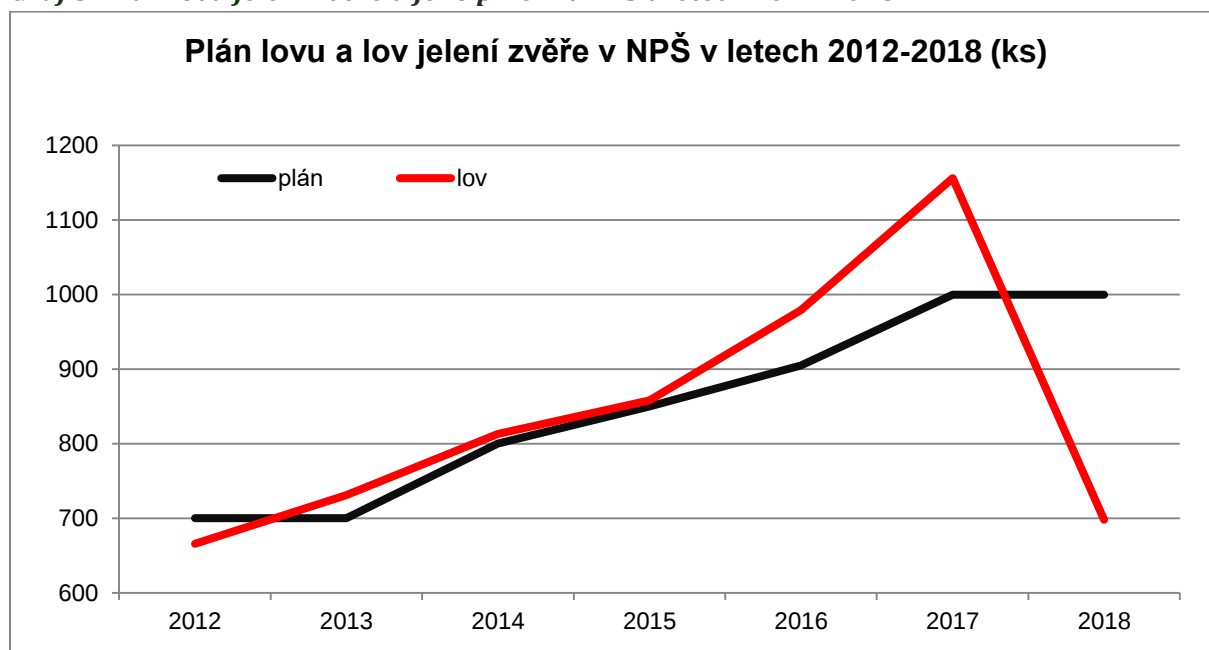

6.8. Plán lovu zůstal vysoký

Zastoupení listnatých dřevin a jedle v lesních porostech a úprava druhové skladby závisí na regulaci početnosti jelenovitých. Proto byl i v roce 2018, přes téměř trojnásobné rozšíření území bez lovu (z 2 554 ha /2017/ na 7075 ha /2018/), zachován plán lovu jelení zvěře na nejvyšší hladině od doby založení NPŠ. Stejně jako v roce 2017 byl stanoven na 1000 ks. Po nejvyšších odlovech jelení zvěře v historii NPŠ v předchozích dvou letech (979 ks /2016/ a 1156 ks /2017/) se nepodařilo plán splnit a k 31. 1. 2019 bylo uloveno 698 ks (+ 2 ks jelen sika), což odpovídá hodnotám z let 2012 a 2013 - viz graf 5. Důvody jsou pravděpodobně pokles početnosti jelení zvěře jako výsledek důsledného lovu v minulých letech - viz graf 5 a tabulka 6, zvětšení území bez lovu a přítomnost vlků. Svou roli zřejmě sehrála také mohutná sněhová pokrývka a vydatné sněžení, které charakterizovaly počasí na přelomu roku 2018 a 2019, kdy doba lovu vrcholila a zvěř rychle migrovala z jádrových území NPŠ a NPBW.

Graf 5: Plán lovu jelení zvěře a jeho plnění v NPŠ v letech 2012-2018

Závěrem děkuji všem pracovníkům odboru péče o lesní ekosystémy za práci, kterou v roce 2018 vykonali. Těžkosti v podobě vysokých objemů nahodilých těžeb a problémů s jeho odbytem se dotýkaly zvýšenou pracností a větší organizační náročností všech zaměstnanců, zejména těch spravujících les v jižní části NPŠ.

6.9. Obnova lesa

Adam Jirsa

V roce 2018 byla v lesích Správy NP Šumava vykázána obnova lesa na ploše 100,63 ha. Z toho bylo 65,11 ha přirozené obnovy a umělá výsadba provedena na 32,17 ha. Přirozené obnovy bylo vykázáno nejvíce opět ve smrku – 62,62 ha, což je 96,18 %. U dalších dřevin už to byl bohužel velmi malý podíl. Jedle 0,65 ha = 1,00 %, borovice 0,02 ha = 0,03 %, buk 1,39 ha = 2,13 %, klen 0,15 ha = 0,23 % a jeřáb 0,28 ha = 0,43 %. Pro síji do porostů bylo v roce 2018 využito úrody jedle a celkem bylo vyseto pod mateřské porosty 30 kg osiva na plochu 3,35 ha.

V roce 2018 bylo možné provádět umělou obnovu lesa už pouze v dílčích plochách D2 a D3.

Z celkové umělé obnovy lesních porostů v roce 2018 bylo první zalesnění na holině 15,38 ha, vylepšování na ploše 7,56 ha a doplnění chybějících dřevin na 2,13 ha. Podsadeb pod porosty bylo provedeno 7,10 ha redukované plochy. Pro obnovu holin v Národním parku Šumava nadále platí výjimka z doby zalesnění a doby zajištění tak, aby byl dán dostatečný časový prostor k přírodním procesům, v tomto případě projevu potenciálu přirozené obnovy lesních dřevin.

Celková plocha umělé obnovy odpovídala množství sadebního materiálu, který byl ve vlastních školkách k dispozici. Celkových 32,17 ha (bez započtení síje) za rok 2018 je nejnižší v historii národního parku Šumava. Procentické zastoupení jednotlivých druhů dřevin v umělé obnově odpovídá pěstování sadebního materiálu v lesních školkách s prioritou jedle bělokoré. Smrkové sazenice se nevysazují ani se nepěstují, konkrétní hodnoty v plochách a zastoupení ukazuje tabulka.

Obnova porostů zalesněním - sadba dle dřevin

OBNOVA POROSTŮ ZALESNĚNÍM - SADBA dle dřevin					
	celkem			z toho FW - velkoobjemy	
dřevina	ha	%	tis.ks	ha	ks
Smrk ztepilý	0,00	0,0	0	0,00	0
Jedle bělokorá	21,81	67,8	35,296	13,55	9 652
Borovice lesní	0,43	1,3	0,583	0,36	271
Buk lesní	8,29	25,8	25,199	3,84	2 151
Javor klen	1,43	4,4	4,832	0,32	124
Jasan ztepilý	0,00	0,0	0	0,00	0
Jilm horský	0,00	0,0	0,0	0,00	0
Jeřáb ptačí	0,21	0,7	0,789	0,10	145
Břízy	0,00	0,0	0	0	0
Olše šedá	0,00	0,0	0,000	0,00	0
celkem	32,17	100	66,699	18,17	12 343
OBNOVA POROSTŮ ZALESNĚNÍM - SÍJE dle dřevin v kg					
Síje Jedle bělokorá – 30 kg / 3,35 ha					

V zastoupení dřevin bylo vysázeno nejvíce jedle bělokoré, z celkové plochy to byly opět více než dvě třetiny (67,8 %).

Rok 2018 byl v ČR opět rokem velmi suchým. Šumava na tom byla z celé republiky srážkově snad nejlépe, zejména podzim se velmi vylepšil a podzimní zalesňování by mělo být z pohledu ujmavosti velmi dobré. Ztráty na zalesnění byly v roce 2018 vykázaný na celkové ploše 8,89 ha. Větší polovina byl nezdar klimatický, konkrétně 4,99 ha, ostatní příčiny činily celkem 3,9 ha.

Podíl krytokořenného sadebního materiálu z celkové uměle obnovené plochy za rok 2018 byl na 24,26 ha, v procentickém vyjádření to je 75,41 % zalesněné plochy, podíl prostokořenných sazenic na 7,91 ha činí 24,59 % zalesněné plochy. Z celkových 32,17 ha bylo poloodrostky v patentovaných obalech Správy NP Šumava zalesněno 18,17 ha (56,48 %). Celková čísla jsou velmi nízká, procentické poměry jsou výsledkem ponechání rozpěstovaného sadebního materiálu z roku 2017.

Nejvíce umělé obnovy se realizovalo na LHC České Žleby – 16,33 ha a na LHC Srní – 10,08 ha. Na LHC Prášily a LHC Stožec šlo o jednotky ha (1,66 ha resp. 2,74 ha). Na LHC Borová Lada se žádný sadební materiál v roce 2018 nevysazoval. Přirozené obnovy bylo vykázáno nejvíce na LHC Stožec 29,85 a LHC Modrava 22,83 ha. Na ostatních LHC to byly jednotky hektarů.

LHC	Prášily	Srní	Modrava	Borová Lada	České Žleby	Stožec	celkem
umělá obnova (ha)	1,66	10,08	2,46	2,25	16,33	2,74	35,52
přirozená obnova (ha)	4,92	1,96	22,83	1,84	3,71	29,85	65,11
celkem (ha)	6,58	12,04	25,29	4,09	20,04	32,59	100,63

6.10. Prořezávky

Adam Jirsa

Výchovné zásahy v mladých lesních porostech, obvykle ještě bez hmoty hroubí, tak zvané prořezávky, se provádí s vyšší intenzitou. Jsou zaměřené především na uvolnění žádoucích dřevin jako například jedle, buku, klenu, ale i pionýrských dřevin (bříza, jívy, jeřáb) od konkurence smrku. Druhým významným prvkem je zvýšení stability porostů. To znamená dostatečnou redukci počtu jedinců zejména v čistých porostech smrku. Výsledná hustota mladých porostů by měla být maximálně 1 500 – 2 500 kusů na 1 hektar při výšce stromů cca 7 metrů. Od roku 2018 se nevyřezávají jiné dřeviny než smrk v porostech mimo oplocenky. V oplocenkách lze pro uvolnění vybraných jedinců odstranit řezem i další dřeviny, ale musí zůstat zachováno jejich zastoupení. Pionýrské dřeviny se v oplocenkách redukují výjimečně, pokud nekonkurují cílovým dřevinám (jedli, buku, klenu apod.), nemusí se redukovat vůbec. Mimo oplocenky se neodstraňují.

V roce 2018 byly provedeny prořezávky na celkové ploše 650,60 hektarů. Práce se provádí dodavatelsky, důležitým aspektem je pochopení požadavku struktury a intenzity zásahů od zadavatele. Při výběru dodavatele přes veřejnou soutěž (nejsou vždy zvyklí na charakter zásahů v národním parku) a zároveň s postupnými změnami v metodice není jednoduché dosahovat v porostech požadovaných výsledků. Protože se dlouhé roky nezasahovalo v čistých smrkových porostech, jsou prořezávky také velmi náročné ve vztahu k počtu vyřezávaných jedinců a tím samozřejmě i ekonomicky. Realizace prořezávek je součástí projektu „Přestavby vzdálených a přechodných typů lesních porostů v Národním parku Šumava“, financovaného z Operačního programu životního prostředí, schváleného pro období roků 2016 - 2019.

Plocha prořezávek v roce 2018 podle jednotlivých LHC:

Prášíly	185,52 ha
Srní	28,33 ha
Modrava	55,54 ha
Borová Lada	60,73 ha
České Žleby	116,51 ha
Stožec	203,97 ha

6.11. Lesní školkařství a semenářství

Petr Kahuda

6.11.1. Produkce sadebního materiálu v lesních školkách

Sazenice lesních dřevin jsou potřebné k zajištění umělé obnovy lesních porostů na vytěžených plochách a k postupné přeměně ekologicky nevhodné druhové skladby v některých lokalitách. V minulosti byla část výsadbyschopného sadebního materiálu nakupována ve veřejných soutěžích. Nyní se všechny používané sazenice pěstují ve vlastních lesních školkách NPŠ. S ohledem na snižující se potřebu umělé obnovy lesa (méně holin z nahodilých těžeb, ponechávání většího prostoru pro přirozenou obnovu) a množství v minulosti rozpěstovaného sadebního materiálu docházelo v posledních letech dokonce k nadprodukci sazenic. Ta byla v roce 2017 a 2018 vyřešena uzavřením většiny školkařských provozů, pro produkci byly zachovány pouze tři lesní školky zajišťující dostatek sazenic pro současné managementové cíle.

U všech pěstovaných sazenic je kladen důraz na kvalitu, genetickou i stanovištní příslušnost a jasně identifikovatelný původ. Pěstují se zejména jedle a buky. Tyto dřeviny, tvořící dříve menší část produkce školek, jsou v současnosti její nosnou částí. V lesních školkách NP se pěstuje rovněž borovice, javor klen, jilm horský, olše šedá a v neposlední řadě také dřeviny přípravné jako jeřáb ptačí či bříza pýřitá.

Počet sazenic a semenáčků vyexpedovaných v tomto roce z lesních školek NPŠ byl ve srovnání s rokem předchozím více než osmkrát nižší (výsledek snahy o razantní snížení produkce z předchozích dvou let). Expedované množství dle druhů sazenic a jednotlivých dřevin je uvedeno v následující tabulce (v tisíci kusech):

Dřevina	semenáčky	prostokořenné	krytokořenné	poloodrostky	celkem
jedle bělokorá		17,53	8,10	9,76	35,39
borovice lesní			0,31	0,27	0,58
buk lesní		9,05	14,00	2,29	25,34
javor klen	1,65		3,06	0,12	4,83
jeřáb ptačí			0,644	0,14	0,79
CELKEM	1,65	26,58	26,11	12,59	66,93

6.11.2. Hlavní výrobní ukazatele produkce školek

V rámci postupného snižování produkce sazenic v lesních školkách Správy NPŠ pokračuje vyloučení pěstování SM a omezení pěstování i u ostatních dřevin. Množství sazenic zaškolovaných a obalených v tomto roce dle jednotlivých hlavních dřevin je následující (v tisíci kusech):

Dřevina	školování	obalování	obaly NPŠ	celkem
jedle bělokorá	18,10	22,03	5,00	45,13
buk lesní	33,00	32,40	1,50	66,90
javor klen		1,00		1,00
CELKEM	51,10	55,43	6,50	113,03

6.11.3. Sběr osiva a sje

V souladu s plánem a s ohledem na semenný rok bylo natrháno 714 kg jedlových šišek, které byly následně vylušťeny v lesní školce na Srní. Sklizeno bylo i 74 kg bukovic a 15 kg semenné suroviny kleny. Získané osivo bylo ve všech případech využito pro sje ve vlastních lesních školkách.

Kromě uvedeného bylo z vybraných lesních porostů vyzvednuto 30 tis. bukových semenáčků. Ty opět poslouží k produkci sazenic v lesních školkách.

6.12. Ochrana lesa

Petr Kahuda

6.12.1. Ochrana před zvěří

Potřeba dlouhodobě chránit výsadby vyplývá z prováděné umělé obnovy lesa s dlouhou dobou nutné péče (pomalé odrůstání) i z obavy z rostoucích škod zvěří způsobených mírnými zimami s nízkou sněhovou pokrývkou v nižších polohách národního parku. Poškozované dřeviny špatně odrůstají a v případě opakovaného či většího poškození mohou i odumřít.

Rozsah ochrany výsadby (ale i přirozeného zmlazení) proti negativnímu působení zvěře souvisí nejen s množstvím mladých dřevin, které je třeba chránit, ale také s velikostí populace jelení a srnčí zvěře, před kterou se žádoucí a podporované ohrožené dřeviny chrání. Výše této populace je otázkou managementu zvěře v daném území – viz příslušná kapitola této ročenky. Velký vliv na škody zvěří má však řada dalších proměnlivých faktorů - kromě jiného také potravní nabídka, výše sněhové pokrývky v zimním období, stres zvěře či množství vysazených, zvěří ohrožených dřevin v lokalitách letního nebo hlavně zimního pobytu zvěře. Mezi nejohroženější dřeviny patří jedle, buk, javor nebo jeřáb.

Ochrana lesa proti působení zvěře byla v hlavních činnostech provedena v menším rozsahu, než tomu bylo loni. Další meziroční pokles je dán zejména snahou o úsporu finančních prostředků, snížením umělé obnovy lesa a z menší části též zvýšeným odlovem jelení zvěře. Prakticky jediná činnost s nárůstem provedených prací (více než dvojnásobný nárůst) je ochrana proti loupání – zde je navýšení dáno potřebou ochrany v lesních porostech po provedených probírkách.

individuální ochrany	42 ks
letní a zimní okus (rep.)	1 131,28 ha
stavba oplocenek	6,08ha; 4,85 km
ochrana proti loupání	33,45 ha

6.12.2. Ochrana před buřením

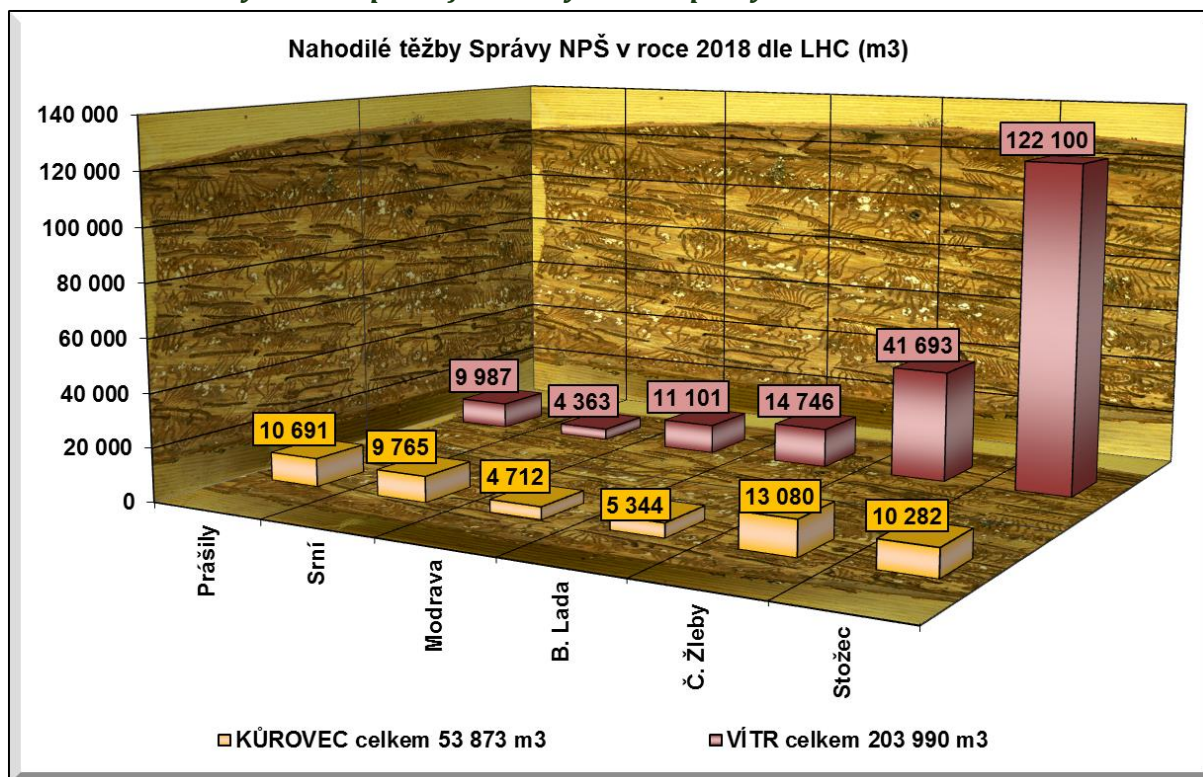
Rozsah provedené ochrany výsadb před buřením souvisí s množstvím v minulosti prováděných výsadb a podmínkami pro rozvoj bylinné vegetace, které v daném roce panují (vláha, teploty,...). Celková plocha ochrany kultur proti buření činila 270,68 ha, což je zhruba o 1/10 méně, než v minulém roce.

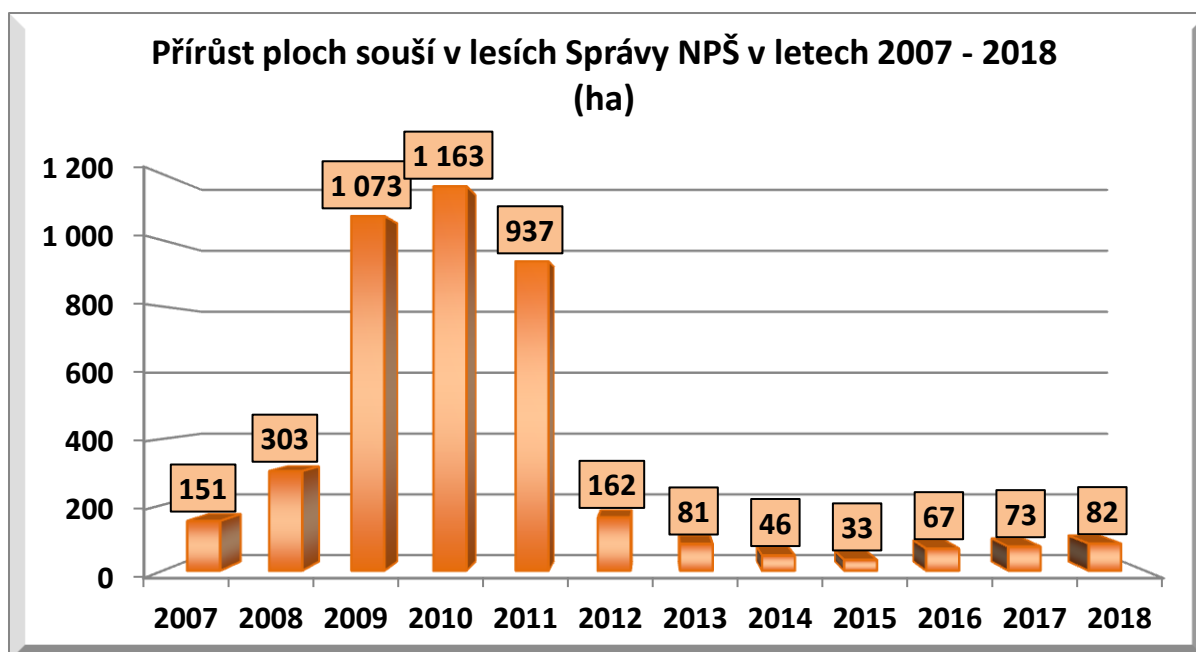
6.12.3. Ochrana proti podkornímu hmyzu

Situace v ochraně lesa byla v tomto roce do značné míry určena škodami větrem způsobenými na konci sezóny roku minulého. Včasné zpracování napadeného polomového dříví bylo středobodem obranných opatření usilujících o ochranu lesa před kůrovcovým napadením. Většina lýkožroutů se tak odvezla v polomech, kterých se zpracovalo nejvíce na jihu NPŠ – viz níže uvedený graf.

Přesto - jak se po předchozích suchých a teplých letech předpokládalo - došlo v tomto roce k opakovanému meziročnímu nárůstu napadení lesních porostů lýkožrouty. Tento trend se v zásahových lesních porostech projevil mírným nárůstem nahodilých kůrovcových těžeb, v bezzásahových porostech rovněž nevelkým nárůstem plochy lesa se soušemi. Zpracováno bylo cca 54 tis. m³ kůrovcem napadených stromů – ve srovnání s předchozím rokem je to nárůst o cca 8 % (plocha se soušemi narostla o 82 ha – zde jde o 12% navýšení). S ohledem na vývoj v posledních letech a na množství polomů zpracovaných zejména v jižní části NP Šumava v letošním roce lze další větší nárůst kůrovcového napadení očekávat i v roce příštím.

Rozdělení nahodilých těžeb podle jednotlivých LHC Správy NP Šumava za rok 2018:

Obranná zařízení proti lýkožroutu smrkovému byla v rámci nastavených limitů realizována v předepsaných počtech na lokalitách zásahových lesních porostů jako součást plánu integrované ochrany lesa. Použity byly běžně využívané lapáky a lapače, v omezené míře stojící lapáky; nebyla využita žádná zařízení insekticidního charakteru.

Těžištěm obranných opatření (kromě uvedeného zpracování napadených polomů) byla včasná identifikace a zpracování kůrovcem napadených stromů v zásahových částech NP. Díky novele zákona o ochraně přírody a krajiny byla zastavena veškerá opatření prováděná v minulosti v I. zónách (nyní přírodní zóny) NP. S ohledem na ekonomiku lesního provozu byl vysoký podíl kůrovcové dřevní hmoty asanován soustředěním a odvozem, nemalá část napadeného kůrovcového dříví byla zejména z časových důvodů (nedostatek přibližovacích a hlavně odvozních kapacit) odkorněna.

Problémy s odbytem kůrovcového dříví (zejména napadené polomy) vedly k dalšímu nestandardnímu opatření – tím byl návoz dříví na zřízené suché expediční sklady. Dříví zde bylo průběžně ošetřováno insekticidem.

Hlavní opatření provedená v ochraně lesa proti kůrovcům byla letos následující:

kácení napadených stromů	52 436 m ³
lapáky v porostech	2 746 ks
lapáky dovezené	1 632 m ³
lapače lýk. smrk.	1 365 ks
asanace kůrovcového dříví odkorněním	33 459 m ³
asanace kůrovcového dříví chemicky (ES)	15 400 m ³

Těžební činnost

Petr Hanzal

Rok 2018 byl na území NP Šumava zasvěcen převážně nahodilé těžbě. Zejména v první polovině roku 2018 se jednalo o zpracování následků orkánů Angela a Herwart z podzimu roku 2017, který se přehnal nad jižní části Šumavy. V rámci ÚP 85 České Žleby a ÚP 86 Stožec byly zpracovány významné

objemy nahodilé těžby. Na ÚP 85 České Žleby to bylo 54 820 m³ a na ÚP 86 Stožec dokonce 119 027 m³. Celkově bylo v lesních porostech NP Šumava realizováno 4 829 m³ úmyslných výchovných těžeb což činí pouhých 1,8 % z celkové těžby. Zbývajících 98,2 % připadlo na těžbu nahodilou. Nahodilá těžba, jejíž příčinou byl vítr, činila 203 990 m³ a kůrovcem napadené hmoty se zpracovalo 50 306 m³. Do klasických lapáků bylo zpracováno 1 437 m³.

Přehled těžeb za rok 2018

Celková těžba:	262 864 m³	z toho:
	v režii:	262 152 m ³
	samovýroba:	712 m ³

Těžba dle druhu	m³	%
výchovná	4 829	1,8
nahodilá	258 035	98,2

Nahodilá těžba dle příčiny:	m³
živelná (vítr)	203 990
kůrovec – asanace napadené hmoty	53 873
kůrovec – kácení lapáků	1 437

Porovnání výše zpracované asanované hmoty napadené kůrovcem v letech 2008 – 2018 v m³

Zpracováno	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem NPŠ - kůrovec	115 569	296 581	347 000	231 767	77 568	42 226	22 900	21 072	29 393	50 306	53 873
Celkem NPŠ - vítr	32 199	4 438	2 499	34 539	15 378	15 086	6 198	51 578	22 452	83 026	203 990

Dřevní hmota byla kuželována v celkovém množství 13 127,75 m³, to činí 5,0 % z celkového množství přibližování. Touto činností je sledováno zašetření přirozeného zmlazení v maximální výši a vyklizování dřevní hmoty z méně únosných stanovišť. Šetrnými technologiemi bylo na odvozní místo přiblíženo 108 769,53 m³, tj. 41 % veškerého soustřeďování. Ostatní přiblížená hmota byla v maximální míře bezeškodně přiblížena (UKT, malotraktor, VS nad 4 t).

Soustředování dříví dle prostředků

Celkem	265 023,50 m³	z toho z VM	13 127,75 m³	5,0 %	
Přibližovací prostředek	m³	%	z toho z VM	% z prost.	% z celku
Koně (včetně balíkování)	2 617,09	1,0	0,00	0,0	0,0
UPKT	30 168,79	11,4	3 159,36	10,5	24,1
SLKT	8 212,77	3,1	680,76	8,3	5,2
LVS pod (TERRI) 4 t	86 173,70	32,5	7 433,12	8,6	56,6
Lanovky	8 974,41	3,4	0,00	0,0	0,0
Železný kůň	13 621,42	5,1	0,00	0,0	0,0
VS nad 4t	78 802,32	29,7	144,21	0,2	1,1
UKT s vykl. jeřábem	33 839,57	12,8	798,24	2,4	6,1
Malotraktor	2 613,43	1,0	912,06	34,9	6,9

6.13. Péče o zvěř

Adam Jirsa

Péči o zvěř na území národního parku upravují kromě legislativy také směrnice a příkazy ředitele NP. Zásadním je příkaz ředitele č.117/2015 , obsahující rozdělení na tzv. dílčí plochy a popis činností, resp. managementových opatření, která lze v konkrétních kategoriích dílčích ploch provádět. V dílčí ploše A se neprovádí lov, v dílčí ploše B lze lovit zvěř, ale významně se snižuje přístupnost území a na jeho zpřístupnění má opět zásadní vliv výše zmíněný příkaz ředitele. Péče o zvěř v zimním období je v režijních honitbách Správy NP Šumava soustředěna především do přezimovacích obůrek. Na konci zimy – únor, březen roku 2018 – již začala vlčí smečka ovlivňovat jelení zvěř v přezimovacích obůrkách podél říčky Křemelné. Několikrát navštívila obůrky Čtyřka, Wastl a Beranovy Chalupy, kde strhla několik kusů jelení zvěře. Během roku vedení Správy rozhodlo jednu z obůrek zabezpečit proti podhrabání vlků a v dalších připravit variantu otevření průchodů, zejména v rozích obůrek pro případ, kdyby vlci jelení zvěř v přezimovacích obůrkách napadali, aby tato měla možnosti úniku. Pro zabezpečení byla vybrána obůrka Čtyřka, následující zimu bude účinnost monitorována. Prokazatelně bylo za rok 2018 nalezeno a určeno jako kořist vlka v režijních honitbách Správy Národního parku Šumava 34 kusů jelení zvěře.

Sčítání jelení zvěře potvrdilo správnost zvýšení plánů lovu v předcházejících letech. Opět se stavy nepatrně snížily, a to z 1232 kusů v roce 2017 na 1209 kusů v roce 2018. I přes to byl jarní kmenový stav vyšší než normovaný a proto byl plán lovu pro jelení zvěř stanoven opět na 1 000 kusů za celý NP. K poslednímu lednu je uloveno 698 kusů jelena evropského (doba lovu koloucha je do 31. března). Do plnění se podle platné legislativy započítává nalezený a zjištěný úhyn, ten k 31. 1. 2019 činil 52 kusů. Všechny tyto nálezy jsou lokalizovány, zaznamenány s pomocí souřadnic GPS a doplněny fotodokumentací s popisem příčiny úhynu, pokud ji lze určit. Při započtení úhynu (obvykle nejvíce je ho zjištěno v březnu a tedy se pravděpodobně ještě zvýší) je to nyní celkem 750 kusů jelena evropského. Mimo jelena evropského byli v roce 2018 uloveni také 2 jeleni sika (honitba ÚP Prášily, honitba ÚP Borová Lada). Nesplnění plánu lovu za jednotlivé honitby bylo ovlivněno především

zvětšením území bez lovu, semenným rokem bukvic a rychlým a zároveň silným nástupem zimy v prosinci.

V roce 2018 nebyl na území NP uloven žádný kus daňčí zvěře, i když jednotlivá pozorování v honitbě ÚP České Žleby byla zaznamenána.

Stavy srnčí zvěře se opět snížily (v roce 2018 sčítáno 603 kusů oproti 688 ks v roce 2017). Lov srnčí zvěře byl plánován v honitbách - Chlumský les, Povydrří, a Chlum, v režijních jen ÚP Borová Lada a ÚP České Žleby. Počet ulovené zvěře srnčí byl celkem 28 kusů oproti plánu lovu 71 kusů. Zjištěný úhyn k 31. 1. 2019 činí 37 kusů, přičemž nejčastější příčinou je autoprovaz a predace rysem. Plán lovu nebyl splněn ani za jednu honitbu.

Po rekordním lovu zvěře černé za rok 2017 bylo této zvěře vidět méně. V roce 2018 nastal úrodný rok snad pro všechny dřeviny, buk nevyjímaje, a tak se divoká prasata již v půli září přemístila do bukových porostů s hustými nárosty, kde byla velmi obtížně lovitelná.

Předávání vzorků ke zjištění množství radioaktivity ve zvěřině dále trvá v honitbách ÚP Prášily, ÚP Srní, za bývalé území ÚP Modrava a ÚP Stožec. Každý ulovený divoček z uvedených honiteb musí být vyšetřen na přítomnost radioaktivního Cesia – 137. Pokud jsou zjištěné hodnoty nadlimitní, nad 600 Bq/kg, je takový ulovený divoček likvidován v kafilerii.

Za rok 2018 bylo v honitbách na území NP Šumava uloveno (stav k 31. 1. 2019):

Jelení zvěř	700 ks	jelen – 185 ks sika -2 ks kolouch – 316 ks laň – 197 ks úhyn – 52 ks
Srnčí zvěř	28 ks	srnec – 15 ks srna – 5 ks srnče – 8 ks úhyn – 37 ks
Černá zvěř	179 ks	kňour - 7 ks bachyně – 17 ks lončák – 51 ks sele – 104 ks
Liška	114 ks	

Pro plnění plánu lovu bylo v roce 2018 zásadní zvětšení území bez lovu, které se z dosavadních 2 500 ha rozšířilo na cca 7 000 ha. Zároveň od 1. 1. 2018 vstoupil v platnost příkaz ředitele Správy k organizační změně. Bylo vytvořeno územní pracoviště odboru ochrany přírody v rámci oddělení krajinné ekologie. Z větší části bývalého ÚP Modrava, dále částí ÚP Srní, ÚP Prášily a ÚP Stožec. Podle této organizační změny byla nově uznána honitba Slatě a byly provedeny změny hranic honiteb ÚP Prášily, ÚP Srní a ÚP Borová Lada. Nadále byl zastaven lov kun, jezevců, krkavcovitých a v dílčích plochách A, B a C i lov lišek.

253 kusů sčítaných tetřevů v roce 2018 se nijak zásadně neodchýlilo od předchozích dat a potvrdilo stabilitu uvedeného druhu v NP Šumava. Počty tetřívků zůstávají na hranici okolo 50 jedinců, sečteno bylo 58 kusů.

V prosinci proběhlo v bavorském Mauthu další jednání mezinárodní skupiny pro jelení zvěř (ČR, Bavorsko a Horní Rakousko), na kterém se všechny zúčastněné strany navzájem informovaly o stavech zvěře a jejich odlovech. Mezi další projednávaná témata opět patřil africký mor prasat, prezentace průběžných výsledků přeshraničního projektu „Nové cesty k přeshraničnímu managementu jelení zvěře v době klimatické změny“ a také výskyt a chování vlků.

V roce 2018 pokračoval výzkum LF ČZÚ Praha „Reprodukce jelena evropského na Šumavě, Hybridizace jelena evropského a siky na Šumavě, Morfometrie jelení zvěře na Šumavě, Podkožní střečkovitost jelení zvěře na Šumavě, Vliv umístění zásahu na kvalitu zvěřiny“ na ulovené zvěři v honitbách ÚP Prášily a ÚP Srní. Část výsledků bude představena na jaře 2019.

6.14. Obnova LHP

Aleš Kučera, Jiří Zelenka

Na jaře roku 2018 byly zahájeny terénní práce na tvorbě LHP Srní. 1. 1. 2018 vešel v platnost příkaz ředitele č. 145., kterým bylo zrušeno Územní pracoviště Modrava a zřízeno Územní pracoviště Ochrany přírody (ÚP OP). Pod ÚP OP byla zařazena až na výjimky veškerá bezzásahová území napříč celým NPS. Tím bylo LHC Srní rozděleno na dvě části. Z rozpuštěného ÚP Modrava byly k ÚP Srní přiřazeny ještě 2 lesní úseky, které však mají dostatečně nový LHP a proto nebudou k obnově přiřazeny.

Obnova LHP bude nadále pokračovat dle starého rozdělení. Změna bude v rozdělení bývalého LHC Srní na dvě části. Část provozní, kterou bude spravovat ÚP Srní a část bezzásahovou (až na drobné výjimky), kterou bude spravovat ÚP OP. Tyto dvě LHC jsou zpracovávány metodou tvorby LHP na podkladě provozní statistické inventarizace lesů pro nepravdělně až bohatě strukturované lesy a budou dokončeny v roce 2019. Tyto LHP budou vyhotoveny ve smyslu § 24 a s využitím § 36 zákona č. 289/1995 Sb. o lesích a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o lesích), vyhlášky MZe č. 84/1996 Sb., a v souladu s Metodikou tvorby LHP na podkladě provozní inventarizace, kterou vydalo MŽP v roce 2004. Platnost LHP bude od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2031 a bude v souladu s harmonogramem obnov LHP v NP Šumava.

10. 9. 2018 vešla v platnost Metodika tvorby LHP. Tato metodika upravila dosavadní způsob popisu. Změny nastaly především ve vylišování typů porostů. Hlavním kritériem se stala porostní struktura s druhovou skladbou. Jako doplňkové kritérium bylo zařazeno hodnocení přítomnosti ponechané hmoty k zetlení. Též byla změněna procenta druhové skladby potřebná k zařazování do typů porostů. Velkou změnou bylo také rozhodnutí, že všechny porosty v bezzásahovém režimu a lesy ochranné se automaticky popisují jako lesy cílové. Toto rozhodnutí vyšlo z myšlenky, že pokud zde nemůžeme udělat nic pro zlepšení stavu lesního porostu (a to v bezzásahovém managementu nemůžeme) jedná se tedy o cílový stav lesa (z pohledu hospodaření). Z pohledu druhové a prostorové skladby byla uvedena také výjimka. Pokud se jedná o 100% bučinu, hovoří se o cílovém porostu (bez ohledu na doporučené zastoupení jiných příměsí a strukturu). Díky této metodice se očekává enormní nárůst lesů v cílovém stavu.

K 30. 6. 2018 skončil u taxační skupiny taxátor Ing. Ladislav Valenta. Od 1. 7. 2018 ho nahradil Tomáš Kodad, DiS. Jelikož je pan Kodad již zkušený taxátor, bylo zaučování značně zjednodušené a

neznamenalo příliš velké zpoždění prací oproti plánu. K 30. 4. 2019 odchází do zaslouženého důchodu dlouholetý člen taxační skupiny Ing. Miloslav Pešek. Tento odborník stál u počátku taxace v Národním parku Šumava a je spoluvůrcem všech LHP v NPS. Jeho odchodem přijde Správa o velmi cenného pracovníka a to nejen po profesní stránce, ale i osobní. Již v průběhu roku 2018 probíhalo zaškolování jeho nástupce, zatím stále studujícího Bc. Filipa Chrapana. Oficiální nástup bude mít pan Chrapan 24. 3. 2019. Souběžný měsíc bude velmi intenzivně doškolen panem Peškem. Díky tomuto postupu se předpokládá minimální zdržení při výměně taxátorů.

Na projektu obnova LHP na LHC Srní se podílejí pracovníci Odboru Péče o lesní ekosystémy NP - pracovníci Oddělení lesního provozu, pracovníci ÚP Srní, pracovníci Oddělení informatiky a GIS a rovněž pracovníci Odboru ochrany přírody (Taxační skupina NPŠ) a pracovníci, kteří poskytli odborné podklady pro žádost rozhodnutí v pochybnosti o zařazení ostatních pozemků (mimo lesní pozemky) do PUPFLu. Jedná se o rozsáhlé plochy v různém stadiu sukcese, které nejsou dlouhodobě zemědělsky využívány.

Na projektu spolupracují rovněž externí dodavatelé: Lesprojekt východní Čechy, s.r.o., který zajišťuje sběr dat na inventarizačních plochách a jejich statistické zpracování a firma Topol Pro, poskytující SW pro zpracování podrobných popisných dat – TAX, LED. Uvedené činnosti jsou řešeny formou subdodávky na základě smlouvy o dílo.

6.14.1. Inventarizační část obnovy LHP

Inventarizační projekt je zpracováván na základě smlouvy o dílo s firmou Lesprojekt východní Čechy, s.r.o. Používaná metodika byla odvozena z Metodiky tvorby lesního hospodářského plánu na podkladě provozní inventarizace (Černý et al. 2004) a upravena pro potřeby NP Šumava.

Ke sběru a vyhodnocení dat je používáno softwarové a hardwarové vybavení FieldMap. Základním strátem, pro něž jsou měřena a vyhodnocována data, je typ vývoje lesa (TVL). Terénní šetření v rámci provozní statistické inventarizace probíhá na celém bývalém území LHC Srní ve znárodněné síti o sponu 250 x 250 m na kruhových inventarizačních plochách o poloměru $r = 12,62$ m. LHC Srní je první celé LHC, na kterém probíhá opakované šetření PIL v plném rozsahu.

Průběžné kontroly kvality získávaných dat potvrdily dobrou úroveň pracovníků firmy Lesprojekt východní Čechy, s.r.o. Bohužel se firma dostala do prodlení a nestačila včas dodat všechna data z Etapy I. Z 862 ploch jich bylo odevzdáno pouze 500. Dle smlouvy byla firmě vyměřena jednorázová pokuta s následnou denní penalizací, která poběží do odevzdání dat Etapy I. Tyto data se budou doměřovat na jaře roku 2019.

Koncem února 2020 bude vyhotovený LHP předložen orgánu státní správy lesů – Ministerstvu životního prostředí ČR ke schválení.

6.14.2. LHE

Lesní výrobu v roce 2018 provázely komplikace s převodem dat z doposavad užívaného systému LesIS do dokladů nového účetního a evidenčního systému Eklis, včetně nastavení kontrol. V důsledku několika měsíčního zpoždění implementace se z plánovaného zkušebního provozu Eklisu na konci roku 2017 stal rovnou ostrý provoz v roce 2018. Práce na testování soužití obou programů probíhaly pod plnou zátěží zpracování větrného polomu a narůstající gradace kůrovce zejména v druhé polovině roku 2018. Od měsíce května přestal fungovat dlouhodobě používaný program PDS PROPLA (na Správě NP Šumava od roku 2003) a to v důsledku odstavení serveru, na kterém byl provozován.

Přes slibovanou rychlou opravu se pracovníkům z oddělení informatiky a GIS do konce roku nepodařilo obnovit provoz. MŽP nařídilo Správě NP Šumava vézt LHE pouze ve schváleném systému Ekli a provoz ostatních systémů po ukončení platnosti smluvních závazků ukončit, smlouvy o užívání programů PDS PROPLA a PDS LESAN končí k 31.12.2019. V obou programech byla ukládána a kontrolována data lesní výroby a LHE od roku 2003 až do konce roku 2017 a to v návaznosti na usměrňující opatření (zonace, dílčí plochy). Historická data lesní výroby a LHE budou tímto krátkozrakým nařízením zřizovatele ztracena, včetně možnosti dokladovat provedená opatření péče o lesní porosty v historickém kontextu probíhajících změn (např. orkán Kyrill, 2007).

7. Odbor Vnitřní správy

Martin Roučka

Odbor vnitřní správy tvoří oddělení ekonomické, oddělení informatiky a GIS, oddělení nemovitého majetku, oddělení veřejných zakázek, oddělení investic, oddělení MTZ a oddělení údržby.

7.1. Hospodaření Správy v roce 2018

Hospodářský výsledek	v Kč
- z hlavní činnosti	8.517.060,08
- z jiné činnosti	281.929,34
Celkem k 31. 12. 2018 před zdaněním	8.798.989,42
Předpokládané zdanění celkem	4.777.980,00
Celkem k 31. 12. 2018 po zdanění	4.021.009,42

Do výše hospodářského výsledku se promítly zejména následující skutečnosti a faktory:

„+“

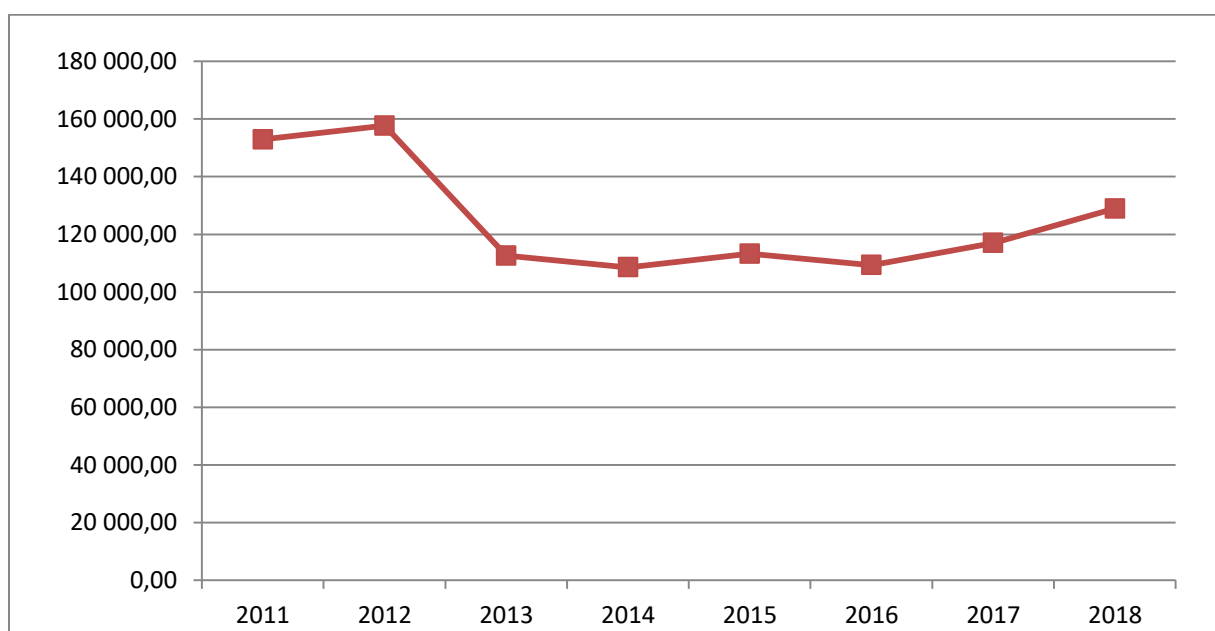
- Větší objem prodaného dříví
- velký důraz na kvalitní zařizování dříví s cílem zajistit co nejlepší zpeněžení
- důsledná práce se všemi druhy nákladů s cílem zefektivnit činnost organizace,
- omezení některých činností,
- použití fondů účetní jednotky (včetně fondu reprodukce majetku na opravy)
- zvýšení příspěvku na činnost

„-“

- vyšší jednotkové ceny prací v lese,
- větší objem činností spojených s ochranou lesa
- obecně pokles cen na trhu se dřevem,
- nárůst cen některých zdrojů,
- náklady na opravy majetku

Vývoj provozních dotací za posledních 8 let (v tis. Kč):

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PROVOZNÍ DOTACE (671)	216 866,34	234 494,42	180 205,18	176 203,96	202 672,72	165 035,16	174 100,53	224 345,56
Příspěvek na činnost PO	152 887,82	157 645,00	112 610,00	108 516,11	113 268,68	109 335,12	116 998,84	128 927,94

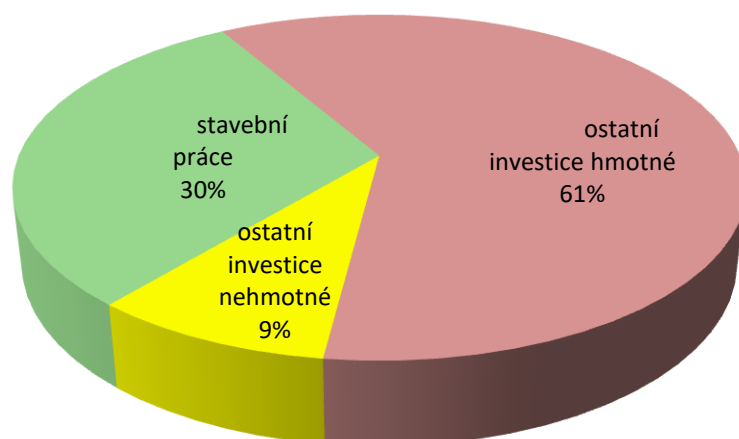
7.2. Základní údaje o majetku Správy NP Šumava

Ve sledovaném období (2018) činily investiční výdaje celkem 16.805.976 Kč. Z toho 5.118.005 Kč představují stavební práce, 10.162.432 Kč ostatní investice hmotné a 1.525.539 Kč ostatní investice nehmotné.

Největší realizované investiční akce byly:

- Pořízení kolových traktorů 4,1 mil. Kč
- Pořízení techniky a stavební úpravy v rámci kybernetické bezpečnosti 4,2 mil. Kč

Investiční činnost v 2018

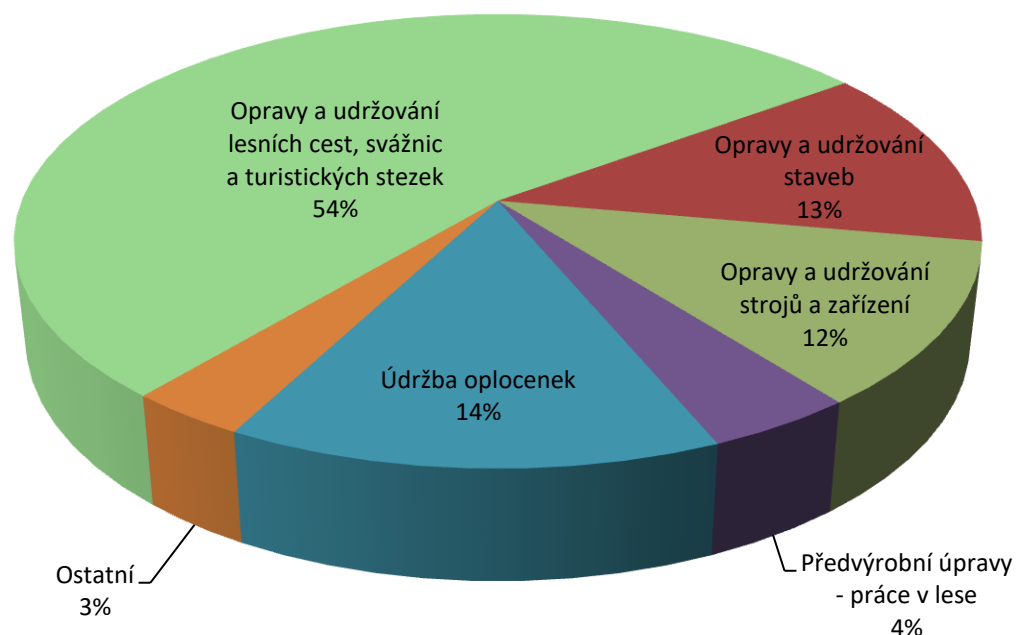

Investiční akce 2014-2018 v Kč:

	2014	2015	2016	2017	2018
INVESTIČNÍ PRÁCE A DODÁVKY	193 075 404	82 913 239	17 375 558	17 975 036	16 805 976
stavební práce	186 166 114	70 918 233	8 502 910	8 723 938	5 118 005
ostatní investice hmotné	5 895 286	2 911 883	5 418 303	6 352 000	10 162 432
ostatní investice nehmotné	1 014 004	9 083 123	3 454 345	2 899 098	1 525 539

V roce 2018 byly vynaloženy náklady na opravy a udržování (účet 511) v celkové výši 31.825.409 Kč. Náklady na opravy a udržování na účtu 511 jsou tvořeny opravami a údržbou lesních cest, svážnic či turistických stezek, na něž bylo vynaloženo celkem 17.127.862 Kč. Významnou položkou jsou ve sledovaném období rovněž náklady na údržbu oplocenek ve výši 4.461.524 Kč či opravy a udržování staveb v objemu 4.111.660 Kč.

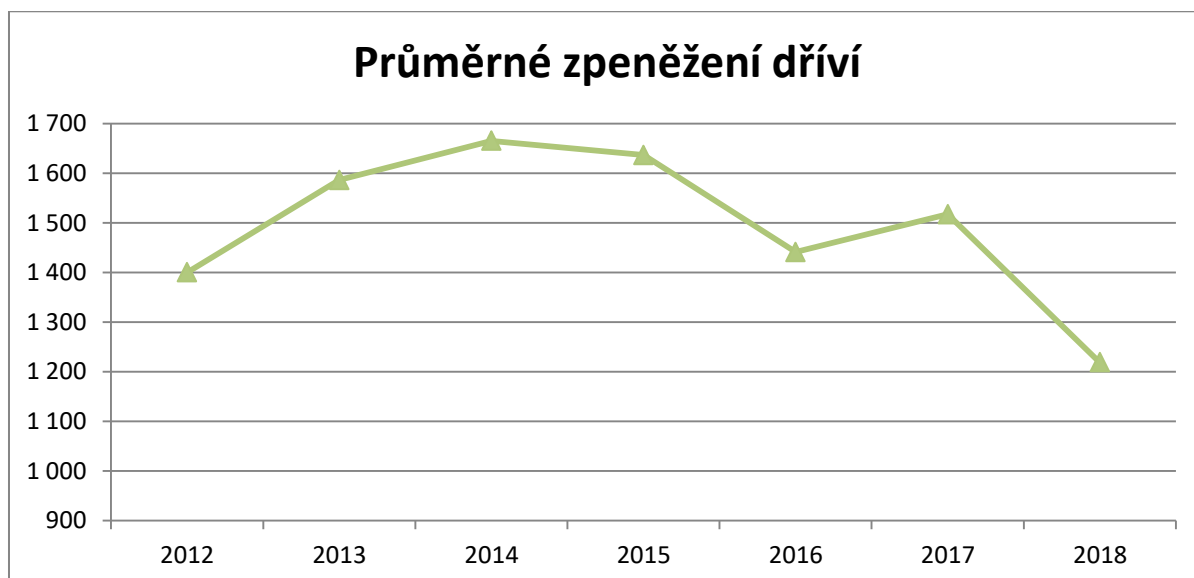
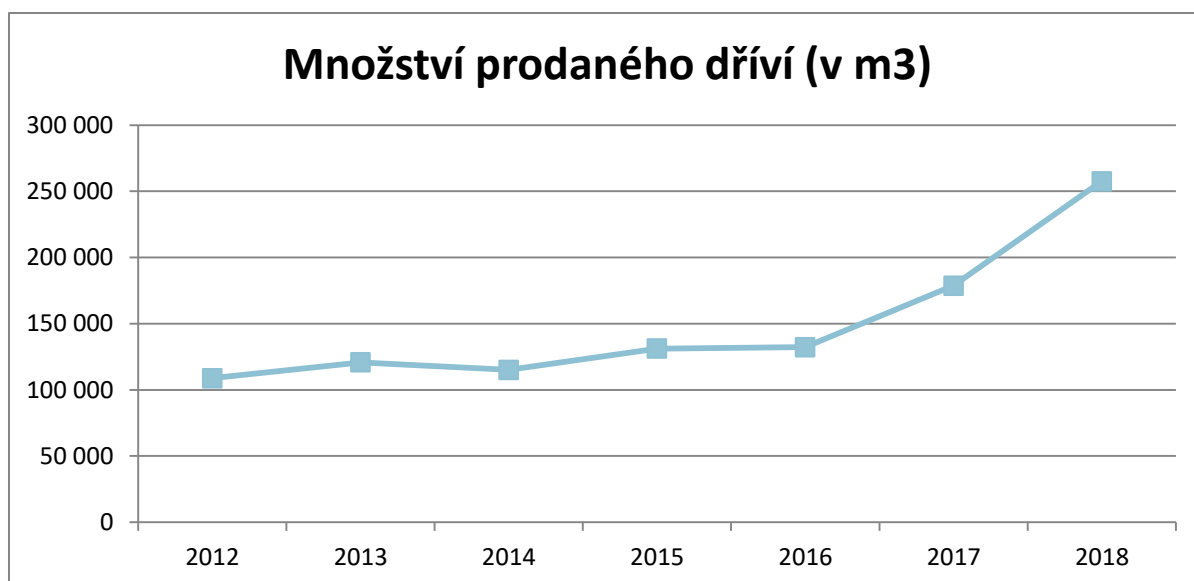
Náklady na opravy a udržování 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Opravy a udržování	31 012 527	26 891 096	17 744 369	18 712 409	31 825 409
Z toho:					
Opravy lesních cest, svážnic, turistických tras	14 979 038	12 100 140	5 658 000	4 769 365	17 127 862

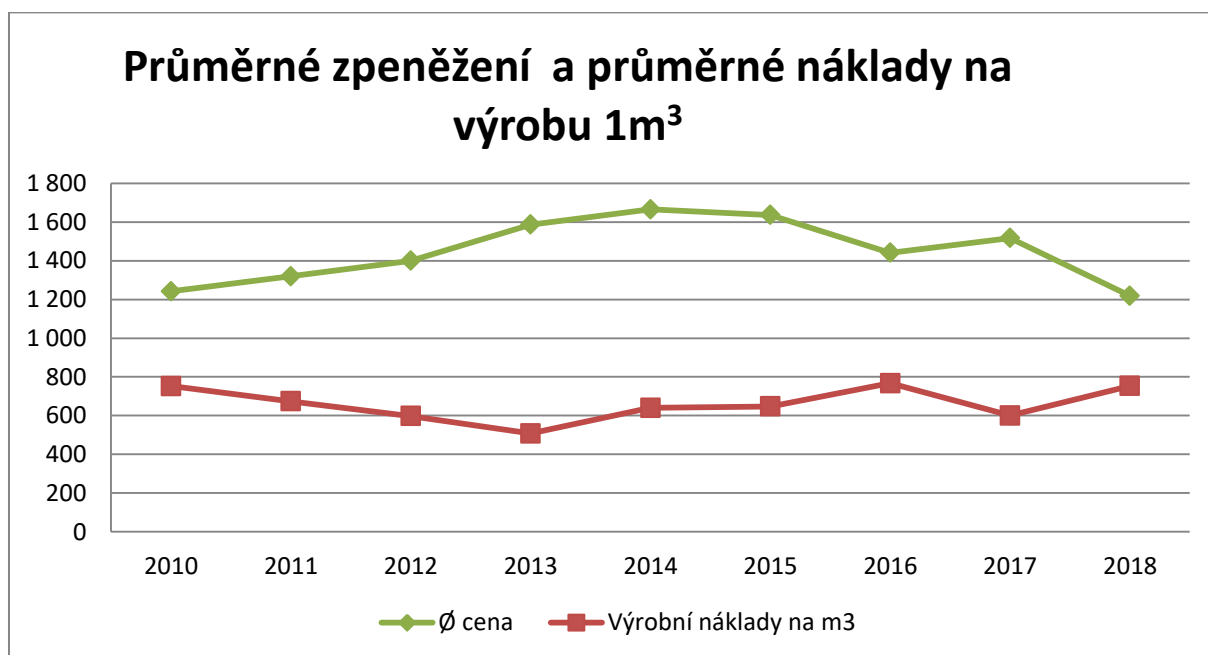
Přehled prodeje dříví

rok	množství v m ³	průměrné zpeněžení	aukce v m ³	% aukcí z celkového prodeje
2012	108 831	1 400	10 523	9,67
2013	120 838	1 586	22 047	18,25
2014	115 056	1 665	19 803	17,21
2015	131 163	1 636	3 670	2,80
2016	132 319	1 441	3 308	2,50
2017	178 735	1 517	9 287	5,20
2018	257 478	1 219	100	0,04

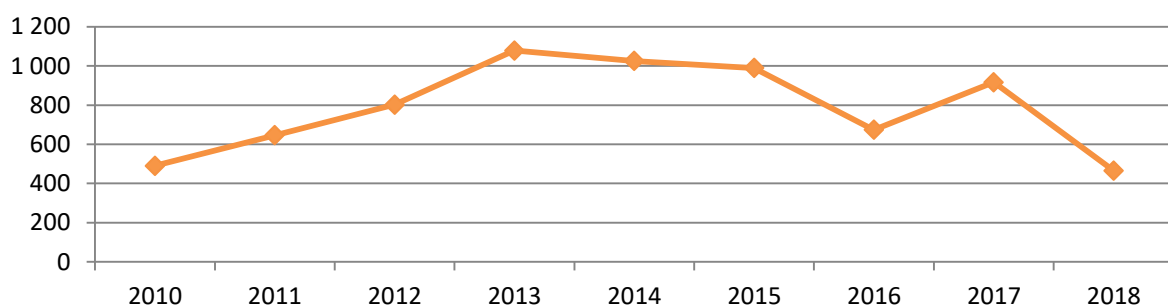

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
tržby	364 511 610	316 346 592	152 363 683	191 705 731	191 518 326	214 624 210	190 638 996	271 140 995	313 902 067
m³ celkem	293 500	239 642	108 830	120 838	115 056	131 163	132 319	178 735	257 478
Ø cena	1 242	1 320	1 400	1 586	1 665	1 636	1 441	1 517	1 219

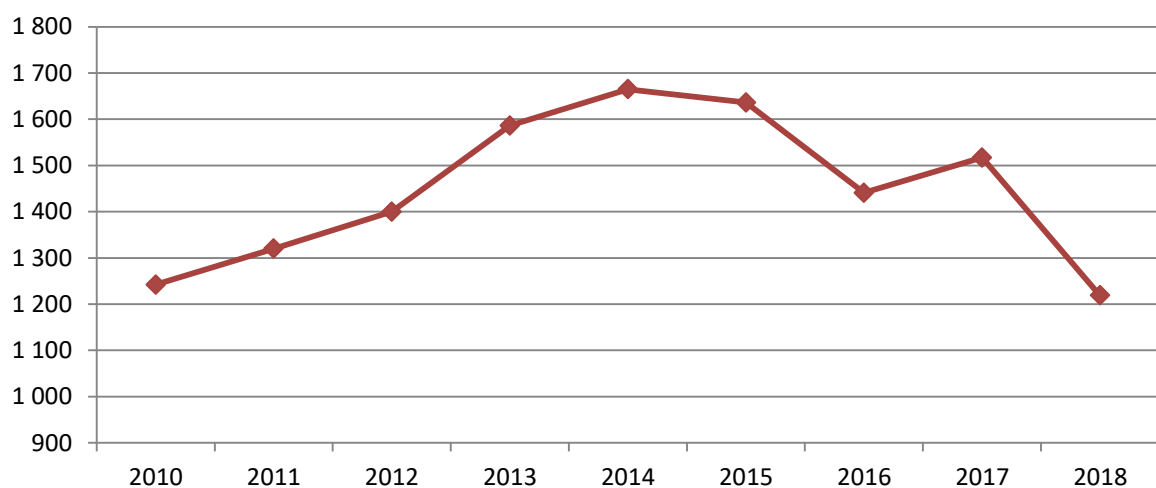
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fázovka OM (průměr za předchozí 3 roky)	738	678	693	696	619	582	602	686	660
Výrobní náklady na m³	752	674	598	508	640	647	767	600	753
Celkové výrobní N	241 138 950	178 580 075	72 699 111	57 813 952	72 001 297	90 109 211	103 120 904	127 752 693	191 568 151
těžba dříví (m³)	353 446	283 222	125 648	110 123	109 182	142 022	135 194	212 027	262 152
Rozdíl mezi průměrným zpeněžením a náklady na výrobu 1m³	490	646	802	1 078	1 025	989	674	917	466

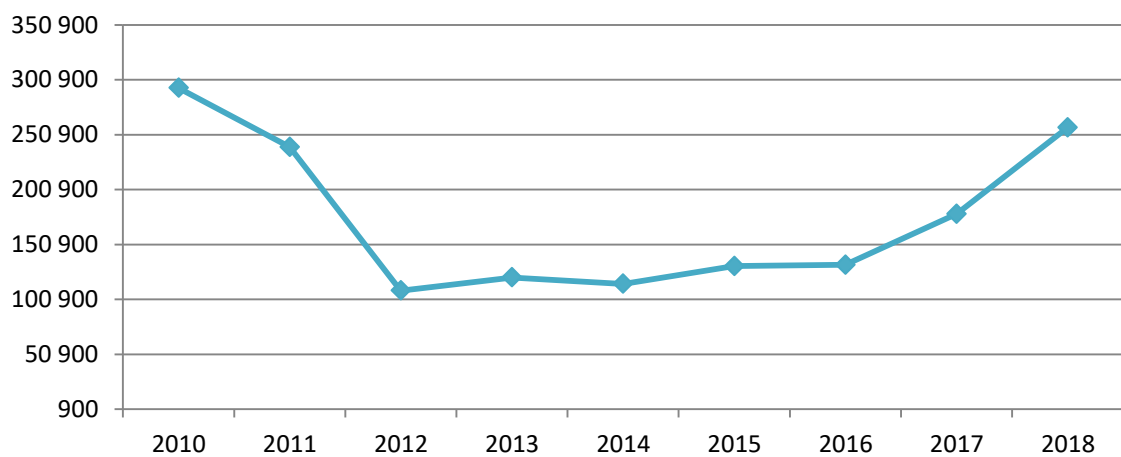
Rozdíl mezi průměrným zpeněžením a náklady na výrobu 1m3

Průměrné zpeněžení dříví

m³ celkem Množství prodaného dříví (v m³)

7.3. Oddělení nemovitého majetku

Správa Národního parku Šumava je příslušná hospodařit s pozemky a budovami ve vlastnictví České republiky. Správa v uplynulém roce 2018 ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vykoupila do státního vlastnictví, příslušnosti hospodaření pro Správu, pozemky, které se nacházejí na území NP. Předmětné výkupy pozemků byly hrazeny prostřednictvím Národního programu životního prostředí Státního fondu životního prostředí České republiky v celkové výši 19,4 mil. Kč za rok 2018. Správa převodem ze státu s jinou příslušností Správa získala 27,3 ha a předala 4 m². Rozsudkem ČR o určení vlastnictví Správa získala 17,5 ha. Pro směny Správa použila 2,7 ha a získala 4,9 ha výměry pozemků. K 31. 12. 2017 na listu vlastnictví Správy je 13397 ks pozemků o celkové výměře 60243,5 ha a 84 budov s číslem popisným.

Správa má uzavřeno 97 nájemních smluv na byty a 10 nájemních na nebytové prostory, 200 pachtovních a nájemních smluv na pozemky v roce 2018. V roce 2018 se pracovalo na 65 nových smlouvách. V roce 2018 bylo dále uzavřeno 10 smluv o zřízení věcného břemene a 12 smluv o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene. Nejvíce smluv bylo uzavřeno s E.ONem a s ČEZem. V říjnu 2018 byl spuštěn nový rezervační systém PREVIO, kde probíhá platba předem přes platební bránu. Přehled ubytovaných – počet nocí 2018 na našich ubytovnách 12 679.

Oddělení odeslalo cca 800 ks korespondence (souhlasy za vlastníka nemovitostí, souhlasy a žádosti s kácením dřevin, korespondence s MŽP, SFŽP, SPÚ, katastrem nemovitostí..., korespondence k výkupům pozemků, směnám, změnám kultur pozemků, nájůmům, revizím, dodavatelům...).

Oddělení zajišťuje výběrové řízení na nemovitý majetek, koordinuje činnosti a schvaluje za vlastníka pozemkové úpravy (v 2018 – kompletních pozemkových úpravách - 4 katastrálních území na území NP a 17 katastrálních území na území CHKO), provádí dohled za vlastníka u vyměřování geometrických plánů dle požadavků na dělení pozemků, zajišťuje elektro revize (30 ks), hromosvodů (35 ks), tlakových nádob (17 ks), komínů (90 ks), zajišťuje odběry vzorků vody (13 ks) a svoz odpadu (160 vývozů). V roce 2018 zajistilo školení na obsluhy tlakových nádob (10x) a osvědčení topičů nízkotlakých nádob (2x).

7.4. Oddělení veřejných zakázek

Jana Sýsová

7.4.1. Veřejné zakázky

Veřejné zakázky malého rozsahu

Název veřejné zakázky, počet	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
veřejné zakázky na dodávky: 9	3 378 508,-
veřejné zakázky na služby: 12	17 041 357,-
veřejné zakázky na stavební práce: 13	45 705 242,-
Celkem	66 125 107,-

Podlimitní veřejné zakázky

Název veřejné zakázky	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
Hydrochemický a hydrobiologický monitoring povrchových vod 2018 - 2022	746 900,-

Hydrochemický a hydrobiologický monitoring povrchových vod 2018 – 2022 II.	746 900,-
Chemické rozborů vzorků povrchových (rašeliných) vod 2018 - 2019	1 250 000,-
Lesní dílna Kašperské Hory	9 067 374,-
Lesní dílna Kašperské Hory II.	9 067 374,-
Lesní dílna Kašperské Hory III.	10 400 000,-
Výběr poskytovatele servisních služeb, oprav a zajištění technických a emisních prohlídek vozidel Správy Národního parku Šumava - část 1 Škoda	700 000,-
Výběr poskytovatele servisních služeb, oprav a zajištění technických a emisních prohlídek vozidel Správy Národního parku Šumava - část 2 Nissan	2 600 000,-
Výběr poskytovatele servisních služeb, oprav a zajištění technických a emisních prohlídek vozidel Správy Národního parku Šumava - část 3 Volkswagen	300 000,-
Zpracování projektových dokumentací pro realizaci revitalizace vodního režimu a přírodního stavu pro 1. skupinu lokalit zahrnujících Malý Bor, Nová Hůrka, Gerlova Huť a Slučí tah v rámci projektu č. LIFE17 NAT/CZ/000452 „LIFE for MIREs“	333 902,-
Zpracování projektových dokumentací pro realizaci revitalizace vodního režimu a přírodního stavu pro 3. skupinu lokalit zahrnujících Střelecký průsek, Smrkový vrch, Rokytecké slatě a Gayerrück v rámci projektu č. LIFE17 NAT/CZ/000452 „LIFE for MIREs“	243 000,-
Zpracování projektových dokumentací pro realizaci revitalizace vodního režimu a přírodního stavu pro 5. skupinu lokalit zahrnujících Rybárny I, Rybárny II, Vchynice-Tetov, Střelnice, U Tremelů v rámci projektu č. LIFE17 NAT/CZ/000452 „LIFE for MIREs“	217 745,-
Zpracování chemických analýz vzorků vody v rámci projektu LIFE17 NAT/CZ/000452 LIFE for MIREs v letech 2019 - 2024	683 000,-
Zpracování projektových dokumentací pro realizaci revitalizace vodního režimu a přírodního stavu pro 1. skupinu lokalit zahrnujících Malý Bor, Nová Hůrka, Gerlova Huť a Slučí tah v rámci projektu č. LIFE17 NAT/CZ/000452 „LIFE for MIREs“ II	333 902,-
Zpracování projektových dokumentací pro realizaci revitalizace vodního režimu a přírodního stavu pro 3. skupinu lokalit zahrnujících Střelecký průsek, Smrkový vrch, Rokytecké slatě a Gayerrück v rámci projektu č. LIFE17 NAT/CZ/000452 „LIFE for MIREs“ II	243 000,-
Zpracování projektových dokumentací pro realizaci revitalizace vodního režimu a přírodního stavu pro 5. skupinu lokalit zahrnujících Rybárny I, Rybárny II, Vchynice-Tetov, Střelnice, U Tremelů v rámci projektu č. LIFE17 NAT/CZ/000452 „LIFE for MIREs“ II	217 745,-
Celkem	37 149 035,-

Nadlimitní veřejné zakázky

Název veřejné zakázky	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - managementová opatření - aktivita č. 3	5 551 476,-
Stejnokrojové součásti pro zaměstnance Správy NP Šumava - Služební terénní stejnokroj	7 500 000,-
Likvidace invazních druhů rostlin na území NP a CHKO Šumava	46 603 636,-
Rámcová dohoda - Péče o nelesní typy přírodních stanovišť na území NP a CHKO Šumava	43 344 214,-
Rámcová dohoda pro zajištění přepravy vybraných sortimentů na období 2. polovina roku 2018 - 2019 na území NP Šumava	11 125 000,-
Stejnokrojové součásti pro zaměstnance Správy NP Šumava - Služební terénní stejnokroj	7 500 000,-
Dodávka čtyř kusů kolových traktorů včetně čelních nakladačů	5 400 000,-
Celkem	127 024 326,-

Zadávání veřejných zakázek na základě rámcových dohod

Název	Počet minutendů	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH
Tisk materiálů pro Správu Národního parku Šumava 2018 – 2019	11	2 995 712,-
Rámcová dohoda – Stabilizace památných stromů v NP a CHKO Šumava	9	1 587 885,-
Rámcová dohoda - Péče o nelesní typy přírodních stanovišť na území NP a CHKO Šumava	35	3 128 875,-

7.4.2. Projekty

Jana Sýsová

Operační program Životního prostředí 2014 – 2020

V roce 2018 byly realizovány aktivity 6 schválených projektů financovaných z Operačního programu Životního prostředí 2014 – 2020. Jedná se o projekty:

- Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - polopřirozený odchov perlrodek říčních
- Stabilizace památných stromů v CHKO Šumava
- Posilování a ochrana perlrodky říční v NP Šumava

- Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření
- Likvidace starých kovových a skupinových ochran z lesních porostů
- Rekonstrukce Hydrobiologické stanice Dobrá

Byly schváleny další 3 žádosti o podporu z OPŽP 2014 – 2020 u projektů:

- Přestavby vzdálených a přechodných typů lesních porostů v Národním parku Šumava
- Péče o nelesní typy územních stanovišť v NP Šumava
- Revitalizace Starého potoka a přilehlých mokřadů ve Vltavském luhu.

V průběhu roku 2018 byly podány 2 nové žádosti o podporu z OPŽP 2014 – 2020 na projekty:

- Preventivní hodnocení krajinného rázu na území CHKO Šumava
- Revitalizace Chlumského potoka a přilehlých mokřadů ve Vltavském luhu

Název projektu	Rozpočet	Výše podpory
Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - polopřirozený odchov perlorodek říčních	4 628 174,-	100%
Stabilizace památných stromů v CHKO Šumava	8 719 387,-	100%
Posilování a ochrana perlorodky říční v NP Šumava	32 771 782,-	100%
Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – managementová opatření	12 211 972,-	100%
Likvidace starých kovových a skupinových ochran z lesních porostů	3 753 881,-	100%
Rekonstrukce Hydrobiologické stanice Dobrá	6 788 159,-	100%
Přestavby vzdálených a přechodných typů lesních porostů v Národním parku Šumava	37 623 015,-	100%
Péče o nelesní typy územních stanovišť na území NP Šumava	34 962 542,-	100%
Revitalizace Starého potoka a přilehlých mokřadů ve Vltavském luhu	1 897 446,-	100%
Preventivní hodnocení krajinného rázu na území CHKO Šumava	1 285 020,-	100%
Revitalizace Chlumského potoka a přilehlých mokřadů ve Vltavském luhu	2 244 130,-	100%
Celkem	146 855 508,-	

V průběhu roku 2018 byly u 3 schválených projektů podány monitorovací zprávy a žádosti o platbu. Jednalo se o projekty:

- Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - polopřirozený odchov perlorodek říčních
- Stabilizace památných stromů v CHKO Šumava
- Posilování a ochrana perlorodky říční v NP Šumava

Název projektu	Výše Žádosti o platbu	Uznané náklady
Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - polopřirozený odchov perlorodek říčních	1 184 151,-	1 184 151,-
Stabilizace památných stromů v CHKO Šumava	807 116,03	806 071,03
Posilování a ochrana perlorodky říční v NP Šumava	4 554 804,60	4 554 804,60
Celkem	6 546 071,60	6 545 026,60

V roce 2018 byly připraveny odborné podklady k 3 žádostem o podporu z OPŽP 2014 – 2020, které budou podány v roce 2019. Jedná se o projekty:

- Plány územního systému ekologické stability pro obce, jejichž správní obvody zasahují na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava
- Podpora ochrany přírodního prostředí a krajinného rázu v areálu bývalé vojenské střelnice
- Podpora chráněných druhů a přírodních biotopů v areálu bývalé rotý Stožec

Název projektu	Rozpočet	Výše podpory
Plány územního systému ekologické stability pro obce, jejichž správní obvody zasahují na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava	5 776 343,-	100%
Podpora ochrany přírodního prostředí a krajinného rázu v areálu bývalé vojenské střelnice	6 769 647,-	100%
Podpora chráněných druhů a přírodních biotopů v areálu bývalé rotý Stožec	30 240 611,-	100%
Celkem	42 786 601,-	

Cíl EÚS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014–2020

V roce 2018 byl schválen 1 nový projekt financovaný z programu přeshraniční spolupráce Cíl EÚS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014–2020:

- Květena Šumavy

Současně bylo v roce 2018 pokračováno v realizaci aktivit dalších, již schválených financovaných z Cíle EÚS. Jedná se o projekty:

- Zavedení socioekonomického monitorovacího systému v NP Šumava a Bavorský les
- Houby regionu bavorsko/česko/rakouského trojmezí
- Přeshraniční mapování lesních ekosystémů - cesta ke společnému systému NP Šumava a NP Bavorský les
- Silva Gabreta Monitoring - Transboundary Monitoring of Biodiversity and Water Balance
- Nové cesty k přeshraničnímu managementu jelení zvěře v době klimatické změny
- Prostor pro společné a kulturní dědictví - Lesní dílna

Název projektu	Rozpočet v Kč	Výše podpory
Nové cesty k přeshraničnímu managementu jelení zvěře v době klimatické změny	7 631 550,-	100% (85% Cíl EÚS, 15% MŽP)
Prostor pro společné a kulturní dědictví- Lesní dílna	14 549 112,-	85%
Zavedení socioekonomického monitorovacího systému v NP Šumava a Bavorský les	7 884 675,-	85%
Houby regionu bavorsko/česko/rakouského trojmezí	2 436 345,-	100% (85% Cíl EÚS, 15% MŽP)
Přeshraniční mapování lesních ekosystémů - cesta ke společnému systému NP Šumava a NP Bavorský les	7 590 915,-	85%
Silva Gabreta Monitoring - Transboundary Monitoring of Biodiversity and Water Balance	13 869 198,-	85%
Květena Šumavy	6 013 779,-	100% (85% Cíl EÚS, 15% MŽP)
Celkem	59 975 574,-	

V průběhu roku 2018 byly u 6 schválených projektů podány monitorovací zprávy a žádosti o platbu. Jednalo se o projekty:

- Nové cesty k přeshraničnímu managementu jelení zvěře v době klimatické změny,
- Prostor pro společné a kulturní dědictví - Lesní dílna,
- Zavedení socioekonomického monitorovacího systému v NP Šumava a Bavorský les,
- Houby regionu bavorsko/česko/rakouského trojmezí
- Přeshraniční mapování lesních ekosystémů – cesta ke společnému systému NP Šumava a NP Bavorský les
- Silva Gabreta Monitoring - Transboundary Monitoring of Biodiversity and Water Balance

Název projektu	Výše Žádosti o platbu		Uznané náklady
	celkem	dotace Cíl EÚS 85%	
Nové cesty k přeshraničnímu managementu jelení zvěře v době klimatické změny	129.679,95 €	110 227,95 €	v procesu schvalování
Prostor pro společné a kulturní dědictví - Lesní dílna	16 611,53 €	14 119,80 €	14 119,80 €
Zavedení socioekonomického monitorovacího systému v NP Šumava a Bavorský les	160 779,72 €	136 662,76 €	v procesu schvalování
Houby regionu bavorsko/česko/rakouského trojmezí	31 125,05 €	26 456,29 €	v procesu schvalování

Přeshraniční mapování lesních ekosystémů - cesta ke společnému systému NP Šumava a NP Bavorský les	61 599,12 €	52 359,25 €	v procesu schvalování
Silva Gabreta Monitoring - Transboundary Monitoring of Biodiversity and Water Balance	184 447,48 €	156 780,35 €	v procesu schvalování
Celkem	584 242,83 €	496 606,40 €	

7.4.3. Interreg Central Europe

V roce 2018 bylo pokračováno v realizaci aktivit projektu Population based (transnational) monitoring, management and stakeholder involvement for the Eurasian Lynx affecting 3 Lynx Population in the Central Europe Area – 3 LYNX, který je financován z Interreg Central Europe.

Název projektu	Rozpočet	Výše podpory
Population based (transnational) monitoring, management and stakeholder involvement for the Eurasian Lynx affecting 3 Lynx Population in the Central Europe Area – 3 LYNX	8 338 140,-	100% (85% Interreg Central Europe 15% MŽP)

V rámci tohoto projektu byly v roce 2018 podány 2 monitorovací zprávy a 2 žádosti o platbu

Název projektu	Výše Žádosti o platbu		Uznané náklady
	celkem	dotace Interreg CE 85%	
Population based (transnational) monitoring, management and stakeholder involvement for the Eurasian Lynx affecting 3 Lynx Population in the Central Europe Area – 3 LYNX	15 305,64 €	13 009,79 €	13 009,79 €
	30 590,89 €	26 002,26 €	v procesu schvalování
Celkem	45 896,53 €	39 012,05 €	

Národní program Životní prostředí

V roce 2018 byly podány a schváleny 2 žádosti o podporu k projektům financovaných z Národního programu Životní prostředí. Jedná se o projekty:

- Obnova poválkových chodníků a zábradlí pro usměrnění návštěvníků v NP Šumava
- Úpravy venkovního zázemí střediska environmentální výchovy Horská Kvilda

Název projektu	Rozpočet	Výše podpory
Obnova poválkových chodníků a zábradlí pro usměrnění návštěvníků v NP Šumava	822 143,-	85%
Úpravy venkovního zázemí střediska environmentální výchovy Horská Kvilda	224 440,-	80%
Celkem	1 046 583,-	

8. Odbor státní správy

Jiří Dolejší

Výkon státní správy v tomto odboru zajišťuje celkem deset pracovníků – vedoucí odboru, sekretářka, dva vedoucí oddělení a šest pracovníků na referentských pozicích. Všichni pracovníci splňují zákonem stanovené kvalifikační požadavky.

Největší část agendy oddělení tvoří vydávání závazných stanovisek ke stavební činnosti, rozhodnutí o kácení dřevin rostoucích mimo les, povolování výjimek ze zákazů uvedených v § 16 ZOPK, udělování výjimek ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a rovněž vydávání stanovisek k významnosti vlivu záměrů a koncepcí na Evropsky významnou lokalitu Šumava a Ptačí oblast Šumava.

Další kompetence, jejichž výkon oddělení realizuje, vymezuje zákon č. 115/2000 Sb., o náhradách škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy.

Odbor dále podle § 78 odst. 10 ZOPK vykonával na území Národního parku Šumava působnost svěřenou podle zvláštních předpisů krajským úřadům, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadům na úseku ochrany zemědělského půdního fondu (zákon č. 334/1992 Sb.). Podle § 57 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb. dále vykonával působnost svěřenou obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a krajským úřadům na úseku myslivosti. Podle § 19 odst. 1 písm. f) zákona č. 99/2004 Sb. dále vykonával státní správu na úseku rybářství.

Rovněž tento odbor vykonává státní správu podle § 16 odst. 1 zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, v platném znění, na území NP Šumava (§ 16 odst. 4) v rozsahu působnosti ČIŽP.

8.1. Státní správa

Výkon státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny podle § 78 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“) na území Národního parku Šumava je zajišťován prostřednictvím odboru státní správy NP Šumava. Odbor státní správy NP Šumava má jedno pracoviště ve Vimperku, kde pracuje v současnosti 10 zaměstnanců. Odbor je rozdělen na oddělení Obecné ochrany a oddělení Druhové ochrany a Natury 2000. Pod odbor státní správy NP Šumava patří dále oddělení Informační a strážní služby a TIS (terénní infrastruktury), které má tři pracoviště - Prášily, Modrava a Stožec. Ve strážní službě pracuje celkem 25 zaměstnanců. Součástí oddělení je i truhlárna v Kašperských Horách jako samostatné pracoviště, kde pracuje 6 zaměstnanců a podílí se zejména na údržbě venkovního terénního informačního systému.

8.2. Státní správa v ochraně přírody a krajiny

8.2.1. Ochrana dřevin

V roce 2018 bylo podáno celkem 38 žádostí o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les v souladu s § 8 ZOPK, 4 oznámení o uvažovaném kácení dřevin rostoucích mimo les z důvodu údržby linky venkovního elektrického vedení a z důvodu bezpečnosti majetku či osob. V rámci každého řízení bylo provedeno místní šetření a pořízena potřebná fotodokumentace. Náhradní výsadba byla uložena pouze v jednom případě, protože se na ostatních lokalitách vyskytoval dostatek další vzrostlé zeleně.

8.2.2. Výjimky ze zákazu ve zvláště chráněných územích

Celkem bylo doručeno 81 žádostí o povolení výjimek ze zákazů uvedených v § 16 ZOPK, ve dvou případech nebyla výjimka povolena, a 5 řízení bylo zastaveno. Uvedené žádosti se v největší míře týkaly povolení vjezdu na účelové komunikace pro vlastníky či nájemce nemovitostí a dále pak bylo řešeno 17 výjimek k pořádání veřejné kulturní či sportovní akce na území NP, často ve spojení s povolením vjezdu. V souvislosti s novelizací ZOPK řešil orgán ochrany přírody další žádosti o použití bezpilotních letadel (dronů) – čtyři žádosti byly řešeny v souvislosti s výzkumnými záměry a tři žádosti v rámci povolení k natáčení filmů.

Povolení výjimky ze zákazů uvedených v § 16 ZOPK byla vydávána i v rámci povolování výzkumné činnosti na území NP Šumava a ve výše uvedeném přehledu nejsou zahrnuta.

Dále bylo vydáno 25 stanovisek k povolení výjimky z místní úpravy provozu na komunikaci Hartmanice – Gerlova Huť a Skelná – Prášily, kam je zakázán vjezd motorových vozidel, jejichž okamžitá hmotnost přesahuje 7,5 tuny.

8.2.3. Územní plánování

V roce 2018 bylo vydáno stanovisko k návrhu rozhodnutí o námitkách ke změně č.10 ÚPSÚ Kvilda, dále bylo vydáno stanovisko k návrhu zprávy o uplatňování ÚP Horská Kvilda a bylo vydáno stanovisko k návrhu zadání změny č. 3 ÚPSÚ Stožec. V průběhu celého roku orgán ochrany přírody spolupracoval se zpracovatelem na přípravě nového ÚP obce Srní.

8.2.4. Stavební činnost podle § 44 ZOPK

Podle ustanovení § 44 ZOPK jsou vydávána orgánem ochrany přírody pro stavební činnost na území národního parku závazná stanoviska. Závazná stanoviska nejsou samostatným rozhodnutím ve správním řízení, jejich obsah je však závazný pro správní orgány, které vydávají rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů. Při vydávání závazného stanoviska se postupuje podle správního řádu.

V roce 2018 bylo řešeno na území národního parku celkem 175 případů stavebních aktivit, z toho bylo vydáno 119 závazných stanovisek ke stavbám. Ve 22 případech se jednalo o projednávání nových staveb, a to převážně objektů trvalého bydlení a objektů občanské vybavenosti v rámci schválených územních plánů. Dále bylo odsouhlaseno 51 rekonstrukcí stávajících objektů či změn stávajících staveb (nástavby, přístavby a rekonstrukce), ve 20 případech byl vydán souhlas k vodohospodářským stavbám a ve 26 případech souhlas k přípojkám inženýrských sítí, stavbám a úpravám komunikací a turistického mobiliáře.

Mimo režim závazného stanoviska bylo řešeno 29 případů. V průběhu celého období byly odborem poskytovány konzultace k záměrům výstavby nových objektů či jejich rekonstrukcí. Celkem bylo poskytnuto 62 konzultací.

Dále se zástupci orgánu ochrany přírody zúčastnili 25 jednání svolaných stavebními úřady a 5 jednání svolaných vodoprávním orgánem, popř. dalšími orgány státní správy nebo obcemi. V průběhu roku 2018 byla průběžně doplňována databáze nemovitostí v národním parku, která spočívá v souhrnu údajů o stavebních objektech (vydaná správní rozhodnutí k danému objektu, fotodokumentace a mapový podklad) ve správním území jednotlivých obcí na území NP Šumava.

V souvislosti se stavební činností a novelou ZOPK orgán ochrany přírody projednával ve správním řízení i povolení výjimek ze základních ochranných podmínek národních parků pro umístění staveb (nebo jejich částí) mimo zastavěná území a zastavitelné plochy obcí. Výjimku z ustanovení § 16 odst. 2 písm. b), ZOPK, který zakazuje umísťovat, povolovat nebo provádět některé stavby mimo zastavěná území a zastavitelné plochy obcí, vydal orgán ochrany přírody v 5 případech.

8.2.5. Výjimky z podmínek ochrany zvláště chráněných druhů

V průběhu roku 2018 Správa NP Šumava obdržela 39 žádostí o výjimku podle § 56 odst. 1 ZOPK. Celkem 17 výjimek bylo povoleno v rámci výzkumné činnosti, ostatní byly vydány pro činnosti (stavební činnost, filmování, fotografování), při kterých byly dotčeny druhy uvedené ve vyhlášce č. 395/1992 Sb. V drtivé většině případů byla tzv. druhová výjimka udělená z důvodu plánované činnosti v jádrovém území výskytu kriticky ohroženého druhu tetřeva hlušce a dalších tetřevovitých ptáků (tetřev obecný). Společně s povolením výjimky podle § 56 ZOPK u nevýzkumných aktivit byly povoleny i výjimky z ustanovení §16 ZOPK a to v následujícím počtu: 28 výjimek pro vstupy do přírodní zóny/klidového území, 32 výjimek pro vjezd a 3 výjimky pro pořádání hromadných akcí. Prostřednictvím softwarového systému Habides se odbor v roce 2018 stejně jako v roce předcházejícím podílel na pravidelném reportingu o výjimkách podle § 56 a odchylných postupech dle § 5b ZOPK. Tato povinnost vychází z implementace směrnic EU (směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích) do zákona o ochraně přírody a krajiny, respektive z ustanovení § 45f ZOPK.

8.2.6. NATURA 2000

V rámci ochrany lokalit tvořících soustavu NATURA 2000 bylo v roce 2018 posuzováno celkem 19 žádostí o vydání stanoviska podle § 45i ZOPK k záměrům a koncepcím z hlediska jejich možného významného vlivu na Evropsky významnou lokalitu (dále jen „EVL“) Šumava a Ptačí oblast (dále jen „PO“) Šumava. V 1 případě nebyl vyloučen významný vliv. Jednalo se o tento záměr: Použití biocidů k asanaci kůrovcového dříví na vybraných odvozních místech na území Národního parku Šumava

V návaznosti na další postup při posuzování koncepcí a záměrů, které mohou mít na EVL a PO významný vliv, Správa vydala 6 stanovisek dle § 90 odst. 15 ZOPK k zahájeným zjišťovacím řízením a vyhodnocením vlivů koncepcí a záměrů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů v aktuálním znění.

Byla také vydána 4 sdělení ke koncepcím péče o území NP (místo stanoviska dle § 45i odst. 1 ZOPK) a 2 předběžné informace k záměrům na území NP Šumava.

8.2.7. Stanoviska k pronájmu a převodu pozemků

Na základě podaných žádostí v roce 2018 bylo vypracováno celkem 14 stanovisek týkajících se pozemků. V sedmi případech o interní stanovisko k pronájmu pozemků a v sedmi případech o stanovisko ke směně či převodu pozemků.

Ve čtyřech případech bylo zahájeno správní řízení o změně současné skladby a ploch kultur pozemků. Ve dvou případech bylo zahájeno správní řízení ve věci nepovoleného kácení dřevin značného rozsahu.

V průběhu roku 2018 bylo řešeno 21 žádostí o sdělení pro Pozemkový úřad České republiky podle ustanovení § 6 zákona č. 503/2012 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby.

Při vypracování stanovisek týkajících se využívání pozemků a změny vlastnických vztahů k těmto pozemkům odbor státní správy NP Šumava úzce spolupracoval s odborem ochrany přírody a krajiny a rovněž s odborem vnitřní správy.

Pracovníci odboru se zúčastnili všech jednání se Státním pozemkovým úřadem (jednání, terénní šetření, vydávání stanovisek) při zpracování návrhů komplexních pozemkových úprav.

8.2.8. Sankce

V roce 2018 bylo v rámci výkonu státní správy řešeno celkem 173 pachatelů přestupků nebo protiprávního jednání, kteří byli pozváni k podání vysvětlení. Po projednání přestupků byly podle zákona č. 250/2016 Sb., o přestupcích, uloženy sankce ve 146 případech za porušení základních ochranných podmínek národního parku – nepovolený vjezd motorového vozidla mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, vjezd do I. zóny ochrany přírody NP Šumava, nepovolené kácení dřevin a nepovolené hromadné sportovní akce na území NP Šumava bez souhlasu orgánu ochrany přírody. Další případy zejména porušení § 16 odst. 2 písm I) ZOPK jsou v řešení.

Přestupky byly v třech případech vyřešeny uložením blokové pokuty a ve 103 případech uložením příkazu. Celková výše pokut uložených v přestupkovém řízení činí 43 300 Kč.

V pěti případech byly přestupky řešeny ve správním řízení a byly uloženy sankce v celkové výši 45 000 Kč.

8.3. Ostatní

8.3.1. Schvalování lesních hospodářských plánů

Orgán ochrany přírody vydal souhlasné závazné stanovisko pro LHP Kašperské Hory a pro LHP Strážný.

8.3.2. Stanoviska k žádostem o poskytnutí podpory

Ve smyslu Pokynu MŽP č. 6/2014 k postupu pro poskytování finančních prostředků na hospodaření v lesích a způsobu kontroly jejich využití podle nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel k poskytování finančních prostředků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti (dále jen „Pokyn“), bylo v roce 2018 vyřízeno celkem devět žádostí. Ve všech případech se jednalo o aplikace ekologických a k přírodě šetrných technologií. Vyřízení spočívalo v provádění kontrol oprávněnosti žádostí způsobem kontrolních šetření v terénu, při nichž se prověřovalo, zda

byly práce uvedené v žádosti provedeny v příslušném rozsahu, účelu a kvalitě s tím, že z každého kontrolního šetření byl vypracován podrobný zápis. Na základě zápisu bylo vyhotoveno písemné stanovisko orgánu ochrany přírody a takto zpracovaný materiál byl následně postoupen na MŽP k poskytnutí finančního příspěvku.

8.3.3. Náhrada za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření podle § 58

ZOPK

Orgán ochrany přírody obdržel pět žádostí o poskytnutí finanční náhrady za újmu vzniklou omezením hospodaření v lesích soukromých vlastníků. Všechny žádosti byly vyřízeny kladně.

8.3.4. Výkon státního dozoru v ochraně přírody dle § 85 zákona

V roce 2018 vykonal orgán ochrany přírody v rámci výkonu státního dozoru podle § 85 ZOPK celkem 14 terénních šetření.

8.3.5. Státní správa na úseku ochrany zemědělského půdního fondu

Na úseku ochrany zemědělského půdního fondu bylo v roce 2018 vydáno ve smyslu zákona č. 334/1992 Sb. celkem 16 souhlasů k trvalému odnětí půdy ze ZPF. Výměra půdy, pro kterou byl vydán souhlas k odnětí ze ZPF, činila celkem 4683 m² (z toho 11562 m² pro bytovou výstavbu a 3121 m² pro ostatní účely). Dále bylo vydáno 9 rozhodnutí o předpisu odvodů za odnětí zemědělské půdy v celkové výši 199 031 Kč.

8.3.6. Státní správa na úseku myslivosti

Průběžně byla prováděna myslivecká evidence a statistika, objednávky a vydávání plomb spárkaté zvěře včetně lístků o původu zvěře pro všechny uznané honitby a příprava na ustanovení pěti mysliveckých stráží v režijních honitbách Správy NP Šumava.

8.3.7. Stanoviska OOP pro jiné orgány státní správy

Bylo vydáno 19 písemných stanovisek a vyjádření pro orgány státní správy lesů a myslivosti.

8.3.8. Státní správa na úseku rybářství

Na úseku rybářství bylo vydáno jedno závazné stanovisko.

8.4. Informační a strážní služba

Adam Diviš, Luděk Švejda, Jan Chudý, Jan Pecánek

Hlavním předmětem činnosti pracovníků Informační a strážní služby je dohled na dodržování zákona o ochraně přírody a krajiny. Dohledová činnost je prováděna především s důrazem na výchovu a prevenci, v případě řešení přestupků je pak postupováno dle zákona č. 114 / 1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a zákona č. 250/2016 Sb. (přestupkový zákon).

V roce 2018 bylo pracovníky informační a strážní služby řešeno celkem 1 338 přestupků, z toho 1061 domluvou nebo napomenutím, 120 pokutou na místě a 157 přestupků bylo postoupeno k řešení orgánu státní správy ve správním řízení. Nejčastěji řešenými přestupky zůstávají vjezdy motorových vozidel a dále vstupy do klidových území NP. Po zavedení novely zákona č. 114/1992 od 1. 6. 2017 je to rovněž nerespektování zákazu provozování ohňostrojů a zábavní pyrotechniky v období Nového roku. Postihování tohoto typu přestupku se v praxi ukazuje jako nevymahatelné. Velmi problematickou aktivitou se ukázal prudký nárůst používání nových typů elektrických dopravních prostředků (elektrokol a elektrokoloběžek).

Strážci se dále podílejí na zajištění informačního servisu pro návštěvníky, spolupracují se složkami IZS při poskytování I. zdravotnické pomoci nebo pomoci návštěvníkům v nouzi, průběžně udržují a monitorují stav turistické infrastruktury a spolupracují s dalšími odbory v rámci Správy při zajištění výzkumných činností. Nedílnou součástí pracovní náplně strážců je i výchovná a vzdělávací činnost, zejména se jedná o doprovody a přednášky pro děti a dospělé (celkem 133 doprovodů pro 1470 účastníků a 118 přednášek pro 3190 lidí), včetně dlouhodobější spolupráce s některými školami v rámci Junior Ranger programu.

Pracovníci Informační a strážní služby se podílí velkou měrou na fungování turistické infrastruktury na území parku, ve spolupráci s lesníky a obecním samosprávami se zásadní měrou podílejí na předsezónní přípravě lyžařských tras v rámci projektu Bílé stopy na Šumavě.

Součástí oddělení informační a strážní služby je od roku 2018 pracoviště truhlárny Kašperské Hory, jejíž pracovníci hlavní měrou zajišťují údržbu terénního informačního systému a venkovního vybavení pro návštěvníky a rovněž výrobu a údržbu expozic návštěvnických center a informačních středisek.

8.4.1. Realizované opravy

V roce 2018 bylo mimo jiné vyměněno nebo renovováno 49 informačních panelů, 4 turistické přístřešky, provedena obnova herních prvků v areálu lesních her ve Stožci nebo provedeny úpravy expozice v hájence Březník. Z prostředků Státního fondu životního prostředí byly realizovány kompletní rekonstrukce povalových chodníků a hrazení v lokalitách Prameny Vltavy, Jezerní Slatě, Prášílské Jezero a Vchynice-Tetov.

V rámci národní a rovněž mezinárodní spolupráce Strážci spolupracují s kolegy v ostatních velkoplošných chráněných územích ČR a Národního parku Bavorský les.

Část pracovníků Informační a strážní služby se rovněž podílí na činnostech vycházejících z členství v jednotce sboru dobrovolných hasičů Správy NPŠ.

9. Odbor státní správy Chráněné krajinné oblasti Šumava

9.1. Program péče o krajinu (PPK):

- sečení:
 - PP Jasánky - Sad Jasánky I.
 - PP Jasánky - Sad Jasánky II.
 - Z. Zvonková rozcestí
 - PP Račinská prameniště
 - Kyselov – mokřad
 - Maňávka – mokřad
 - PP Vyšný – Křišťanov – krokusy
 - NPP Olšina – popelivka
 - NPP Olšina – kosení - VOLAREZA – mokřad
 - NPP Olšina – hořec hořepník
 - PR Na soutoku a navazující údolní louky
 - PP Pasecká slat'
 - PR Radost
 - PR Zátoňská mokřina
 - Jižní stráně, Hojsova Stráž – kosení včetně úplného vyhrabání a odvezení hmoty
 - PR Hamižná – jarní a podzimní ruční kosení (lokalita hořečku)
 - Vinice – podzimní seč křovinořezem včetně odvozu (lokalita modráska černoskvrného)
- pasení:
 - PR Prameniště - Pancíř
 - PP Pasecká slat'
- speciální podpora populací ohrožených druhů rostlin:
 - PP Pasecká slat' (hořeček mnohotvarý český)
 - Sv. svah Boubína (vratička mnohoklaná)
- likvidace invazního druhu:
 - PP Jasánky (netýkavka žláznatá)
 - Včelná pod Boubínem (netýkavka žláznatá)
 - PP Vraniště + další místa VPK pracoviště (bolševník velkolepý)
 - Otava a její přítoky (netýkavka žláznatá)
 - PR Úhlavský luh (netýkavka žláznatá)
 - PR Zhůřská pláň, PR Zhůřská hnízdiště (lupina mnoholistá)
 - PR Zelenský luh (netýkavka žláznatá)
 - Pláně – Zadov, Komsomol (křídlatka sachalinská)
 - Hůrka, Lojzovy paseky, Sv. Tomáš (křídlatka sachalinská)
 - Horní Planá ČOV, Jenišov, Hůrka, Lojzovy paseky, Frymburk (křídlatka sachalinská)
 - Sv. Tomáš – netýkavka žláznatá, kolotočník ozdobný
 - Hodňov – Horní Planá (netýkavka žláznatá)
 - Černá v Pošumaví, Bližná, Dolní Vltavice (netýkavka žláznatá)

- záchranný transfer obojživelníků:
 - Šumavské Hoštice
- péče o vodní živočichy – speciální luční management – kompostování:
 - NPP Blanice – Eliášův potok
 - NPP Blanice – Kukaččí potok
 - NPP Blanice – Sněžný potok
 - NPP Blanice – odchovna
 - NPP Blanice - SORP
- zpracování odborných podkladů pro plán péče – NPR Boubínský prales – charakteristika disturbance orkánu Herwart v jádru NPR z dendrometrického hlediska
- vyhotovení plánu péče:
 - PR Zhůžská pláň
 - PR Niva Kořenského potoka
 - PP Pasecká slat'
- pruhové značení:
 - NPP Prameniště Blanice
 - PR Rašeliniště u Martinala
 - PP Pasecká slat'
 - PR Zátoňská hora
 - PR Saladínská olšina
 - PR Čertova Stráž
 - PR Olšov
- údržba naučných stezek
 - PR Hornovltavické pastviny
 - PR Na Soutoku
 - PR Brčálnické mokřady
 - PR Hamižná
 - PR Hamry
 - PR Úhlavský luh
 - NS Stifterova stezka
 - NS Schwarzenberský plavební kanál
- obnova a údržba extenzivních ovocných sadů
 - PP Jasánky – Sad ovocných dřevin
 - Alej Bělá – řez ovocných stromů
- opatření zabraňující projevům eroze
 - výsadka dřevin po obvodu zemědělských půdních bloků a na meze v k. ú. Horní Vltavice
- budování bariér
 - instalace dřevěných kůlů na svahu hory Boubín pro mechanickou ochranu lokality kriticky ohrožení vratičky mnohoklané
- zeměměřičské práce:
 - PR Radost – vyhotovení geometrického plánu pro oddělení reálných částí parcel za účelem změny druhu pozemku
 - PR Mokřý luh – vyhotovení geometrického plánu pro oddělení reálné části parcely za účelem převodu práva hospodaření na Správu

Likvidace a odvoz netýkavky žláznaté

biomonitoring

9.2. Plány péče (mimo PPK):

Plán péče o PR Chřepice

9.3. Mimo PPK

- vyhlášená nová Přírodní rezervace Mokřý luh
 - k vyhlášení PR přispěl výkup pozemku na území PR, který byl financován ze smlouvy č. 05101431 o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí České republiky
- likvidace invazního druhu
 - Churáňov – lupina mnoholistá
 - Pastviny Huťský dvůr – lupina mnoholistá
- záchranný transfer obojživelníků
 - Želnavá + Horní Planá (Lesní cesta Soutěžní)

9.4. POPFK (Program - Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny)

9.4.1. NPP Blanice

- sanace erozních jevů
- sanace 4 břehových nátrží technologií kombinující vrbovou křížovou vazbu a kámen nebo technologií skládaného lomového kamene vyšší hmotnosti, popř. zásyp.

9.4.2. NPP Prameniště Blanice

- Potravní a oteplovací prvek č. 96
- Uhlíř - Obnova 100bm prameništní stužky a zdrojové tůně

9.5. Biomonitoring

Měření v rámci biomonitoringu v roce 2018 probíhalo od 11. 6. 2018 do 31. 10. 2018. Bylo změřeno 32 inventarizačních ploch na území CHKO Šumava.

9.6. OPŽP (Operační program Životního prostředí)

9.6.1. Realizace projektu „Stabilizace památných stromů na území CHKO Šumava“

Průběžně během celého roku 2018 byl prováděn monitoring a hodnocení stavu památných stromů, včetně návrhu pěstebního nebo technického zásahu směřujícího především k zachování těchto stromů v krajině v dobrém zdravotním, bezpečnostním a estetickém stavu. Dle harmonogramu bylo ošetřeno celkem 84 kusů stromů především v první a druhé naléhavosti v celkové výši 521 241 Kč. Dále bylo provedeno geodetické zaměření památných stromů na Sušicku a Železnorudsku a 595 stromů bylo oštitkováno.

9.6.2. Realizace projektu „Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice - managementová opatření“

V roce 2018 došlo k zahájení realizace všech projektových aktivit – prořezávky, sečení, stružkování, kompostování, monitoring hydrochemie a biologie a biomonitoring. V říjnu byl uspořádán ve Zbytinách zahajovací seminář, který přítomné seznámil s projektem a jeho prvními výsledky.

9.6.3. Realizace projektu „Realizace opatření dle Plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice – polopřirozený odchov perlorodek říčních“.

V roce 2018 pokračují již třetím rokem polopřirozené odchovy perlorodek říčních. Podle harmonogramu prací bylo po vegetační sezóně roku 2018 provedeno vyhodnocení přežívání odchovů z roku 2016, 2017 a 2018. Bylo zjištěno, že z odchovu 2016 přežilo 542 ex. perlorodek 3+, z odchovu 2017 pak 747 ex. perlorodek 2+ a z odchovu jaro 2018 na 3380 ex. perlorodek stáří 1+. Tedy v současné době je klíčovým odchovem pečováno o 4 669 ex. „starších perlorodek“ a dále o 41 747 ex. perlorodky 0+ z odchovu podzim 2018.

9.7. Program – Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ

Průzkum a návrh sanace staré ekologické zátěže - skládky odpadů v přírodní rezervaci Radost.

Průzkum skládky v PR Radost

9.8.Státní správa

- **rozhodnutí** dle ZOPK podle:
 - § 4 - 1x
 - § 8 – 2x
 - § 43 – 44 x
 - § 44 odst. 3 – 12 x
 - § 46 – 7 x
 - § 56 odst. 1 – 17 x
 - § 88 – 1 x
- **rozhodnutí** dle „správního řádu“:
 - § 90 odst. 1 – 2 x
- **usnesení** – 11 x
- **rozhodnutí celkem 97**
- **stanoviska celkem 876** - z toho:
 - podle § 45i – 48 x
 - závazná – 397 x
 - vyjádření, stanoviska, ostatní – 431 x
- náhrady újmy za ztížení lesního a zemědělského hospodaření na území CHKO Šumava
 - dle § 58 ZOPK – 7 x

9.9.Práce s veřejností:

Ve spolupráci s Ing. Romanou Roučkovou a Ing. Evou Buršíkovou přednáška na semináři pro zemědělce v CHKO a NP se zaměřením na Agro environmentálně klimatická opatření.

- lesní pedagogika – 13 x výukový program
- doprovod - 3 x
- přednášky – 3x
- den NP Šumava k 55 výročí vyhlášení CHKO Šumava a k 160 výročí vyhlášení rezervace Boubínský prales

Správa Národního parku Šumava

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2018

Vydala: Správa Národního parku Šumava

Tisk: Pouze v elektronické podobě

Kontakt: Správa Národního parku Šumava, 1. máje 260, 385 01 Vimperk,
tel.: 388 450 111, e-mail: vimperk@npsumava.cz

Internetové stránky: www.npsumava.cz

© Správa Národního parku Šumava 2019

Vydala Správa Národního parku Šumava v roce 2019
www.npsumava.cz

